

ဓမ္မဝီရသည် ဗုဒ္ဓ၏ ထေရဝါဒဓမ္မ တရားစစ် တရားမှန် ထွန်းကားရန်ဖြစ်သည်

ဓမ္မဝီရဂျာနယ်

DhammaVira Journal

ဓမ္မဝီရ
ရသအမှန်၊ တရားမွန်သာ
အားခွန်ပြည့်ဝ၊ နှလုံးလှ၍
ဘဝအနေး၊ အလှဝေလျက်
အနေလည်းတတ်
အသေမြတ်အောင်
မချွတ်ထောက်ပုံ၊ ကူညီအံ့။
ဇော်နောင်

၁၃၇၀ ပြည့်နှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း (၆)ရက် အတွဲ (၁၅) အမှတ် (၄) ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၃၁) ရက်

နှစ်သစ်ကူး၊ နှစ်ဦးမင်္ဂလာ၊ “ဆုချွေပါ၏ ပြည်မြန်မာ” “ငြိမ်းချမ်းသာဖို့ ဤကမ္ဘာ” (အထူးထုတ်)

အမွန်အမြတ်ထားအပ်သော အမွေများ

ဗုဒ္ဓဩဝါဓ
သဗ္ဗပါပဿ အတရုဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။
သမိတ္တ ပရိယောပေနံ၊ တေပုဗ္ဗါနသာသနံ။
(ဓမ္မပဒ၊ ၄၁)

- ❖ အကသိုလ်ရောင်၊ ကုသိုလ်ဆောင်၊ ဖြူအောင်စိတ်ကိုထား။
- ❖ ဘုရားတိုင်းသာ၊ ဟောမိန့်မှာ၊ သုံးဖြာဤစကား။
- ❖ ဘုရားကပည့်၊ ထားသတိ၊ ပွားဘိဤတရား။

ငြိမ်းချမ်းဦး

“ငါမြန်မာမိ ဇောဒ်ဇာဏ်”

- ❖ ပန်းပိတောက်လျှင်၊ ထွန်းထောက်ချိန်မှန်၊ ဂိမ္မာန်နေဦး၊ လတန်ခူးတွင်၊ ပွင့်ဖူးဝေဖြာ၊ ဆင်းတန်ဆာနှင့် ရွှေဝါရောင်ဖြန့်၊ အနံ့မြန်မာ၊ သင်းထုံစွာတည်း။
- ❖ ဤအခါသမယ၊ သင်္ကြန်ကျရောက်၊ “ရွှေပိတောက်”လျှင်၊ အမြင်လောက၊ နိယာမနှင့်၊ မြန်မာပြုယုင်၊ ဂုဏ်ပုဒ်ထည်ထည်၊ တုနှိုင်းဖွယ်ရာ၊ မရှိပါတည်း။
- ❖ ရှုကြည့်ပါဦး၊ လတန်ခူးလည်း၊ နှစ်ဦးပီသ၊ ဝိသေသနှင့် မင်္ဂလာဖွင့်၊ ထူးတင့်ထည်ဝါ၊ ပြည်မြန်မာ၏၊ ကြီးသည့်အစဉ်အလာ၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ “မြန်မာမှု”ဟု၊ သိမှတ်ပြုရ၊ လောကလူသား၊ အများသတ္တဝါ၊ တုယူရာတည်း။
- ❖ ချိန်ခါနေဦး၊ လတန်ခူးတွင်၊ ခွင့်ထူးကြုံကြ၊ သမယ၌၊ မြင်မားအသိ ပီဘိမြန်မာ၊ ဂုဏ်သိက္ခာလျှင်၊ သက်ဝင်ဗုဒ္ဓ၊ “အဆုံးအမ”နှင့်၊ နှိုင်းချင့်မြင့်တင်၊ ဂုဏ်ဝင့်ထည်ထည်၊ တုယူဖွယ်ကို၊ ငါမြင်လိုမိ၊ တောင့်တ၏။
(ငြိမ်းချမ်းဦး)

လောကသားတို့အတွက်၊ မြန်မာတို့အတွက် တန်ဖိုး အနုတ္တထိတ်တန်လှသော အသိအမြင်များကို မြတ်ဗုဒ္ဓ၏အဆုံးအမများ၊ ပညာရှိရဟန်းတော်မြတ်များ၊ ပညာရှိ လူပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏အဆိုအမိန့်များ ရိုးရာစာပေကျမ်းဂန်များ၊ ပြည်သူ့နီတိ၊ လောကနီတိ ကျင့်ဝတ်များတို့မှ သူနှင့် သူတို့မျိုးဆက်သည် ရရှိခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။

တစ်ချိန်တည်းတွင် ဘဝတစ်ခု မြတ်သန်းချိန်၌ ခေတ်မီဖို့၊ တိုးတက်ဖို့၊ သာယာ လှပဖို့၊ ပြည့်စုံဖို့၊ ခန့်ငြားဖို့နှင့် စည်းစိမ် ဥစ္စာ၊ ရာထူးအာဏာ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ပြည့်စုံဖို့ လိုအပ်များကိုသာ ကွက်ကြည့်ရှေ့ရှုပြီး ကြိုးပမ်းကြရင်း၊ အတ္တမာနဒိဋ္ဌိ တို့၏စိုးမိုးမှုကို ခံယူရလုံးသွင်း ခဲ့ကြသောသူများ ကြီးစိုးချယ်လှယ်ရာ ဆယ်စုနှစ်ခေတ် ကာလများစွာကို သူနှင့် သူတို့မျိုးဆက် မြတ်သန်းခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။

တန်ဖိုးကြီးမားသော ကောင်းမွန် ဆိုးမွန်သင်ခန်းစာ များစွာ ရရှိခဲ့သော သူနှင့် သူတို့မျိုးဆက်သည် ဘဝတစ်ခု၏ မှန်ကန်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ ခေတ်မီမှု၊ သာယာငြိမ်းချမ်းမှု တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် မတည်ဆောက် မပေး ဆပ်နိုင်ကြလေသနည်း။

“ဒီလောက် မြတ်နိုးကြင်နာဖွယ် ကောင်းသည့် သူရောက်နေသော ကမ္ဘာ၊ သူရှိနေသောမြန်မာကို၊ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ မည်သည့် အကြောင်းတရားတွေကများ အရပ်ဆိုး အကျည်းတန်အောင်၊ ပူဆွေး တမ်းတ လွမ်းမောစေအောင်၊ ယူကြိုးမရဒေါသ၊ ဗျာပါဒတွေ၊ အာယာတ အရောင်အမှောင်တွေ၊ ပူလောင်ပြင်းထန်သည့် ပေါက်ကွဲမှုတွေနှင့် ဖန်တီးပစ်နေပါလိမ့်” ဟူသောအတွေးသည် သူ့အား နှိုးဆွပေးသလို အမြဲခံစားနေရသည်။

■ စာမျက်နှာ ၃၇ သို့

ဗုဒ္ဓေါပမာဓေယျ	ဗုဒ္ဓောပမာဓေယျ	တိဏ္ဍာတာရေယျ
သန္တာတရားကိုသိသလို၊ ဝေနေယျတို့ခံစေရမည်	ဘဝအနှောင့်အယှက်မှ ငါသွတ်သလို ဝေနေယျတို့ လွတ်စေရမည်	သံသရာဝဲဂယက်မှ ငါကူးမြောက်နိုင်သလို ဝေနေယျတို့ ကူးမြောက်စေနိုင်ရမည်

ဒိုတာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး ဒိုအရေး
တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး ဒိုအရေး
အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဒိုအရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုးအဆိုးမြင်ဝါဒီများအားဆန့်ကျင်ကြ
- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ
- ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပအဖျက်သမားများအား တိုရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ချေမှုန်းကြ

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရား ဥပဒေ ခိုးမီးရေး
- အမျိုးသားပြန်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
- ခိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သောနိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

- စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း တက်ခွံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး
- ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပမှအတတ်ပညာနှင့်အရင်းအနှီးများ စိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုအားအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့်တိုင်းရင်းသား ပြည်သူတို့၏လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄)ရပ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင်မားရေး
- အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင်မားရေးနှင့် သင့်ကျေးမှုအမွေ အနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးသတ္တဏာများမပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ပညာရည်မြင်မားရေး

ဓမ္မဝီရဂျာနယ်

ဩပါဒါစရိယဆရာတော်များ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တ ကုမာရ ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်(ဖိမ့်)
အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တဇောတိက(M.A)
ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်(ပညာ)
အဘိဓမ္မပိဋကမဟာဌာန၊ ဌာနမှူး/ပါမောက္ခဆရာတော်
အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တထေရိန္ဒ(M.A)
ပိဋကတ်ဆိုင်ရာပိဋစာပေဌာန၊ ဌာနမှူး/ပါမောက္ခဆရာတော်
အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတဘိဝံသ(M.A)
သုတ္တန္တပိဋကတ်မဟာဌာန၊ ဌာနမှူး/ပါမောက္ခဆရာတော်
မဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တသုပန(M.A)
ဗုဒ္ဓဒေသနာပြန့်ပွားရေးပညာဌာန၊ ဌာနမှူး/ပါမောက္ခဆရာတော်

စာတည်းချုပ်

မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစရိယ၊ ဘီအေ)

စာတည်းအဖွဲ့၊ ပြည်ဖိုး၊ ဓမ္မထက်ကို

စီမံရေးရာ၊ ဖြိုးမာဟ

ထုတ် မ သူ

တစ်ဖိုး(ပြ ၀၄၂၆၆) လိုက်ကြည့်ပြီ၊ ဓမ္မဝီရဇာတိတိုက်နှင့် ဒီဂျစ်တယ်စာကြည့်တိုက်

အပြင်အဆင် ကွန်ပျူတာ

ဖိုးကြီး၊ ဖြိုးဖြိုးစာခြေ၊ မြတ်နိုးပိုင်

ဖြန့်ချိရေး

လိုင်ကြည့်ပြီ၊ ဓမ္မဝီရဇာတိတိုက်

ဖုန်း ၀၉၀ ၂၃၉၂၊ ၀၉၅၀ ၀၀၄၀၊ ၀၀၅၀၇၂၀၀
မိုးကောင်းကပ်စာပေ၊
အမှတ်(၁၃၄) အခန်း(၆) ၃၆-လမ်း(လယ်)၊
ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကင်းမြို့၊
ဖုန်း-၀၀-၂၅၃၂၅၅
ထွန်းဦးစာပေ(ပုဒ္ဂလေး) ဖုန်း ၀၂၃၉၀၀၀

ပုံနှိပ်

တင်အောင်ဝင်း၊ တိုကျိုစာပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်(၁၆) (၄၅)လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်။

ဖလင်

Empire Colour Repro

ယခုအပတ် ဖတ်စရာ ကဏ္ဍ

ကလောင်ရှင်များ	စာမျက်နှာ
- လယ်တီဆရာတော်	၂၀
- အရှင်ဇနကာဘိဝံသ	၂၉
- ပခုက္ကူဆရာတော်	၁၆
- အရှင်ကောဝိဒဇော	၂၆
- အယ်ဒီတာအာဘော်	၃
- ဦးသီလာစာရ	၅
- ဘဒ္ဒန္တဇနိန္ဒသာရ(သဒ္ဓမ္မဇောတိကဇော)	၄
- ရှင်ညက(ဖျာပုံ)	၆
- အရှင်သီလာစာရ(ဖားကန်)	၃၁
- အရှင်သုစိတ္တသာရ	၃၇
- တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ	၇
- ငြိမ်းချမ်းဦး	၁၁
- ဧဝါခင်သိန်းဝင်း M.A (B.Dh)	၁၃
- တံသာဝတီ ဦးအုန်းကြိုင်	၁၀
- သီတာဦး(မြန်မာစာ)	၁၄
- မြတ်ဝေ(ရွှေပြည်သာ)	၁၈
- ဧဝါတမြင့်ကြည်	၁၉
- ဇော်နောင်	၃၉
- ဓမ္မဝီရသန္တာ	၄၀
- ခင်မောင်ကြီး(ရွှေပြည်သာ)	၂၄
- ခင်သူဇာမြင့်	၃၃
- ယုဝတီရွှေဝိစိန်	၃၄
- ဝင်းနိုင်(ဗိုလ်ရန်မြေ)	၁၇
- ထွန်းဝင်းထွန်း	၃၈

တို့၏အထူးဆောင်းပါး၊ သတင်းနှင့် ကဗျာများ။

Address

Hlaing Kyi Phyu Dhamma Vira Publishing House

Head Office: Blk (1), Rm(R6), Myanmar Info-Tech,

Hlaing Ts, Yangon.

Branch Office: No. 50, 2nd Fl. Bank St, Kyauktada Ts, Yangon.

Ph: 0980 23992 , 0950 01401

e-Mail - dhammavira@gmail.com

ရာစုသစ်၏ စိန်ခေါ်မှုမျိုးစုံကို
ရဲရင့်တည်ကြည်သော စိတ်
ငြိမ်းချမ်းသော
လောကအမြင်ဖြင့် ဘဝကို
ရင်ဆိုင်လျက် အောင်မြင်စွာ
ဖြတ်သန်းနိုင်ကြဖို့
ဓမ္မဝီရဂျာနယ် ဖတ်ကြစို့

အယ်ဒီတာအဘော်

အကန်း, အရိုင်း အစိုင်းဘဝမှ အမြင်ကြည်လင်သည့် လူယဉ်ကျေးဖြစ်ရေး ကြိုးစားပေး

အန္တပုထုဇဉ် အကန်းလူသား၊ အမှောင် လူသား၊ အရိုင်းအစိုင်းလူသားအဖြစ်သို့ ရောက်နေကြသော လူသားဟူသည် တရားသဘော တစ်ခုခု၏ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း(သမုဒယ)ကိုလည်း မသိ၊ ချုပ်ပျောက်ခြင်း (အတ္တဂံမ)ကိုလည်း မသိ သာယာနှစ်သက်ဖွယ်ကိုသာသိနေ၏။ အပြစ်ရလား အမျိုးမျိုးကို မမြင်နိုင်၊ အမှောင်ဓာတ် အဝိဇ္ဇာ ထွက်မြောက်ရာ လမ်းကြောင်းနည်းကို မသိသူများကို ဆိုပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ အမှောင်ဓာတ်၊ အပိတ်ဓာတ်၊ အရိုင်းဓာတ်ရှိနေသူများ အဝိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်းနေသူများ ကို ဗုဒ္ဓက

-အရိယာနံအဒဿာပီ- သူတော် ကောင်းတို့ကို မမြင်ဖူးသူ၊

-အရိယဓမ္မေ အကောဝိဒေါ- သူတော်ကောင်းတရား၌ မလိမ္မာ မကျွမ်းကျင်မသိသူ၊

အရိယဓမ္မအဝိနိတော- သူတော်ကောင်း ကျင့်စဉ်တရားတို့၌ နည်းလမ်းညွှန်ပြ အဆိုအဆုံးအမ မခံယူဖူးသူဟူ၍ ဟောကြားထား ခဲ့ပါသည်။

မသိမှုအမှောင်ဓာတ်ဆောင်သော (မောဟ-အဝိဇ္ဇာ)တရားသည် လောဘ- လိုချင်ခြင်း၊ ဒေါသ- အမျက်ထွက်ခြင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖက်လျက် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သန္တာန်များကို အရောင်အလင်း မတောက်ပအောင်၊ မိုက်မဲအောင် အမှန်အတိုင်း မသိအောင် ပြုလုပ်လျက်ရှိပြီး သတ္တဝါတို့၏ စိတ်သန္တာန်ကို အမှောင်ဖုံးစေတတ်သော ရိုင်းစိုင်းစေတတ်သော နှလုံးသွင်းများဖြစ်အောင် ပြုလုပ် ဖန်တီးလျက်ရှိပါသည်။

မိမိသူတစ်ပါးနှစ်ဦးသားတို့အား ထိခိုက် နစ်နာ ညှင်းဆဲပူပန်စေတတ်သော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ စိတ်မှုများဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။

အမှောင်အရိုင်းဖြစ်စေသော သဘာဝ တရားများမှာ-

အဘိဇ္ဈာ -သူတစ်ပါး ပစ္စည်းကို ကိုယ့်ပစ္စည်း ဖြစ်အောင် ကြံစည်ခြင်း၊

ဗျာပါဒ -မိမိစိတ်ကို အရင်ဖျက်ဆီးပြီးမှ သူတစ်ပါးအား ပျက်စီးအောင် ကြံဆောင်တတ်ခြင်း၊

ကောဓ -ပြင်းစွာအမျက်ထွက်ခြင်း၊

ဥပနာဟ -ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်ခြင်း၊

မက္ခ -သူတစ်ထူး၏ ကျေးဇူးကို ချေဖျက် တတ်ခြင်း၊

ပဠာသ -ဝါကြား၊ ပလွှားအပေါ်စီးလိုသော ဆန္ဒ ရှိခြင်း၊

က္ကဿ -သူတစ်ဖက်သားအပေါ်၌ ငြူစောင်းမြောင်းတတ်ခြင်း၊

မစ္ဆရိယ -မိမိပစ္စည်းကို သူတစ်ပါးနှင့် မဆက်ဆံလိုခြင်း၊

မာယာ -လှည့်ပတ်တတ်ခြင်း၊

သာဠေယျ -ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း၊

ထမ္မ -ကြမ်းတမ်းသော အမူအယာရှိလာတတ်ခြင်း၊

သာရမ္မ -မာနအမျက်ထားခြင်း၊

မာန -မန်တက်ခြင်း၊

အတိမာန -အလွန်မာန်ကဲတတ်ခြင်း၊

ပါဝဋ္ဌိယ -ထောင်လွှားမာန လက်ကိုင်ထားပြီး ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် အမူအယာ ရိုင်းစိုင်းကြမ်းတမ်းခြင်း၊

မဒ -မေ့လျော့ပေါ့ဆခြင်း၊

ပမာဒ -သတိမေ့လျော့ခြင်း၊

မသိမှုမောဟလွှမ်းမိုးခြင်းကြောင့် နေမြင့်လေ အရူးရင့်လေ ဆိုသကဲ့သို့ ထိုလူသားတို့၏ ဘဝသည် လူမိုက်ဘဝသို့ ရောက်ရလေသည်။

အယဉ်ဓာတ်ဆောင်သော ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ကို နူးညံ့ယဉ်ကျေးအောင် ပြုနိုင်၍ ဝိဇ္ဇာ သတိရှိကြရန်လိုသည်။ ထိုသို့ရှိလာပါက ထိုပုဂ္ဂိုလ် ကား အထက်ပါ အမိုက်မှောင်၊ အရိုင်းအစိုင်း စိတ်များမရှိနိုင်တော့ပါ။

ထိုစိတ်ဓာတ်မရှိသော သူပုဂ္ဂိုလ်များကို ဘုရားရှင်က

-ဒန္တ -အဆုံးအမခံယူပြီးမှ

သန္တာ-ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်၊ အမူအယာ ငြိမ်သက်သူ

သပ္ပူရိသ- ကိုယ်နှုတ်၊ စိတ်ငြိမ်သက် ဖြူစင်သူ ဟူ၍ ဟောထားပါသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့သည် အကန်းလူသား အရိုင်းလူသားမှ အမြင်လူသား အယဉ်လူသား ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ တိုက်တွန်းအပ်ပေသည်။

အယ်ဒီတာ

အမှတ်တမဲ့မှ အမှတ်တရသို့ (၁)

ဘဒ္ဒန္တဇနိန္ဒာသာရ (ပုံရွာနေစာ)

ပုံရွာနေစာ

(က)

အမှတ်တမဲ့ကနေ အမှတ်တရ ဖြစ်နေရ တာတွေ အများကြီးပါပဲ။

အမှတ်တမဲ့ အမှားကနေ အမှတ်တရ အမှားတွေဖြစ်သွားတာကိုလည်း သတိထားကြစရာ ပါပဲ။ အမှတ်တမဲ့ဆိုတာ မထင်မှတ်ပဲပြောမိတာ၊ မထင်မှတ်ပဲ လုပ်မိတာ၊ မထင်မှတ်ပဲ ရေးမိတာတွေ ပဲ ဖြစ်တယ်။ အမှတ်တမဲ့ဆိုတာ “အမှတ်” မပါတာ။ အမှတ်မပါတာ... ပမာဒတရားပါပဲ။ သတိမထားရင် အမှတ်မဲ့သွားတာပေါ့။ သတိဆိုတာ အပ္ပမာဒ။ အပ္ပမာဒဆိုတာ မမေ့မလျော့တာ။ သတိရဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် က ပမာဒ။ အပ္ပမာဒရဲ့ဆန့်ကျင်ဘက်ဟာ အမှတ် တမဲ့။

ရှုပ်သွားပြီလား။ လွယ်လွယ်မှတ်ရင်တော့ အမှတ်သတ်မရှိပါတာဟာ “အမှတ်တမဲ့”ပါ။ ဘဝမှာ အမှတ်တမဲ့ သို့မဟုတ် အမှတ်မဲ့လုပ်ခဲ့တာတွေ အနည်းနဲ့အများရှိနေကြတာပါပဲ။ တစ်ချို့အမှတ်တမဲ့ တွေ့တာ အတိတ်ဘဝတွေက ဖြစ်ဖျားခဲ့ခဲ့တာတွေ ဖြစ်နေတယ်။

(ခ)

ကုဏ္ဍခါန သို့မဟုတ် ကောဏ္ဍခါနလို့ လည်း ခေါ်ကြပါတယ်။ ရဟန်းတစ်ပါးရဲ့ ဘွဲ့တော် ပါ။ ကုဏ္ဍခါနရဟန်းဟာ ခဲကံအလွန်ကောင်းပါတယ်။ ဆွမ်းဦးခံဖို့၊ ကြံဖို့မဲ့ချလိုက်ရင် အရှင်မြတ်ပဲ မဲကျ တယ်။ ရှေးခေတ်က အသုံးအစွဲများခဲ့တဲ့ စာရေးတံ (စာရေးတန်) ဆွမ်းအလှူခံမဲစနစ်မှာ ‘ကံစမ်းမဲရှင်’ ကတော့ အရှင်ကုဏ္ဍခါနပဲဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဒီလို ကံစမ်းမဲရှင်ဖြစ်ရတာ စာရေးတံအလှူဒါနတွေ ပြုခဲ့လို့ပဲဖြစ်တယ်။

ကံကောင်းခြင်းနဲ့ ကံဆိုးခြင်းဟာ တစ်ခါ တစ်ရံမှာ ဒွန်တွဲနေတတ်ပါတယ်။ ဆွမ်းဦးခံမဲ သူပဲ ကျနေတတ်လို့ အရှင်ကုဏ္ဍခါန ကံကောင်းတယ်၊ ကံထူးရှင်လို့ပင်ခေါ်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ကံမကောင်း တဲ့ ကံဆိုးမိုးမှောင်ကလည်း အရှင်မြတ်နဲ့အတူ တပ်ပါလာလေရဲ့။

အဲဒါကတော့ အရှင်မြတ်နောက်မှာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် (မာတုဂါမတစ်ယောက်) အမြဲလိုက်နေခြင်းပဲ။ အရှင်မြတ်ဆွမ်းခံကြတဲ့အခါ ဆွမ်းလောင်းလှူသူ ဒကာ၊ ဒကာမတွေက- “ဟော ဒါက-အရှင်ဘုရားအား လှူတာပါဘုရား၊ ဒီဟာက တော့ အရှင်ဘုရားရဲ့ ဒကာမလေးအတွက်ပါဘုရား”

လို့ ပြောပြီး လောင်းလှူလေ့ရှိကြသတဲ့။ ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်လို့ အရှင်ကုဏ္ဍခါန အရှက်ကွဲရပေါင်း များပြီ။ အရှင်နောက် လှည့်ကြည့်တော့လည်း ဘယ်သူမှမရှိ၊ ဘယ်အမျိုးသမီးမှ မပါ။

ဒီကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး သာဝတ္ထိပြည်ရှင် ဘုရင်ကောသလကပင် စုံစမ်းစစ်ဆေးတဲ့အထိ ဖြစ် ခဲ့ရတယ်။ တကယ်မဟုတ်မှန်း သိရှိသွားတဲ့အခါ ကောသလဘုရင်ကြီးဟာ အမှားကိုဝန်ခံရုံမျှမက ပစ္စည်းလေးပါးဒကာအဖြစ်ပင် ခံယူခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို မာတုဂါမကပ်ပါနေတဲ့ လူတွေအထင်လွဲစွပ်စွဲတဲ့ အထိ ဖြစ်ရတဲ့ ဝဋ်ကြွေးဟာ ဘယ်သူမပြု ကိုယ်တိုင် ပြုခဲ့ဖူးတဲ့ ဝဋ်ကြွေးပါပဲ။ နောက်ဆုံးမှာ ရဟန္တာဖြစ် သွားခဲ့ပါတယ်။ သလာကဘတ္တ (စာရေးတံမဲ) တေဒဂ်ရအရှင်မြတ်လည်း ဖြစ်တော်မူပါတယ်။

ကဿပဘုရားလက်ထက်က ပြုခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံဝဋ်ကြွေးပါပဲ။ ရဟန်းနှစ်ပါးအတူတကွ ကြံကြတဲ့အခါ ရဟန်းတစ်ပါးက အခင်းကြီးအခင်း ငယ် (ကျင်ကြီးကျင်ငယ်) စွန့်ရန် ချဲထဲဝင်ပြီးပြန် အလာ မိန်းမတစ်ယောက်ကို ဖန်ဆင်းကာ ရဟန်း တစ်ပါးက စွပ်စွဲတယ်။ ‘အရှင်ဟာ မာတုဂါမနဲ့ ဆိပ်ကွယ်ရာမှာ ဖောက်ပြန်ပြီး သီလပျက်စီးခဲ့ပြီ။ အရှင်နဲ့ငါ မပေါင်းလိုတော့၊ အရှင် ကြိုက်ရာလမ်း သွားပြီး လမ်းခွဲကြစို့...’ အထိဖြစ်အောင် ကြံဆောင် ခဲ့တယ်။ ရုက္ခစိုးဆိုတော့ အထင်လွဲအောင် ဖန်ဆင်း ပြန်နိုင်တယ်လေ။

အပျော်အပြက်သဘောနဲ့ အမှတ်တမဲ့ ပြုခဲ့တဲ့ကိစ္စက ယခုရဟန်းဖြစ်တဲ့ဘဝမှာ မိန်းမ တစ်ယောက် တကောက်ကောက်လိုက်ပါနေခြင်းဆို တဲ့ ဝဋ်ကြွေးဟာ အမှတ်တရဖြစ်ရတော့တာပဲ။ ရုက္ခစိုးဖြစ်စဉ်က ရဟန်းနှစ်ပါးကို စိတ်ဝမ်းကွဲပြား အောင် လုပ်ခဲ့တဲ့ကိစ္စပေါ့။

မူလက အရှင်ရဲ့အမည်က “ခါန” ပါ။

အမျိုးသမီးတစ်ယောက်အမြဲပါနေတဲ့အတွက်ကြောင့် “ကုဏ္ဍ” ကို ရှေ့ကအထူးပြုပြီး ခေါ်ကြတာ။ ‘ကုဏ္ဍ’ ရဲ့ အနက်က ကျူးလွန်တာ၊ တစ်စုံတစ်ခုကို လွန် လွန်ကြူးကြူး လုပ်ခြင်းပါ။ အမျိုးသမီးတစ်ဦး အထူး တွဲပါနေတဲ့ ကျူးလွန်မှုရှိသူမို့ အရှင်ကုဏ္ဍခါန ဖြစ်ရ ပေတယ်။

(ဂ)

“အမှတ်တမဲ့မှ အမှတ်တရဘဝ” ဖြစ်ခဲ့ရ တဲ့ နောက်သားကတစ်ခုကတော့ ဥဂ္ဂသေနပါပဲ။ ဥဂ္ဂသေနဟာ သူဌေးသားပါ။ သူဌေးသားပေမယ့် ဂွမ်းဘားမယ်ကိုကြိုက်ကာ ဂွမ်းဘားမယ် (ဆက်ကပ် အဖွဲ့) နောက် တောက်ကောက်ပါအောင်လိုက်သွား ခဲ့တယ်။ မိဘတွေကတော့ အရှက်တကွဲဖြစ်ရ မျက်နှာပျက်ရတယ်ဆိုပြီး သူ့ကို အမွေပြတ်ဖြစ်ခဲ့ တယ်။ အဲဒီခေတ်တုန်းက ဂွမ်းဘားသမား၊ ဆက်ကပ် မယ်၊ ကချေသည်... စသူတွေဟာ အောက်တန်း စားတွေလို့ သတ်မှတ်ခဲ့ကြတာကိုး။ ဥဂ္ဂသေနကတော့ ပျော်လို့။

သူ အခုလို ဂွမ်းဘားမယ်ကို စွဲစွဲလန်းလန်း ဖြစ်ရတာဟာလည်း အတိတ်ကကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ အမှတ်တမဲ့ ကိစ္စကြောင့်ပါပဲ။ “ကချေသည် ဂွမ်းဘားမယ်လိုလဲ” လို့ နှုတ်မြှောက်စော်ကားခဲ့တယ်။ ဂွမ်းဘားကစားတာတွေကိုလည်း တမ်းတမ်းစွဲဖြစ်ခဲ့ ပါသတဲ့။

ဒါကြောင့် ဂွမ်းဘားမယ်ကို ချစ်ကျွမ်းဝင် ပြီး ဂွမ်းဘားအဖွဲ့နဲ့ သွားလေရာ မြို့တကာ ရွာအနံ့ ခြေဆန့်ခဲ့တယ်။ ဂွမ်းဘားကစားတတ်သူမဟုတ်တော့ ခိုင်းသမျှ အောက်ခြေသိမ်းအလုပ်တွေအကုန်လုပ်ရ တယ်။ အမှတ်တမဲ့ရဲ့ ကျူးလွန်မိခဲ့တဲ့ကာယကံ၊ ဝစီကတွေဟာ အမှတ်တရများကို ခံစားရအောင် အခြေခံခဲ့တာပဲဖြစ်ပါတယ်။

(ဃ)

ပေတဝတ္ထုမှာ ဥစ္ဆာပေတဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကို လည်း ပြောပြဦးမယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်ကဖြစ်ရပ်ပါ။ ကြံခင်း စိုက်ပျိုးရေးသမားတစ်ဦးဟာ ကြံစည်းကြီးထမ်းရင်း ကြံတစ်ချောင်းကို စုပ်လာတယ်။ အဲဒီမြင်ကွင်းကို ဆင်းရဲသား သားအဖနှစ်ယောက်ကမြင်တယ်။ သားကလေးက ဟိုလူကြံစုပ်နေတာမြင်တော့ ကလေးသဘာဝ သူလည်း ကြံစုပ်ချင်တာပေါ့။ လူကြီးကတော့ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကြံစုပ်နိုင်တယ်လေ။ ကလေးဆိုတာ ဟန်မဆောင်တတ်ပေးမဟုတ်လား။ ဖအေကဝယ်ပေးနိုင်သော သားလေးရဲ့ ပူဆာမှုကို ချော့မော့ရတာပေါ့။ ကလေးက ကြံစုပ်ချင်လို့ ပူဆာ။ ဖအေက ချော့။

နောက်ဆုံးမှာ မဝယ်ပေးနိုင်တော့ တောင်းရတော့တာပေါ့။ မရှက် (၃) ပါးရှိတယ်လေ။ ကြိုက်မရှက်၊ ငိုက်မရှက်၊ ငတ်မရှက်ဆိုတဲ့ မရှက်ဆိုတဲ့ မရှက် (၃) ပါးထဲမှာ . . . “ငတ်မရှက်” လည်း ပါနေတယ်လေ . . . ဒီတော့-ကြံစည်းထမ်းသမားက ဘာပြောတယ်မှတ်သလဲ။

“ပေးဖို့ အပင်ပန်းခံပြီး ထမ်းလာတာ မဟုတ်ဘူး။ ရောင်းဖို့ကွ . . . ရောင်းဖို့”

ဒါပေမယ့် ကလေးငယ်ရဲ့ မျက်နှာလေးကို သနားသွားတယ် ထင်ပါရဲ့။ ကြံစည်းထမ်းသမားက သူစုပ်နေတဲ့ကြံတစ်ထွာလောက်ရှိတဲ့ ကြံပိုင်းလေးကို ရိုးရိုးမပေးဘဲ နောက်ပြန်ပစ်ပေးလိုက်တယ်။ လုပ်ပုံ။ စေတနာသဒ္ဓါပါလို့မဟုတ်ဘဲ။ မကောင်းတတ်လို့ မပေးချင်ပေးချင်နဲ့ပေးတာဖြစ်မှာပေါ့။ အဲဒီအမှတ်တမဲ့ပါပဲ။ အဲဒီအမှတ်တမဲ့ကြံပိုင်းလေးကို နောက်ပြန်ပစ်ပေးလိုက်တဲ့ ကိစ္စလေးက အမှတ်တရ ဖြစ်လာဦးမှာပါ။ အဲဒီကြံစိုက်ပျိုးရေးသမားသေတော့ ကြံခင်းကိုစွဲလန်းပြီး ကြံခင်းထဲမှာပဲ ပြိတ္တာကြီးဖြစ် သွားတယ်။ ဒါ့ကြောင့် “ဥစ္ဆာပေတ” ကြံခင်းပြိတ္တာလို့ ခေါ်တာပေါ့။ သူ့ရဲ့အကုသိုလ်က ကြီးမားပုံကတော့ ကြံခင်းထဲမှာနေရပေမယ့်ကြံတစ်ချောင်း ကိုမှ စုပ်လို့မရဘူး။ ကြံခင်းကြီးထဲနေရပြီး ကြံငတ် ကြီးဖြစ်နေတာပေါ့။

သူ့ရဲ့ အငတ်ပြဿနာကို သိတော်မူတဲ့ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ရဟန္တာမထေရ်မြတ်ကြီးဟာ ကြွတော်မူလာပြီး ကူညီရတယ်။ ကြံပင်ကို နုတ်ရိုးနုတ်စဉ်ဆိုရင် နုတ်လို့မရဘူး။ လက်နောက်ပြန်နုတ်ပေးမှ ကြံစုပ်ရပါသတဲ့။ အဲဒါ . . . ဟိုဘဝက ကြံစုပ်ချင်လို့ ငိုယိုပြီးတောင်းနေတဲ့ကလေးငယ်ကို စေတနာနဲ့ မပေးဘဲ လက်နောက်ပြန်နုတ်ပေးခဲ့တဲ့အကုသိုလ် ဝဋ်ကြွေးပေါ့။ ကြံကျွေးလို့ ကြံစောင့်လေးဖြစ်ရပါတယ်။ ကြံစုပ်လို့မရတဲ့ဘဝဆိုးမျိုးကြုံတွေ့ရတာဟာ အမှတ်တမဲ့ရဲ့-အမှတ်တရတစ်ခုပါပဲ။

သဒ္ဓမ္မဇောတိကဇေ ဘဒ္ဒန္တဇနိန္ဒာရ

ဗုဒ္ဓဂိတိကာ

ဆရာတော် ဦးသီလာဓာရ
(ရိုးမတိမ် မဟာအောင်မြေကျောင်း)

သက္က ဝတ္ထု

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ဗေဠုဝန္တာရ နေတော်မူသောအခါ အာယုသင်္ခါရကို လွှတ်တော် မူပြီးနောက် ဝမ်းသွေးသွန်းသောအနာကပ်ရောက်လေသည်။ သိကြားမင်းသည် သူနာပြုခြင်းငှာ မထင်ရှားသော အသွင်ဖြင့်လာ၍ ခြေတော်ကို ဆုပ်နယ် ၏။ အသူနည်းဟုမေးတော်မူသောအခါ အကျွန်ုပ်ကား သိကြားပါဘုရားဟု လျှောက်၏။ သိကြားမင်း နတ်တို့သည်ကား ယူဇနာတစ်ရာ ကပင် လူတို့အနံ့ အငွေ့ကို မခံနိုင်။ စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိ၏။ ငါ့အား အလုပ်အကျွေး ရဟန်းများစွာရှိ၏။ နတ်ရွာသို့ ပြန်လေတော့ဟု မိန့်တော်မူသည်။ အရှင်ဘုရား . . . သီလတည်းဟူသော ဂုဏ်ရန်သည် ယူဇနာ ရှစ်သောင်းလေးထောင် မြင်းမိုရ်တောင် ထက်ကပင် မွေးကြိုင်ပါသည်။ အကျွန်ုပ်ပြုစုပါအံ့ဟု လျှောက်၍ ဘုရားရှင်၏ မစင်အံ့ကို နံ့သာအံ့ကိုသို့ ဦးခေါင်းပေါ်ထက်တင်၍ လှုပ်ကျွေးလျက် ရောဂါပျောက်မှ ပြန်လေ၏။ ဤအကြောင်းကို ရဟန်းတို့ ချီးမွမ်းအံ့သြ၍ ပြောဆိုကြရာတွင် “သာဟု ဒဿ နမရိယာနံ” စသော လေးဂါထာကို ဟောတော်မူ၏။

သာဟု ဒဿနမရိယာနံ၊
သန္တိဝါသော သဒါ သုခေါ။
အဒဿနေန ဗာလာနံ၊
နိစ္စမေဝ သုခီ သိယာ။

မြန်မာကဗျာ
အရိယာရှင် ဖူးမြင်ရတာ၊
ကောင်းမြတ်သည်ပဲ ပေါင်းရချမ်းသာ၊
လူမိုက်အသင်း မြင်ခြင်းကင်းကွာ၊
အမြဲပဲ အေးမြလွန်ချမ်းသာ။

Good is the sight of Ariyas: their company is ever happy; by not seeing fools one may ever be happy.

စကားပြေ။ ။ အရိယာသူတော်ကောင်းတို့ကို ဖူးမြင်ရခြင်းသည် ကောင်း၏။ အရိယာ သူတော် သူမြတ်တို့နှင့် ပေါင်းသင်းရခြင်းသည်အခါ ခပ်သိမ်း ချမ်းငြိမ်း၏။ လူမိုက်တို့ကို မကြုံကြိုက် မတွေ့ မြင်ခြင်းဖြင့် အမြဲချမ်းသာ၏။

မိရောဝ သုခသံဝါသော၊
ညာတိနံဝ သမာဂမော။
တသ္မာ ဟိ မိရိ ပညဉ္စ၊
ဗဟုသုတဉ္စ ဓောရယံ။
သီလဓူတဝတ မရိယံ၊
တံ တာဒိသံ သပ္ပရိသံ။
သုခမေမံ ဘဇေယျထ၊
နက္ခတ္တပထဝံ စန္ဒိမာ။

ဗာလသင်္ဂတစာရီ ဟိ၊
ဒီလမဒ္ဓါနသောစတိ။
ဒုက္ခော ဗာလေဟိ သံဝါသော၊
အမိတ္တေနေဝ သပ္ပဒါ။
မိရောဝ သုခသံဝါသော၊
ညာတိနံ ဝ သမာဂမော။
တသ္မာ ဟိ-
မိရဉ္စ ပညဉ္စ ဗဟုသုတဉ္စ
ဓောရယုသီလံ ဝတဝန္တမရိယံ။
တံ တာဒိသံ သပ္ပရိသံ သုခမေမံ၊
ဘဇေယ နက္ခတ္တပထဝံ စန္ဒိမာ။

မြန်မာကဗျာ
ပညာတော်ရှိ ပေါင်းတိချမ်းသာ၊
ဆွေမျိုးသားချင်း ပေါင်းသင်းပမာ၊
ထို့ကြောင့်တည်ကြည် ပွားစည်ပညာ၊
ကြားမြင်များ ဆောင်ငြားမဂ်ဖိုလ်သာ။
သီလဖြူစင် ဓူတင်လေ့လာ၊
ရိယာသူမြတ် လူတတ်ကိုသာ၊
ကောင်းကင်ကပ်ချဉ်း လမင်းပမာ
ခါမစဲ မှီဝဲဆည်းကပ်ပါ။

Truly, he who moves in company with fools grieves for a long time; association with fools is ever painful as with a foe. Happy is association with the wise, even like meeting with kinsfolk.

With the intelligent, the wise the learned, the devout, the dutiful and the Ariya- with such a virtuous, intellectual man should one associate, as the moon follows its course among the stars.

စကားပြေ ။ ။ လူမိုက်နှင့် ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲ၍ လှည့်လည်နေသောသူသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံးစိုးရိမ်ရ၏။ လူမိုက်နှင့် ဆက်ဆံပေါင်းသင်း အတူတကွနေရခြင်းသည် ရန်သူနှင့် အတူတကွ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ရသကဲ့သို့ အခါမစဲ ဆင်းရဲပူပန်ရ၏။ ပညာရှိနှင့် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံနေရခြင်းသည် ဆွေမျိုးအရင်းအချာတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရသကဲ့သို့ ချမ်းသာ၏။

ထို့ကြောင့်သာလျှင် တည်လည်း တည်ကြည်သော အကြားအမြင်လည်းများသော မဂ်ဖိုလ်ဝန်ကို ဆောင်လေ့ရှိသော သီလဓူတင်ဖြူစင်သော အကျင့်ရှိသော ထိုသို့သဘောရှိသော မြတ်သော ပညာရှိသူတော်ကောင်းကိုသာ လသည် နက္ခတ်တာရာတို့၏ သွားရာ ကောင်းကင်ခရီးကို ချဉ်းကပ်သကဲ့သို့ မှီဝဲဆည်းကပ်ရာ၏။

သုခဝဂ်-ချမ်းသာခြင်း အုပ်စုပြီး၏။

ဗြဟ္မဏပေးများ ၂

ဓမ္မဝီရ

ရှင်ဉာဏ(ဖာဝုံ)

သူဌေးကြီးကပေးသည်။ သူဌေးကတော်ကြီးက မဟာဒုတ်ဇနီးကို လုပ်အားခအဖြစ် သလေးဆန် တစ်စလယ်နှင့် ထောပတ်တစ်အိုး၊ နို့ခမ်းတစ်အိုး၊ ငရုတ်၊ ဆီ၊ ဆားစသော ဟင်းချက်စရာ ပစ္စည်း များပေးလိုက်လေသည်။

နောက်နေ့နံနက်စောစောတွင် ဇနီးဖြစ် သူက မဟာဒုတ်ကို ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ ဝယ်ရန် ဈေးသို့စေလွှတ်၏။ ဈေးသို့ရောက်သောအခါ စောလွန်းနေ၍ ဟင်းရွက်သည်များမတွေ့ရသေး၊ ထို့ကြောင့် မဟာဒုတ်သည် မြစ်ကမ်းပါးသို့သွားကာ သီချင်းဆိုရင်း ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ဟင်းရွက်ခူးနေ၏။ ထိုအချိန်တွင် မြစ်အတွင်းမှာ ပိုက်ချနေသော တံငါ သည်များက မဟာဒုတ်အသံကိုသိကြသဖြင့် မဟာ ဒုတ်ကို လာရောက်ခေါ်ပြီး ဖမ်းဆီးထားသော ငါးများကို တစ်မတ်တန် ငါးမူးတန်၊ တစ်ကျပ်တန် ငါးတွဲများပြုလုပ်ပေးရန် စေခိုင်းကြသည်။

မဟာဒုတ်တွဲပေးထားသော ငါးများကို သည်နေ့အဖို့ ဆွမ်းကပ်မည့်သူများက အလှအ ယက် ဝယ်ယူကြသဖြင့် ခဏချင်းပင် ကုန်သွားလေ သည်။ ထို့ကြောင့်ဆွမ်းကပ်လှူမည့် မဟာဒုတ်အား တံငါသည်များက သူတို့စားရန် သဲဖြင့်ဖုံး၍ ဝှက် ထားသော ငါးများထဲမှ ငါးကြင်းလေးကောင်ကို လုပ်အားခအဖြစ် ဆုချလိုက်၏။ ငါးကြင်းတွဲကိုင် ကာ မဟာဒုတ်ဝမ်းသာအားရ အိမ်ပြန်လာခဲ့သည်။ ထိုစဉ် ဆင်းရဲသား ယောက်ျားအသွင်ဆောင်ထား သော သိကြားမင်းက မဟာဒုတ်ဆွမ်းချက်ရာတွင် ကူညီချက်ပြုတ်ပေးလေသည်။

မဟာဒုတ်က သူစာရင်းပေးထားသော ရဟန်းတစ်ပါးကို ကျောင်းတော်သို့သွားရောက်ပြီး ပင့်သောအခါ နိဗ္ဗာန်ဆော်ကြီးက ‘ရဟန်းတစ်ပါး မျှ’ မကျန်တော့ကြောင်း ပြောကြားလိုက်၏။ နိဗ္ဗာန် ဆော်ကြီး၏ စကားကိုကြားရလေလျှင် မဟာဒုတ် ဝမ်းပန်းတနည်းဖြစ်သွားသည်။ ‘ကျွန်တော်တို့ လှူဒါန်းရန် အခစားလုပ်ပြီး ရှာဖွေရထားတာနဲ့ ချက်ပြုတ်ပြီးပါပြီ။ ဆွမ်းကပ်ရန် ရဟန်းတစ်ပါးပေး ပါ။ နိဗ္ဗာန်ဆော်ကြီးရယ်’ ဟု တောင်းဆိုကာ ငိုကြွေး နေတော့သည်။ မဟာဒုတ်အဖြစ်ကို သိရသောအခါ နိဗ္ဗာန်ဆော်ကြီးသည် သနားသွားပြီး . . ‘ဟဲ့ မဟာ ဒုတ်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့မည်သည် ဆင်းရဲသူကို သနားတော်မူကုန်၏။ ချီးမြှောက်တော်မူကုန်၏။ မဟာဒုတ်-ဘုရားသီတင်းသုံးရာကျောင်းတော်သို့ (စာမျက်နှာ ၈ သို့)

ပဏ္ဍိတသာမဏေ သူသည် ကဿပ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်အခါက အလွန်ဆင်းရဲ လှ၍ မဟာဒုက္ခ-မဟာဒုတ်ဟူ၍ပင် အမည်ရခဲ့သူ တစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ သူတစ်ပါးတို့၏ အိမ်၌ နေ့စဉ်တစ်နေ့ကုန် အခစားလုပ်ရသည်။ အလုပ်ခိုင်း မည့်သူ မရှိသောနေ့များတွင် စားစရာမရှိသဖြင့် သူတို့ဇနီးမောင်နှံသည် ကဿပဘုရားရှင်၏ ကျောင်းတော်သို့သွားရောက်ကာ စွန့်ထားသော စားကြွင်းစားကျန်များကို စားသောက်ကြရလေ သည်။

ဤကဲ့သို့ဘဝဖြင့် မဟာဒုတ်တို့ဇနီးမောင် နှံ့နေထိုင်ခဲ့ကြရာ တစ်နေ့တွင် ကဿပဘုရားရှင် သည် ဒေသစာရိတ္တချီတော်မူရာမှာ ဗာရာဏသီ ပြည်တော်သို့ ရဟန်းနှစ်သောင်း အခြံအရံဖြင့် ပြန်လည်ကြွရောက်တော်မူလာ၏။ ထိုအခါ နိဗ္ဗာန် ဆော်တစ်ယောက်က ကဿပဘုရားရှင်နှင့်တကွ ရဟန်းအပေါင်းတို့အား စာရေးတံမဲဖောက်၍ ဆွမ်း ကပ်လှူရန် မြို့တွင်းသို့ လှည့်လည်နှိုးဆော်ရာ မြို့သူ မြို့သားအားလုံးတို့က ရဟန်းတစ်ကျိပ်နှစ်ကျိပ် စသည်ဖြင့် မိမိတို့တတ်နိုင်သလောက် သံဃာ အရေအတွက်ကို တောင်းယူကြသည်။

နိဗ္ဗာန်ဆော်ကြီးက ပင့်လျှောက်ကြသည့် သံဃာအရေအတွက်ကို စာရင်းရေးမှတ်ထား၏။ နိဗ္ဗာန်ဆော်၏ ဟောပြောမှုကို ကြားရသောအခါ အလွန်ဆင်းရဲလှသော မဟာဒုတ်သည် သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပေါ်လာတော့သည်။ ထို့ကြောင့်ဆွမ်းကပ်လှူ ရန် ရဟန်းတစ်ပါးကို နိဗ္ဗာန်ဆော်ထံ စာရင်းပေး လိုက်၏။ ရဟန်းတစ်ပါးတည်းဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ဆော် ကြီးလည်း စာရင်းမသွင်းပဲထားလိုက်မိ၏။

သို့သော် မဟာဒုတ်သည် စာရင်းပေးပြီး ဖြစ်၍ ရဟန်းတစ်ပါးကို သူတို့ဇနီးမောင်နှံဆွမ်းကပ် လှူရတော့မည် အကြောင်း သူဇနီးသည်အား ဝမ်းသာအားရပြောဆိုလေရာ သူ၏ ဇနီးသည်က “ရှေးဘဝတုန်းက အလှူဒါန မပြုခဲ့ကြလို့ ယခုဘဝ ဆင်းရဲကြရတာ ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်လုံး အခစား လုပ်လို့ရတဲ့ ပစ္စည်းနဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးကို ဆွမ်းကပ် ကြမယ်” ဟု မဟာဒုတ်၏ ဆန္ဒကို မဆန့်ကျင်ပဲ ဝမ်းမြောက်ရွှင်လန်းစွာပြောဆိုဖြေကြားလိုက်သည်။

မဟာဒုတ်တို့ဇနီးမောင်နှံ ရဟန်းတစ်ပါး အား ဆွမ်းကပ်ရန် တိုင်ပင်၍ အလုပ်ရှာထွက်ခဲ့ကြ ရာ နောက်နေ့တွင် ရဟန်းသုံးကျိပ်ကို ဆွမ်းကပ်ရန် စီစဉ်နေသည့် သူဌေးကြီးတစ်ဦး အိမ်သို့ရောက်ရှိ ပြီး မဟာဒုတ်မှာ ထင်းခတ်၊ ထင်းခွဲ အလုပ်ရကာ သူဇနီးကား ဆန်ဖွပ်မောင်းထောင်းအလုပ် လုပ်ခွင့် ရကြလေသည်။ သူဌေးကြီးသည် အားတက်သရော အလုပ်လုပ်နေသည့် မဟာဒုတ်ကို သတိထားမိသ ဖြင့် မေးမြန်းလေရာ မဟာဒုတ်က “ရဟန်းတစ်ပါး ကို လုပ်အားခဖြင့် ဆွမ်းကပ်ရတော့မှာမို့ အခုလို အားတက်ရွှင်လန်းစွာ လုပ်နေကြခြင်းဖြစ်ပါတယ်” လို့ ပြန်လည်ဖြေကြားလိုက်၏။ မဟာဒုတ်၏ ဇနီး သည် ထိုသူဌေးကြီး၏ အိမ်မှာပင် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ဆန်ဖွပ်မောင်းထောင်းနေသည်။ သူဌေးကတော်က မေးမြန်းပြန်လေရာ မဟာဒုတ်ကဲ့သို့ပင် ပြန်လည် ဖြေကြားလေသည်။

မဟာဒုတ်တို့ ဇနီးမောင်နှံ ရဟန်းတစ်ပါး ကို ဆွမ်းကပ်မည့်အကြောင်း သူဌေးကြီးတို့ ဇနီး မောင်နှံ သိရှိသွားသောအခါ မဟာဒုတ်အား လုပ်အားခဆန်တစ်ပြည်နှင့် အပိုဆု ဆန်တစ်ပြည်

ဗုဒ္ဓဂေါတမ၏ စကြဝဠာ(ကမ္ဘာ)အမြင်

တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ(ဓမ္မာစရိယ၊ B.A)

(ယခင် အပတ်မှ အဆက်)

မြင်းမိုရ်တောင်အလှူအဆနှင့် သဘာဝ

သတ္တဝါတ္တရပါဠိတော်၌ မြင်းမိုရ်တောင်သည် ရေ၌ ယူဇနာပေါင်း (၈၄၀၀၀)မြှုပ်နေပြီး ရေမှ ယူဇနာပေါင်း (၈၄၀၀၀)ပေါ်နေသည်ဟု ဗုဒ္ဓက ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

ဤဟောကြားချက်အရ ရေမရှိသော အရပ်၌ မြင်းမိုရ်တောင်ရှိသည်ဟူ၍ သတ်မှတ်၍ မရတော့ပါ။ မြင်းမိုရ်တောင်သည် ဤကမ္ဘာမြေပြင် ရေပြင်၌သာလျှင် တည်ရှိနေကြောင်း ဖော်ညွှန်းသကဲ့သို့ရှိနေပါသည်။

ယနေ့ သိပ္ပံပညာရှင်တို့၏ ကမ္ဘာ အနိမ့်အမြင့်အတိုင်းအတာနှင့် ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ၏ သမုဒ္ဒရာယုမ်းမျှအနက်သည် (၁၂၄၆၀) ပေရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ဤကမ္ဘာတွင် အမြင့်ဆုံး ဧဝရတ်တောင်သည် အမြင့်ဆုံးနေရာ၌ ပေပေါင်း (၂၉၀၄၀)ရှိကြောင်း

ဖိလစ်ပိုင်ကျွန်းစုအနီးရှိ ဘွိုင်လာချောက်၏ အနက်ဆုံးနေရာသည် ပေပေါင်း (၃၄၄၃၀) ရှိကြောင်းသိရပါသည်။

ဧဝရတ်တောင်အမြင့်နှင့် အတိုင်းအတာ ပမာဏနှင့် ဘွိုင်လာချောက်အနက်အတိုင်းအတာ ပမာဏတို့ နှိုင်းယှဉ်လျှင် ၃၄၄၃၀-၂၉၀၄၀=၄၂၉၀၈၅ ကွာပါသည်။ မြေပြင်မြင့်တက်

လာမှု၏ သင်္ကေတပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် မြင်းမိုရ်တောင်၏ ရေ၌ မြှုပ် နေသော ပမာဏနှင့် ရေပေါ်ပမာဏအညီအမျှ ယူဇနာ (၈၄၀၀၀)ကို မိုင်ဖွဲ့၍ နှိုင်းယှဉ်လျှင်လည်း (၁၀) မိုင်နီးပါးမျှသာ ကွာသည်။ ပါဠိတော်အဆိုမှာ ကမ္ဘာအနိမ့်အမြင့် ရေပေါ်ပမာဏ ရေမြှုပ်ပမာဏ နှင့် တူညီသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ - စကြဝဠာတောင်သည် ယူဇနာ ၈၂၀၀၀ ရေမြှုပ်ပြီး ၈၂၀၀၀- ရေပေါ်သည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ - မြင်းမိုရ်တောင်သည် ယူဇနာ- ၈၄၀၀၀ ရေမြှုပ်ပြီး ၈၄၀၀၀ ရေပေါ်သည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ - ယုဂန္ဓိရ်တောင်သည် မြင်းမိုရ်တောင် တစ်ဝက်ချိုး ရေမြှုပ်ပြီး တစ်ဝက်ချိုးရေပေါ်သည်။

(ဤသန္ဓေရ ကရဝိကစသော တောင်တို့သည်လည်း ထက်ဝက်ချိုးပမာဏဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ရေမြှုပ် ရေပေါ်ကြောင်းဖော်ပြပါသည်)

မြင်းမိုရ်တောင်၏ အရောင်

ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၌ ဝရကနတမယေ မေရုရာဇေဟူ၍ ရေးသားထားရာ မြင်းမိုရ်တောင်သည် ရွှေရောင်ရှိသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ပါထိကဝဂ်ပါဠိတော်၊ အာဇာနည်သုတ် အဋ္ဌကထာ၌

- အရှေ့ ရွှေရောင်
- တောင် မြရောင် (ပတ္တမြားစိမ်းရောင်)
- အနောက် ဖန်ရောင်
- မြောက် ရွှေရောင် ဟူ၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

ယနေ့ သိပ္ပံပညာရှင် အာကာသယူရဲကောင်းများက အာကာသယာဉ်မှ (သို့မဟုတ်) လပေါ်မှ ကြည့်လျှင် ဤကမ္ဘာသည် အရောင်တောက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်ဟု ဆိုထားရာ အဋ္ဌကထာအဖွင့်နှင့် ညီသည်ဟုဆိုရပါမည်။

သိပ္ပံပညာရှင်များက အရောင်တောက်နေသည်ဟု ဆိုသော စကားသည် အမြင်မတူသူတို့အတွက် ငွေရောင်၊ မြရောင်၊ ဖန်ရောင်၊ ရွှေရောင် တောက်နေသည်အဖြစ်အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကြည့်ပုံအရပ်ဒေသခြားနားမှုအပေါ် မူတည်၍

အရောင်ကွဲပြားမြင်မှုရှိနိုင်သည်။

သာရတ္ထဝိပနိဋိကာကျမ်းနှင့် လောကဝိပနိကျမ်းတို့၌ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ နေမင်းအရောင် မထွန်းကြောင်း၊ အာလိန်ငါးဆင့်သည် နေမင်း၏ အောက်ဖြစ်၍ နေရောင်ထွန်းသင့်သော်လည်း ယုဂန္ဓိရ်ကျယ်ဝန်းမထွန်းကြောင်း နေမင်းသည် ကြေးမုံမှောက်ထားသကဲ့သို့ အောက်ကိုသာ အလင်းရောင်ဖြစ်စေပြီး နံပါးနှင့် အထက်သို့ မဖြစ်စေကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ထို့ပြင် အာလိန်ငါးဆင့်တွင် အာလိန်တစ်ဆင့်၏ အဖြစ်သည်ယူဇနာ ၅၀၀၀ ကျယ်ပြီး နဂါးဂဠုန်တို့ ပြည် တည်၍ နေကြောင်း၊ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေ၌တည်သော အသုရာပြည်ကို တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ သွင်းယူရသည်ဟု ဋီကာကျမ်း၌ ဖော်ပြထားသည်။

အဘိဓာန်ကျမ်း၌ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေတောင်စဉ်(သတ္တဗ္ဗဏှန်) (၇)ထပ်ကို ဖော်ပြထားရာ၌ သုဒဿနတောင်၊ ကရဝိကတောင်၊ ဤသန္ဓေရတောင်၊ ယုဂန္ဓရတောင်၊ နေမိန္ဒရတောင်၊ ဝိနတကတောင်၊ အဿကဏ်တောင်တို့ ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းတောင်စဉ်တို့သည် မြင်းမိုရ်တောင်မင်း၏ ထက်ဝက် ထက်ဝက်ဖြစ်သော အတိုင်း အရှည်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း၊ ရေသို့ မြှုပ်ကုန်၊ ရေမှ ပေါ်ကုန်သော နတ်၌ဖြစ်ကုန်သော အထူးထူးသော ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်ကုန်သော တောင်စဉ် (၇)ထပ်တို့ တည်ပြီး မြင်းမိုရ်တောင်၏ ထက်ဝန်းကျင်မှာ စတုပဟာရာဇ် နတ်မင်းကြီးတို့၏ နေရာနတ်ဘီလူးတို့၏ အမြဲရှိရာဖြစ်သည်ဟု **ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ**၌ဖော်ပြထားသည်။

အဿကဏ်တောင်သည် မြင်းမိုရ်တောင်၏ အပြင်စွန်းဖြစ်ပြီး ယုဂန္ဓိရ်တောင်သည် အတွင်းစွန်းဖြစ်သည်ဟု အဂ္ဂနာသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထားသည်။

လောကပညတ္တိကျမ်း၌ မြင်းမိုရ်တောင်သည် ရေ၌ ယူဇနာ (၈၄၀၀၀)စီ ငုတ်-ပေါ်ကြောင်း၊ ခုံလောက်အတွင်း ယူဇနာ(၄၀၀၀)ဝင်၍ တည်ကြောင်း၊ အထွတ်အလယ်၌ ပံသုပထဝီတည်ပြီး ထိုပထဝီ၏ ရတနာဖြင့် ပြီးသော သံပြင်၌ အသုရာပြည်တည်ကြောင်းဆိုထားပါသည်။

“ပရိတ်ကြီးနိဿယ၌ မြင်းမိုရ်တောင်သည် မြေပြင်၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ် တာဝတိံသာမှ

အောက်မြေပြင် သစ်ပင်တောတောင်စသည်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော နတ်များကို ဘုမ္မ (မြေ၌ဖြစ်သော နတ်များ)ဆိုအပ်၏” ဟု ဆရာတော် အရှင် ဝါသေဌာဘိဝံသ က ဆိုထားပါသည်။

သဒ္ဓမ္မ ပကိဏ္ဍက အနုဒီပနီကျမ်း၌ “စကြဝဠာတောင်ဝန်း၏ အလယ်ဗဟို တည်တည်ဖြစ်သော သီဒါသမုဒ္ဓရာ၌ကား ရေတွင်း သို့ ယူဇနာ(၈၄၀၀၀)နစ်မြှုပ်ပြီး အထက်အာကာသ ကောင်းကင်သို့ ယူဇနာ(၈၄၀၀၀)မြင့်ခေါင်ကြီးမား သော မြင်းမိုရ်တောင်မင်းတည်ကြောင်း၊

မြင်းမိုရ်တောင်ထက်ဝယ် လူ့ပြည်မှ ယူဇနာ (၄၂၀၀၀)ရှိအရပ်၌ စတုမဟာရာဇ်နတ်ဘုံ၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ် တာဝတိံသာနတ်ဘုံရှိကြောင်း မိုးညှင်း ဥက္ကရာရာမကျောင်း အရှင်ဇေတိတမထေရ် က ဆိုထားပါသည်။

အာကာသစိုးမိုးရေးနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒီတစ်ဦး အမြင် စာအုပ်၌-

“ဤကမ္ဘာကြီး အလယ်တည့်တည့်၌ အီကွေတာခေါ် နေသွားလမ်းကြောင်းရှိသည်ဟူ သော စကားသည် စကြဝဠာတောင်၏ အလယ် ၌ နေသွားကြောင်း သာရတ္ထဒီပနီကျမ်းအဆိုနှင့် ညီခြင်း

“ကမ္ဘာကြီး၏ အောက်ပိုင်းတစ်ခုလုံး သမုဒ္ဓရာရေများအတိ ဖုံးလွှမ်းနေခြင်းကြောင့် နက်ရှိုင်းကြောင်း စကားသည် ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာ အဆိုနှင့်ညီခြင်း၊

အာကာသသူရဲကောင်းများက လပေါ် မှ ကြည့်ကြသောအခါ ဤကမ္ဘာလုံးကြီး အရောင် တောက်ပနေကြောင်းဆိုသော စကားသည် မြင်းမိုရ် တောင်အရှေ့-ငွေ့ရောင်၊ တောင်-မြေရောင်(ပတ္တမြား စိမ်းရောင်) အနောက်- ဖန်ရောင်၊ မြောက်- ရွှေရောင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသော သုတ်ပါထေ ယျအဋ္ဌကထာ အာဇာနည်သုတ် အဖွင့်နှင့် ညီခြင်း၊

မူလက သမုဒ္ဓရာ တစ်စင်းတည်ရှိသော် လည်း မြင်းမိုရ်တောင်ရိပ်ဖုံးလွှမ်းလိုက်သောကြောင့် (၄)စင်းဖြစ်သွားကြောင်း။

ဝစနတ္ထဇောတိဋီကာ အဆို အရ ကမ္ဘာ လုံးပုံစံကို ကြည့်လျှင် အောက်ပိုင်းတစ်ခုလုံး ရေပြင်ကြီးဖုံးလွှမ်းနေပြီး သူ့နေရာနှင့်သူ အလိုက် သမုဒ္ဓရာအမည်များ ကွဲပြားနေသည်ကို တွေ့ရှိရ ခြင်း ဤအကြောင်းအရာများကြောင့် ကမ္ဘာ လုံးသည် မြင်းမိုရ်တောင် မြင်းမိုရ်တောင်သည်ပင် ကမ္ဘာလုံးဖြစ်ကြောင်းဆိုပါသည်။

တထာဝတဥဒါနဒီပနီကျမ်း၌ တစ်ခု သော လောကဓာတ်ဟုဆိုအပ်သော တစ်ခုသော စကြဝဠာတည်နေဟန် အခြင်းအရာမှာ အလျား အနံအားဖြင့်ယူဇနာ (၁၂,၀၃၄၅၀) အဝန်းအားဖြင့် ယူဇနာ (၃၆၀၀၃၅၀) ရှိကြောင်း။

စကြဝဠာ၏ အမည်သည်လည်း မြင်းမိုရ် သီဒါ၊ သတ္တရတ္တနံ၊ ကျွန်းကြီးကျွန်းငယ်၊ ဆားဝန်၊ ဤသမုဒ္ဓရာ ဤအလုံးစုံကို ဝန်းရံလျက် ရထား စက်ဝန်းအလွန် ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အစောက်နက်သော တွင်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထက်ဝန်းကျင် ပတ်၍တည်သော ကျောက်အတိ ပြီးသော စကြဝဠာကို ခွဲ၍ဖြစ်ကြောင်း၊

ဤစကြဝဠာတောင်သည် ဆားဝန် သမုဒ္ဓရာပေါ်တက်၍ ယူဇနာ(၈၂၀၀၀)မြင့်ပြီး ပံသု ပထဝီအောက်၌ တည်သော သီလပထဝီနှင့် တစ်စပ်တည်း တည်ကြောင်း၊

စကြဝဠာအထူကား ယူဇနာ (၈၂၀၀၀) ရှိကြောင်း။

မြင်းမိုရ်တောင်သည် သီလပထဝီမှ တက်လာသော ပံသုပထဝီထဲသို့ ယူဇနာ (၃၆၀၀၀) ဝင်လာကာ ခုံလောက်ကဲ့သို့ ကျောက်တောင် ထွတ်သုံးလုံး၌ ပံသုပထဝီ ယူဇနာ(၄၀၀၀၀)ဝင်၍ တည်ကြောင်း။

မြင်းမိုရ်တောင် သီလပထဝီအကြား၌ ပံသုပထဝီယူဇနာ(၃၂၀၀၀)ခြားနေကြောင်း၊

မြင်းမိုရ်တောင်ကား ဆားဝန်၊ သမုဒ္ဓရာ ရေပေါ်တက်၍ မြင့်သော ယူဇနာ(၈၄၀၀၀)၊ ရေထဲသို့ဝင်သော ယူဇနာ(၈၄၀၀၀)ဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့်ဆိုထားပါသည်။

သူရိယသိဒ္ဓန္တကျမ်း၌မူ-

နေစ၊ ထွက်ချိန်အရှေ့ဘက်ကို ကြည့်က နေသည် မိုးကုတ်စက်ဝိုင်း မြေကြီးစွန်းမှ တစ်စ တစ်စမြင့်တက်လာသည်ကို မြင်ရသည်။ နေဝင်ချိန် အနောက်ဘက်ကို ကြည့်လျှင်လည်း နေသည် မိုးကုတ်စက်ဝိုင်းမြေကြီး အစွန်ထဲသို့ တစ်စ တစ်စ ဝင်သွားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

နေသည် ကောင်းကင်မှ ထွက်ပေါ်၍ ကောင်းကင်မှ ပျောက်ကွယ်သွားသည်မဟုတ်ဘဲ မြေကြီးအစွန်းမှ ထွက်ပေါ်လာပြီး မြေကြီး အစွန်း၌ ပင် ပျောက်ကွယ်သွားခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာလုံးသည်လည်နေ သည်။ ကမ္ဘာမြေကြီးအလယ်တည့်တည့် မြင့်တက် လာသော နေရာသည် မြင်းမိုရ်တောင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုထားသည်။

ဤကျမ်းအဆိုများအရ မြင်းမိုရ်တောင် ဟူသည် အခြားမဟုတ်၊ ဤကမ္ဘာမြေလုံးကြီးပင် ဖြစ်သည်ဟု သတ္တုချကြပါသည်။

ကျမ်းကိုး- သာရတ္ထဒီပနီကာကျမ်း ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာကျမ်း ဥဒါန်းအဋ္ဌကထာကျမ်း သုတ်ပါထေယျအဋ္ဌကထာကျမ်း

တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ

ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်

(စာမျက်နှာ ၆ မှ) သွားရောက်ချေ၊ မြတ်စွာဘုရားတပည့်တော်သည် အဆင်းရဲဆုံးဖြစ်ပါသည်။ တပည့်တော်ကို ချီးမြှောက်တော်မူပါဘုရား’ ဟု သွားရောက် လျှောက်ထားရန် ပြောဆိုကာ စေလွှတ်လိုက်သည်။

ထိုအချိန်၌ ကဿပဘုရားရှင်သည် လည်း မဟာဒုတ်ကို ချီးမြှောက်ရန် ကျောင်းတော် တွင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသည်။ ကျောင်းတော် မှ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားထွက်တော်မူလျှင် သပိတ် တော်ကို ယူ၍ ဆွမ်းကပ်ရန် ပြည့်ရှင်မင်းနှင့်တကွ အိမ်ရှေ့မင်း စစ်သူကြီး စသည်တို့ကလည်း ကျောင်းတော်ဝမှ စောင့်နေကြ၏။ မဟာဒုတ်လာ သည်ကိုတွေ့လျှင် ဆွမ်းကျွန် ကွမ်းကျွန် တောင်းရမ်း လာသည်ထင်ပြီး ‘ဆွမ်းစားချိန်မဟုတ်ဘဲဘာကြောင့် လာရသလ’ ဟု ပြောဆိုကြသည်။ ဆွမ်းစားချိန် မဟုတ်မှန်းသိရှိကြောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား ကို ရှိခိုးရန် လာခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း ပြန်လည်ပြောကြားပြီး ကျောင်းတော်တံခါးစုံကို ဦးတိုက်ကာ နိဗ္ဗာန်ဆော် ကြီးသင်ပေးလိုက်သည်အတိုင်း ကဿပ ဘုရားရှင် အား ရှိခိုးလျက် လျှောက်လေရာ ကဿပမြတ်စွာ ဘုရားသည် ကျောင်းတော်တံခါးကို ဖွင့်တော်မူကာ မဟာဒုတ်အား သပိတ်တော်ပေးလိုက်လေသည်။

ထိုအခါ ပြည့်ရှင်မင်းနှင့်တကွ အိမ်ရှေ့ မင်း၊ စစ်သူကြီး၊ အမတ်ကြီးစသူတို့မှာ တစ်အံ့တညြ ဖြစ်ကြရပြီး မဟာဒုတ်ထံ ပိုင်းလာကြကာ မဟာ ဒုတ်ထံမှ သပိတ်ရရှိရေးအတွက် ရွှေငွေရတနာ အမြောက်အမြား ပေး၍ ဝယ်ကြသည်။ မဟာဒုတ် က လုံးဝမရောင်း၊ ဘုရားရှင်အလိုတော်ကြပေးထား သော သပိတ်တော်ကိုလည်း သူတို့အနိုင်အထက် ပြု၍ မယူဝံ့ကြပေ။ သို့ဖြစ်၍ မဟာဒုတ်သည် ကဿပဘုရားရှင်အား နေအိမ်သို့ပင့်ကာ ငါးကြင်း သားဖြင့် စိတ်ချမ်းသာစွာ ဆွမ်းကပ်ခွင့်ရရှိလေ တော့သည်။

မဟာဒုတ်လျှင်ဒါန်းသော ဆွမ်းကို ဘုန်း ပေးပြီးသောအခါ ကဿပဘုရားရှင်သည် ဆွမ်း အနုမောဒနာတရားဟောကြားပြီး ကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွလေရာ မဟာဒုတ်လည်း သပိတ်တော်ကို ထမ်း၍ ကျောင်းတော်သို့လိုက်သွားလေသည်။ ထိုစဉ်သိကြားမင်းလည်း မဟာဒုတ်အိမ်ထဲမှထွက်၍ ကောင်းကင်သို့ မော့ကြည့်လိုက်၏။ ထိုသို့ မော့ကြည့်လိုက်စဉ် ကောင်းကင်ထက်မှ ရတနာ ရွှေမိုး၊ ငွေမိုးများရွာချရာ မဟာဒုတ်အိမ်တစ်ခုလုံး ပြည့်လျှံသွားသည်။ မဟာဒုတ်အိမ်ပြန်ရောက်သော အခါ “ငါ့အလှူက ချက်ခြင်းလက်ငင်း အကျိုးပေး ပြီ” ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဟစ်ကြွေးလျက် ပြည့်ရှင်မင်းထံသွား၍ လျှောက်တင်သည်။ ရွှေငွေ ရတနာများကို သယ်ယူစေကာ နန်းတော်၌ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားပြီးနောက် မဟာဒုတ် အား သူ့ငွေဘွဲ့ပေးအပ်ချီးမြှင့်လိုက်သည်။ မင်း၏

ချီးမြှောက်ခံရသော မဟာဒုတ်ဇနီးမောင်နှံသည် သာဝတ္ထိမြို့တော်တွင် သူဌေးကြီးနှင့် သူဌေးကတော်ကြီးအဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့လေသည်။

သူဌေးကြီးမဟာဒုတ် ကွယ်လွန်သော အခါ တာဝတိံသာနတ်ပြည်တွင် နတ်စည်းစိမ်ခံစားရလေသည်။ ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ ဂေါတမဘုရား ပွင့်တော်မူလျှင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ သာဝတ္ထိမြို့တော်ရှိ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဆွမ်းဒါယကာမ တစ်ဦးထံတွင် ပဋိသန္ဓေတည်လေသည်။ ထိုသို့ ပဋိသန္ဓေတည်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုအမျိုးသမီးသည် အရှင်သာရိပုတ္တရာအမှူးရှိသော သံဃာငါးရာတို့အား ငါးကြင်းသားဖြင့် ဆွမ်းကပ်လိုသော ချင်ခြင်းဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုအတူ သူမသည် ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ကာ သံဃာတော်များအစွန့်မှ ထိုင်လျက် သံဃာတော်များ စားကြွင်းစားကျန်ကို စားလိုသော ချင်ခြင်းလည်းဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ချင်ခြင်းဖြစ်ပေါ်လာသည့် အတိုင်း အမျိုးသမီး၏ အိမ်သူ အိမ်သားများပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် သံဃာငါးရာတို့အား ငါးကြင်းသားဖြင့် ဆွမ်းကပ်ပြီးနောက် ၌လည်း မွေးနေ့ဆွမ်း၊ အမည်ဆွမ်းများကိုလည်း ဆက်တပ်လှူဒါန်းပြန်သည်။ အမည်မှည့်မင်္ဂလာ ဆွမ်းကပ်ပြီးသောအခါ သားငယ်ကို ပဏ္ဍိတ' ဟု အမည်ပေးခဲ့လေသည်။ ပဏ္ဍိတဘုရားနှစ်သား အရွယ်ရောက်လျှင် အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေဝတ်ခဲ့လေသည်။

သာမဏေဖြစ်ပြီးနောက် ပဏ္ဍိတသည် ဆရာဖြစ်သူ 'ရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ နောက်ပါးမှ ဆွမ်းခံလိုက်ရာ တစ်နေရာတွင် ရေမြောင်းတစ်ခုကို တွေ့သဖြင့် ဆရာအားမေးမြန်း၏။ 'အရှင်ဘုရား ဒီရေမြောင်းနဲ့ ဘာကိုလုပ်ကြပါသလဲ'။

'ပဏ္ဍိတ ဒီရေမြောင်းနဲ့ ရေကိုသွယ်ယူပြီး ကောက်ပင်များဖြစ်အောင်ပြုကြတယ်'။

"အရှင်ဘုရား ရေမှာ သိတတ်သော စိတ်ရှိပါသလား"

"အရှင်ဘုရား စိတ်မရှိသောရေကို လိုရာသို့ သယ်ဆောင်နိုင်ပါသလား"

"ပဏ္ဍိတ သယ်ဆောင်နိုင်ပေတယ်" ဟု ဆရာဖြစ်သူအရှင်သာရိပုတ္တရာစကားကို ကြားရလျှင် ပဏ္ဍိတသည် စိတ်မရှိသောရေကိုပင် လိုရာသို့ ဆောင်ယူနိုင်သေးလျှင် စိတ်ရှိသော ငါသည် မိမိစိတ်ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်စေ၍ ရဟန်းတရား အားထုတ်ရန် အဘယ်ကြောင့် မတတ်နိုင်ရမည်နည်းဟု တွေးတောနေမိလေသည်။

ဆရာတပည့်နှစ်ဦး ဆွမ်းခံကြရာ တစ်နေရာအရောက်၌ မြားဖြောင့်နေသော လေးသမားတစ်ယောက်ကို တွေ့ရပြန်လေရာ

ပဏ္ဍိတသာမဏေက

"အရှင်ဘုရား ထိုသူဟာ ဘာကိုပြုနေတာပါလဲဘုရား" မေးလိုက်ပြန်သည်။ ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက "ပဏ္ဍိတမြားကို မီးကင်ပြီး ဖြောင့်အောင်ပြုလုပ်နေတာပေါ့"

"အရှင်ဘုရားမြားမှာ သိတတ်သော စိတ်ရှိပါသလား"

"မြားမှာ သိတတ်သောစိတ်တယ်မှာရှိပါ့မလဲ ပဏ္ဍိတ"

ဆရာဖြစ်သူ၏ အဖြေစကားကို ကြားလျှင် ပဏ္ဍိတသာမဏေ ရှေးနည်းတွေးတောနေမိပြန်သည်။ ထိုမှတစ်ဖန် တစ်နေရာအရောက်၌ ဒေါက်လှည်းလုပ်နေကြသော လက်သမားများက သစ်သားများကို ဒေါက်၊ တံကူ၊ ပုံတောင်းစသည် ဖြစ်အောင် သစ်ခုတ်ရွှေ့နေကြသည်။

"အရှင်ဘုရား ထိုသူတွေ ဘာလုပ်နေကြတာပါလဲဘုရား"

"သစ်သားကို လှည်းဘီးဖြစ်အောင် သစ်ကိုခုတ်ရွှေ့နေကြတာ ပဏ္ဍိတ"

"အရှင်ဘုရား သစ်သားမှာ သိတတ်သော စိတ်ရှိပါသလား ဘုရား"

"သစ်သားမှာ သိတတ်သော စိတ်မရှိဘူး ပဏ္ဍိတ"

ဤတစ်ကြိမ် ဆရာဖြစ်သူ၏ အဖြေစကားကို ကြားရသောအခါ ပဏ္ဍိတသာမဏေ တရားအားထုတ်ရန်အတွက် အားတက်၍လန်းသော စိတ်တိုးပွားသွားသည်။ စိတ်မရှိသော သစ်သားကိုပင် လှည်းဘီးဖြစ်အောင် ခုတ်ရွှေ့၍ ရသေးလျှင် 'စိတ်ရှိသော ငါသည် မိမိစိတ်ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်ပါအောင် ပြုလုပ်လျှင် ရမည်၊ အဘယ်ကြောင့် ရဟန်းတရား အားထုတ်၍မရဘဲ ရှိမည်နည်း' ဟု တွေးတောဆုံးဖြတ်ကာ ဆရာအား လျှောက်ထားလိုက်တော့သည်။

"အရှင်ဘုရား တပည့်တော်ကို ကျောင်းပြန်တရားအားထုတ်ခွင့်ပြုပါဘုရား" ဆရာဖြစ်သူက စိတ်အေးချမ်းသာ တရားအားထုတ်နိုင်စေရန် မိမိ၏ အခန်းသော့ကိုပင် တပည့်သာမဏေအား ပေးလိုက်၏။ ကျောင်းရောက်သည်နှင့် ပဏ္ဍိတသည် အခန်းတွင်းသို့ ဝင်ကာ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ဝိပဿနာတင်ကာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ နေတော့သည်။

ပဏ္ဍိတသာမဏေ တရားအားထုတ်နေချိန်တွင် သိကြားမင်းနှင့်တကွ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးလေးပါးတို့က ဆူဆူညူညူ တွန်မည်တက်သော ငှက်များကို ဝေးရာသို့ မောင်းနှင်ထုတ်ပေးကြသည်။ သိကြားမင်း အမိန့်ဖြင့် နေနတ်သား၊ လနတ်သားတို့က နေနှင့်လက် ရှေ့ဆက် မရွေ့လျားစေရန် ဆွဲထားကြသည်။ သိကြားမင်း ကိုယ်တိုင်

လည်း တံခါးပေါက်၌ စောင့်ရှောက်နေသည်။ ဆွမ်းစားချိန်အတွင်းမှာပင် သုံးမင် သုံးဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားတော့သည်။

ထိုအချိန်၌ ဆရာဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ဆွမ်းခံရာမှ ရရှိသော ဆွမ်းနှင့် ငါးကြင်းသားကို တပည့်အားကျွေးရန် အလျင်အမြန် ကြွလာသည်။ ဘုရားရှင်သည်လည်း ပဏ္ဍိတသာမဏေ ရဟန္တာဖြစ်မည်ကို သိတော်မူသဖြင့် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ကျောင်းတံခါးဝသို့ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင် အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ပုစ္ဆာလေးခုကို မေးမြန်းတော်မူလိုက်သည်။

"သာရိပုတ္တရာ ဘာကိုရလာသလဲ"

"အာဟာရကို ရလာပါတယ်ဘုရား"

"သာရိပုတ္တရာ အာဟာရက ဘာကို ဆောင်ပါသလဲ"

"အာဟာရက ဝေဒနာကို ဆောင်ပါတယ်ဘုရား"

"သာရိပုတ္တရာ ဝေဒနာက ဘာကို ဆောင်ပါသလဲ"

"ဝေဒနာက ရုပ်ကို ဆောင်ပါတယ်ဘုရား"

"သာရိပုတ္တရာ ရုပ်က ဘာကို ဆောင်ပါသလဲ"

"ရုပ်က ထိတွေ့မှု(ဖဿ)ကို ဆောင်ပါတယ်အရှင်ဘုရား"

ကျောင်းတံခါးအပြင်ဘက်မှာ ဘုရား၏ မေးမြန်းချက်နှင့် ဆရာဖြစ်သူအရှင်သာရိပုတ္တရာ ဖြေဆိုလျှောက်ထားချက်ကို ကြားနာရင်း ပဏ္ဍိတသာမဏေဝိပဿနာ ရှုပွားလေရာ ပုစ္ဆာလေးချက် ဖြေကြားသော ဆရာဖြစ်သူ၏ စကားအဆုံးမှာပင် 'မဟာဒုတ်ဘဝက ကုသိုလ်ကံအဟုန် တက်၍ ပဏ္ဍိတ' ဖြစ်လာသော သာမဏေသည် အာသဝေါတရားကင်းကွာကာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူခဲ့လေသည် ထိုပဏ္ဍိတသာမဏေကို အကြောင်းပြု၍ ဓမ္မဒေသနာကို ဗုဒ္ဓဟောကြားဆုံးမတော်မူလေသည်။

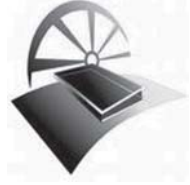
"ရေသွယ်သော လယ်သမားတို့သည် ရေကို အလိုရှိရာသို့ သွယ်ယူကြကုန်၏၊ မြားလှုပ်သူတို့သည် မြားကို ဖြောင့်အောင်ပြုကြကုန်၏၊ လက်သမားတို့သည် သစ်ကိုလိုအပ်သော ပုံစံကျအောင် ရွှေ့ကြကုန်၏၊ ပညာရှိတို့သည် မိမိကိုယ်ကို ယဉ်ကျေးအောင်ဆုံးမကြကုန်၏..."

ပဏ္ဍိတသာမဏေဇာတ် (ဓမ္မပဒ၊ ပဏ္ဍိတဝဂ်) ရှင်ဉာဏ(ဖျာပုံ)

ကျမ်းကိုး ဓမ္မပဒ-ဇာတ်တော်များမှ ကောက်နုတ်ရေးသားပါသည်။

ဥဒပါဒိငါးပါးဆိုင်ရာ ဖွင့်ဆိုရှင်းပြချက်များ

ဟံသာဝတီ-ဦးအုန်းကြိုင် ပူဇော်သည်

သစ္စာလေးပါးနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ သိသင့်သိထိုက်ပွားများနှင့် ပွားများ ထိုက်တဲ့ အချက်အလက်တွေကို ဓမ္မစကြာဆောင်းပါးများဖြင့် ပူဇော်တင်ပြခဲ့ တာမှာ အတော်အသင့်ပြည့်စုံသွားပြီလို့ ယုံကြည်မိပါတယ်။

အခုဆက်လက်ပြီးတော့ ဓမ္မချစ်ခင်သူတော်စင် ဓမ္မဝီရမာမက ကလျာဏသူတော်ကောင်းများ သိရှိမှတ်သားကြဖို့ရန် အရေးအကြီးဆုံးအချက် တွေကို တင်ပြသွားလိုပါတယ်။

ပုဒ်ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ဓမ္မစကြာဒေသနာ တော် သစ္စာလေးပါးအဖွင့် ရှင်းလင်းတော်မူချက်မှာ အကြိမ်အရေအတွက် ပေါင်း ၆၀ တိတိပါရှိနေတဲ့ “ဥဒပါဒိ” ငါးပါးအကြောင်းကို ဆက်လက်ပြီး တင်ပြ ပူဇော်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် “ဥဒပါဒိငါးပါး ရှင်းလင်းချက်” ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ သံယုတ်အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ဆိုဖော်ပြထားပုံနဲ့ ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်ပါဠိတော် မှာ ဖွင့်ပြပုံများကို တင်ပြပူဇော်သွားပါမယ်။

ဥဒပါဒိငါးပါးရှင်းလင်းချက်

စက္ခုန္တိအာဒိနိ စက္ခုဥဒပါဒိအစရှိသည့် အမည်တို့သည် ဉာဏဝေဝ စနမေဝ-ဉာဏ်၏ အနက်တူအမည်ကွဲတို့သာတည်း။ ဟိ-မှန်ပါ၏။ ဉာဏမေဝ -ဉာဏ်သည်ပင်လျှင်၊ စတ္တ-ဤစက္ခုသည်တို့တွင်၊ ဒဿနဋ္ဌေန-မြင်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ စက္ခု-မျက်စိမည်၏။ ဉာဏဋ္ဌေန-သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဉာဏ်-ဉာဏ်မည်၏။ ပဇာနနဋ္ဌေန- အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ ပညာ-ပညာမည်၏။ ပဋိဝေဓနဋ္ဌေန- ထိုးထွင်းသိတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ ဝိဇ္ဇာ-ဝိဇ္ဇာမည်၏။ ဩဘာ သနဋ္ဌေန- လင်းစေတတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ အာလောကော- အလင်းရောင်မည်၏။ ဒါက သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ဒုတိယတွဲ၊ မျက်နှာ ၂၀ မှာ ဖွင့်ဆိုရှင်းပြတော်မူချက်ဖြစ်ပါ တယ်။

ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်ပါဠိတော်ဖွင့်ဆိုပုံ

၁။ စက္ခု- မျက်စိဟူသည်မှာ ဓမ္မော- ပါဠိဝေါဟာရဓမ္မပတည်း။ ဒဿနဋ္ဌာ-မြင်ခြင်းအနက်သဘောသည်၊ အတ္ထော-သိစေလိုသော အနက် သဘောပေတည်းစသဖြင့် သိစေလိုရင်းအနက်ကို ရည်ရွယ်ပြီး တရားနာပရိသတ်အမျိုးမျိုးနားလည်အောင် စက္ခု-စသည်ဖြင့် ပါဠိဝေါဟာရ အမည်များကို ဟောဆိုကြောင်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီ ဖွင့်ဆိုပုံမှာလဲ ဆိုလိုတာက မျက်စိနဲ့ မြင်သလို ရှင်းလင်းစွာ သိတတ်သောကြောင့်၊ ဉာဏ်ကို မျက်စိလို့ ဆိုပါတယ်တဲ့။ ဥပမာအားဖြင့် ပြရမယ်ဆိုရင် နှစ်ပေါင်းများစွာ မျက်စိကွယ်နေတဲ့သူဟာ မြန်မာ့ရိုးရာ သမားစဉ်နည်းဖြင့် ကုသနေကြတဲ့ မျက်စိအထူးကုဆရာကြီးများရဲ့ မျက်စဉ်း ဆေးကောင်းကို ခတ်ရလို့ဖြစ်စေ၊ မျက်စိအထူးကုဆရာဝန်ကြီးများက ခွဲစိပ် ကုသပေးလို့ဖြစ်စေ၊ ကွယ်နေပြီဖြစ်တဲ့ မျက်စိပြန်ကောင်းလာတယ်ဆိုပါစို့။

အဲဒီမျက်စိကွယ်နေတဲ့လူဟာ ဆေးမကုသရသေးမီကဆိုရင် ဘာကိုမျှမမြင်ရမတွေ့ရဘူး ဆေးကုသပြီးတဲ့အခါကျတော့ အရင်က မမြင်ရ တာတွေ မတွေ့ရတာတွေကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမြင်ရတယ်။ တွေ့ရတယ်။

စက္ခုဥဒပါဒိ

အဲဒီလိုပါပဲ။ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ အရိယမဂ်ဉာဏ်မဖြစ်ပေါ်မီက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ဆင်းရဲတဲ့တရားတွေကို ချမ်းသာတာတွေ အကောင်းတွေ

လို့ ထင်နေခဲ့တယ်။ မြင်ခိုက်၊ ကြားခိုက်စသည်၌ မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်ထက်သန်စွာဖြစ်လာတဲ့အခါ အဲဒီဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့မြင်မှု၊ ကြားမှုတောတွေကို “ခဏမစဲ တဖွဲဖွဲဖြစ်ပျက်နေလို့ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲတွေပဲ” လို့ ရှင်းလင်းစွာသဘောပေါက်လို့ သိလာမြင်လာတယ်။ အဲဒါဟာ မျက်စိ မမြင်ရာကနေ မြင်လာတာနဲ့ တူပါတယ်။ အရိယမဂ်ဉာဏ်ရောက်ပြီး ဆင်းရဲမှန်းသိမြင်ပုံကိုတော့ အထူးပြောပြစရာမလိုတော့ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ရှင်းလင်းစွာသိတဲ့ ဉာဏ်ကိုပဲ မျက်စိဖြင့် မြင်တာနဲ့ တူလို့ “စက္ခုဥဒပါဒိ” လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

ဉာဏ်ဥဒပါဒိ

၂။ ဉာဏ်ဥဒပါဒိ- ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီလို့ ဆိုရာမှာ “ဉာဏ်ဓမ္မော- ဉာဏာဆိုတာက ဝေါဟာရစကားပဲ။ ဉာဏဋ္ဌောအတ္ထော-သိသောသဘောက သိစေလိုရင်းအနက်ပဲ” လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီမှာလဲဉာဏ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အသိဖြစ်တယ်။ သိလာတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဒါက ပေါ်လွင်ထင်ရှားပါ တယ်။

ပညာဥဒပါဒိ

၃။ ပညာဥဒပါဒိ-ပညာဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီလို့ ဆိုရာမှာ “ပညာဓမ္မော ပဇာ နနဋ္ဌောအတ္ထော- ပညာဆိုတာက ဝေါဟာရစကားပဲ။ အပြားအားဖြင့် သိသော သဘောဆိုတာက သိစေလိုရင်းအနက်ပဲ” လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

အဲဒီမှာတော့ ပါဠိဘာသာပညာဆိုတာကို မြန်မာလိုလဲ ပညာလို့ပဲ ပြောဆိုနေကြပါတယ်။ ဒါကတော့ မြန်မာစကားလိုဖြစ်နေပါပြီ သူ့အနက်က တော့ ပဇာနန-အပြားအားဖြင့် သိတတ်တယ်လို့ ဆိုတာပါ။ “အပြားအားဖြင့်သိ” ဆိုတာ သိစရာတွေကို ကွဲကွဲပြားပြား ခွဲစိတ်ဝိုင်းခြားလို့ သိတာမျိုးကို ဆိုလို တာပါပဲ။

ဝိပဿနာအရာမှာတော့ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ် တဲ့အခါမှာ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားတဲ့ သဘောကတခြား၊ ရှုသိတဲ့စိတ်က တစ်ခြား စသည်အားဖြင့် ရုပ်နဲ့ နာမ်ကို ခွဲခြားပြီးတော့သိတယ်။ ဝိပဿနာ မရှုတဲ့ လူတွေမှာတော့ အဲဒီလို ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် ခွဲခြားပြီး မသိကြဘူး။

နောက်ပြီးတော့ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကိုလဲ ခွဲခြားသိတယ်။ အသစ် အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာတာ ပျောက်ပျောက်သွားတာတွေကိုလဲ ကွဲပြား ခြားနား စွာသိတယ်။ “ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျက်သွားလို့မမြဲဘူး၊ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဆင်းရဲတွေပဲ။ သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေလို့ အစိုးမရတဲ့ အတ္တမဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှ”လို့လဲ ကွဲကွဲပြားပြားသိတယ်။ ရိုးတိုးရိတ်တိတ် ဝိုးတိုးဝါး တားသိတာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ လက်ဖဝါးပေါ်မှာတင်ပြီး ကြည့်ရသလို သေသေ ချာချာ ကွဲကွဲပြားပြား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိသိသွားတာပါပဲ။ အဲဒီလို သိတာကို အပြားအားဖြင့် သိတယ်လို့ ဆိုရတယ်။

ဒါကြောင့် ပညာဥဒပါဒိပညာဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီလို့ ဆိုတာဟာ ကွဲကွဲပြား ပြား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိလာခဲ့ပြီလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။

ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ

၄။ ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ-ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီဆိုရာမှာ “ဝိဇ္ဇာဓမ္မော၊ ပဋိဝေဓ ဋ္ဌော အတ္ထော- ဝိဇ္ဇာဆိုတာက ဝေါဟာရစကားပဲ။ ထိုးထွင်းသိသော သဘောက (စာမျက်နှာ ၁၅ သို့)

သင်္ခါရသုံးပါး ခြားနားချက်များ

ငြိမ်းချမ်းဦး

- * သင်္ခါရသုံးရပ်တို့ စဉ်မပြတ် ပြုပြင်ရာ ကျမ်းဂန်မှာ ထင်ရှား။ ။
- * အဝဝ အပုံပုံငယ် နည်းမျိုးစုံ မိန့်တော်ရပ်ကို သိမှတ်ဖို့ကြား။ ။

ဤကဗျာလင်္ကာ အမေးပုစ္ဆာတွင် သင်္ခါရသုံးပါးတို့ကို ခြားနား၍ သိရန်မေးစမ်းလာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ ယင်းသင်္ခါရနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျမ်းဂန်တို့၌ အနည်းနည်းဟောကြားတော်မူသောအရာသည် အလွန်ပင် များလေသည်။

လိုရင်း တို့ရင်းဖွင့်ဆိုချက်

ဤသို့ဖြစ်၍ လိုရင်းသင်္ခါရမျှကိုသာ ပြဆိုတင်ပြပါသည်။ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဒဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့ကို မပြတ်အောင် ပြုပြင်တတ်သော သင်္ခါရမှာ ပုညာဘိသင်္ခါရ အပုညာဘိသင်္ခါရ အာနဉ္ဇာဘိသင်္ခါရဟု သုံးပါးရှိ၏။ ဤကဲ့သို့ ပြဆိုအပ်သော ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ကို အစဉ်စပ်၍မပြတ်အောင် ပြုပြင် တတ်သော သင်္ခါရတရားသုံးပါးရှိကြောင်းကို ဋီကာတွင် ဤသို့ဖွင့်ဆိုဖော်ပြ သည်။

“သင်္ခါရသင်္ခါရောက္ခိတိသင်္ခါရ၊ ကုသလာ ကုသလ ကမ္မာနိ၊ တေဘိ၊ ဝိဓာ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ အာနဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရောတိ၊ တတ္ထ ကာမရူပါဝစရာတေရသကု သလစေတနာ ပုညာဘိသင်္ခါရော၊ ဒွါဒေသ အကုသလ စေတနာ၊ အပုညာဘိ သင်္ခါရော၊ စထေယော အာရုပ္ပစေတနာ အာနဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရောတိ” (ဋီကာ)

အနက်ယောဇနာကား

သင်္ခါရ- ပြုပြင်အပ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အဘိသင်္ခါရောက္ခိ- မပြတ်အောင် ပြုပြင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိတဿာ- ထို့ကြောင့်၊ သင်္ခါရ-သင်္ခါရ မည်ကုန်၏။ ကုသလာ ကုသလကမ္မာနိ-ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံတို့ကို ရအပ် ကုန်၏။ တေ-ထိုရုပ်နာမ်တို့ကို မပြတ်အောင် ပြုပြင်တတ်သော သင်္ခါရ တရားတို့သည်၊ ပုညာဘိသင်္ခါရော-ပုညာဘိသင်္ခါရလည်းကောင်း၊ အပုညာဘိ သင်္ခါရော- အပုညာဘိ သင်္ခါရလည်းကောင်း၊ အာနဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရော- အာနဉ္ဇာဘိသင်္ခါရလည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ တိဝိဓာ-သုံးပါးအပြားရှိကုန် သည်။ ဟောက္ခိ-ဖြစ်ကုန်၏။

တတ္ထ-ထိုသုံးပါးသော သင်္ခါရတို့တွင် ကာမရူပါဝစရာ-ကာမာဝစရ ရူပါဝစရဟုဆိုအပ်ကုန်သော၊ တေရသကုသလစေတနာ-တစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန် သော ကုသိုလ်စေတနာတို့သည်၊ ပုညာဘိသင်္ခါရော-ပုညာဘိသင်္ခါရမည်၏။ ဒွါဒေသအကုသလစေတနာ- တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော အကုသိုလ်စေတနာ တို့သည်၊ အပုညာဘိသင်္ခါရော-အပုညာဘိသင်္ခါရမည်၏။ စထေယော-လေးပါး ကုန်သော၊ အာရုပ္ပစေတနာတို့သည်၊ အာနဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော-အာနဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ မည်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား

ကာမဘုံ၊ ရူပဘုံတို့၌ ဝိပါကံနာမက္ခန္ဓာ၊ ကမ္မတ္တာရုပ်ဟုဆိုအပ်သော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို၊ အစဉ်မပြတ် စပ်၍စီမံပြုလုပ်ခြင်းသည်၊ စေတနာဟုဆိုအပ်သော ပုညာဘိသင်္ခါရပြုလုပ်မှုသာဖြစ်သည်။

အပါယ်လေးဘုံ၌ဝိပါကံနာမက္ခန္ဓာအကုသိုလ်ကမ္မဇရုပ်ဟု ဆိုအပ် သော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အစဉ်မပြတ် စပ်လျက် ဖြစ်မှုမှာလည်း အကုသိုလ်စေတနာဟုဆိုအပ်သော အပုညာဘိသင်္ခါရပြုလုပ်ဖန်ဆင်းမှုသာ ဖြစ်သည်။

အာရုပ္ပလေးဘုံ၌ နာမက္ခန္ဓာတရားလေးပါးတို့၏ အစဉ်မပြတ် စပ်လျက်ဖြစ်မှုမှာလည်း အာရုပ္ပစေတနာဟုဆိုအပ်သော အာနဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ တို့ အမှုသာဖြစ်သည်ဟု မှတ်အပ်၏။ တစ်နည်းလည်း သင်္ခါရသုံးပါးဆိုသည် မှာ တယောသင်္ခါရ၊ ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစီသင်္ခါရ၊ စိတ္တသင်္ခါရဟု ဟောတော်မူသည်ဟု သင်္ခါရမဂ်ပိဋိတော်၌လာသည်။

ကာယသင်္ခါရောစ-ကာယသင်္ခါရလည်းကောင်း၊ ဝစီသင်္ခါရောစ- ဝစီသင်္ခါရလည်းကောင်း၊ စိတ္တသင်္ခါရောစ-စိတ္တသင်္ခါရလည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ တယော-သုံးပါးကုန်သော၊ သင်္ခါရ၊ သင်္ခါရတို့သည်၊ ဟောက္ခိ-ဖြစ်ကုန် ၏။

“အဿာသ၊ ပဿာသာ ကာယသင်္ခါရော၊ ဝိတတ္ထဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါ ရော။ သညာစ ဝေဒနာစ စိတ္တသင်္ခါရော”

အဿာသ ပဿာသာ-ထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည် ကာယသင်္ခါ ရော- ကာယသင်္ခါရမည်၏။ ဝိတတ္ထဝိစာရာ-ဝိတက်ဝိစာရတို့သည်၊ ဝစီသင်္ခါ ရော-ဝစီသင်္ခါရမည်၏။ သညာစ-သညာသည်လည်းကောင်း၊ ဝေဒနာစ- ဝေဒနာသည်လည်းကောင်း၊ စိတ္တ သင်္ခါရော-စိတ္တ သင်္ခါရမည်၏။ ဝိတတ္ထဝိစာရ- ဝိတက်ဝိစာရတို့ကို၊ ထပေတွာ-ထား၍၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံဖြစ် ကုန်သော၊ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာ-စိတ်နှင့် ယှဉ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာပိ-တရားတို့သည် လည်း၊ စိတ္တသင်္ခါရော-စိတ္တသင်္ခါရမည်၏။

ကာယသင်္ခါရဟုသည်ကား

ကာယသင်္ခါရဟုသည် စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟုဆိုအပ်သော ကရဇကာယ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော၊ အဿာသ ပဿာသာ ဟုဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်သာဖြစ်လေသည်။

“သံကရိယ တေတိသင်္ခါရော” ။ ယောသဘောဝေါ- ထိုသဘော တရားကို၊ ကာယေန-ကရဇကာယသည်၊ သံကရိယတေ-ပြုအပ်၏။ ဣတိသမ္မာ-ထို့ကြောင့် သောသဘာဝေါ-ထိုသဘောတရားသည်၊ သင်္ခါရော- သင်္ခါရမည်၏။

“ကာယေန သင်္ခါရော ကာယသင်္ခါရော” ။ ကာယေန-ကရဇ ကာယသည်၊ သင်္ခါရော-ပြုပြင်အပ်သည်သာတည်း၊ ကာယသင်္ခါရော-ကရဇ ကာယသည် ဘုံအားဖြင့်၊ ရူပဘုံ အရူပဘုံတို့၌မဖြစ်၊ ကာမတစ်ဆယ့်တစ်ဘုံ ၌သာဖြစ်၏။ ဈာန်အားဖြင့်၊ ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်တို့၌ ဖြစ်၏။ စတုတ္ထဈာန်၌ မဖြစ်၊ စိတ်တ္ထုပ္ပါဒ်အားဖြင့်ကား ဒွေးပဉ္စဝိညာဉ် တစ်ဆယ့်ပဋိသန္ဓေစုတိတစ်ပါး ကာမစိတ်လေးဆယ့်လေးခုတို့၌သာဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်၊ အမိဝမ်း၌ကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သေသောပုဂ္ဂိုလ်၊ စတုတ္ထဈာန်ဝင်စားခိုက် ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရူပပုဂ္ဂိုလ်၊ ရေ၌ကိန်းသောပုဂ္ဂိုလ်၊ မုစ္ဆာကာလ၌ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ် တို့၌ မဖြစ်။ ဗလဝါ ရမဏဖြစ်သော ကာမပုဂ္ဂိုလ်တို့၌သာဖြစ်သည်။

ဝစီသင်္ခါရဟုသည်ကား

ဝစီသင်္ခါရဟုသည်ကား ဝစီ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝိတက်ဝိစာရ

ဖြစ်သည်။ “သံကရောတိတိ သင်္ခါရော” ။ ယောသဘာဝေါ-အကြင် သဘောတရားသည်၊ ဝစိ-ဝစိဘောသဒ္ဓကို၊ သံကရောတိ-ပြုပြင်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သောသဘာဝေါ-ထိုသဘာဝသည်၊ သင်္ခါရော-သင်္ခါရမည် ၏။

“ဝစိယာ သင်္ခါရော ဝစိသင်္ခါရော” ။ ။ ဝစိယာ- ဝစိဘောသဒ္ဓကို၊ သင်္ခါရော-ပြုပြင်တတ်သည်တည်း။ ဝစိသင်္ခါရော-ဝစိဘော သဒ္ဓကို ပြုပြင်တတ်သည်။

ဤဝစိသင်္ခါရသည် ဘုံအားဖြင့်၊ အသညသတ်ဘုံမှတစ်ပါး၊ အလုံး စုံသော ဘုံတို့ဖြစ်၏။ ဈာန်အားဖြင့် ပထမဈာန်၌သာဖြစ်သည်။ စိတ္တုပ္ပါဒ် အားဖြင့်၊ ခွေးပဉ္စဝိညာဏ်တစ်ဆယ်မှတစ်ပါး၊ ကာမစိတ်လေးဆယ်လေးခု၌ သာဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့်၊ အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင် စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သေသောပုဂ္ဂိုလ်တို့မှတစ်ပါး၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဖြစ်၏။

စိတ္တသင်္ခါရယုတိ

ဝိတက်ဝိစာရမှတစ်ပါးသော စေတသိက်ငါးဆယ်တည်း။ ။ သံကရိ ယတေတိ သင်္ခါရော” ။ ။ ယောသဘာဝေါ-ထိုသဘာဝကို၊ စိတ္တန- စိတ်သည်၊ သံကရိယတေ-ပြုပြင်အပ်၏။ ဣတိတသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ သောသဘာ ဝေါ-အကြင်သဘောတရားသည်၊ သင်္ခါရော-သင်္ခါရမည်၏။

“စိတ္တေန သင်္ခါရော စိတ္တသင်္ခါရော” ။ ။ စိတ္တေန-စိတ်သည် သင်္ခါရော၊ ပြုပြင်တတ်သည်တည်း။ စိတ္တသင်္ခါရော- စိတ်သည် ပြုပြင်အပ် သည်။

ထိုစိတ္တသင်္ခါရသည် ဘုံအားဖြင့် အသညသတ်ဘုံမှတစ်ပါး၊ အလုံးစုံ သော ဘုံတို့၌ဖြစ်သည်။ ဈာန်အားဖြင့် အလုံးစုံသော ဈာန်တို့၌ဖြစ်သည်။ စိတ္တုပ္ပါဒ်အားဖြင့် ကာမစိတ်ငါးဆယ်လေးခု၌ဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် အသည သတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သေသောပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါး၊ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ဖြစ်၏။

“စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ စိတ္တသင်္ခါရော” ဟု ဟောတော်မူလျှင် သညာဝေဒနာသည် စိတ္တသမ္ပယုတ်ဖြစ်၍ ပြီးကောင်းသော်လည်း၊ ဝေဒနာနှင့် သညာသည် ခန္ဓာအထူးဖြစ်၍ ဟောတော်မူသည်။ စိတ္တသင်္ခါရောဟူသော အမည်သည် အလုံးစုံသော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ကုန်သော စေတသိက်တရားတို့ ၏ အမည်ဖြစ်သည်။

ဤသည်တို့ကား သင်္ခါရယုတိကျမ်း၌ ဟောတော်မူသော သင်္ခါရ သုံးပါးတို့ဖြစ်ပုံများပင်တည်း။

တစ်နည်းအားဖြင့်

ခန္ဓာငါးပါး၌ အကျုံးဝင်သော ဝေဒနာသညာမှတစ်ပါး၊ စေတနာ စေတသိက်စသော စေတသိက်ငါးဆယ်ကို သင်္ခါရဟောတော်မူရာ၌ ထိုသင်္ခါရငါးဆယ်ကို အာရုံခြောက်ပါးနှင့်စပ်၍ ဟောတော်မူသည်။

“ဆယ်မေတ္တိကေ သင်္ခါရ၊ ရူပသဉ္စေတနာ၊ သဒ္ဓသဉ္စေတနာ၊ ဝန္ဓသဉ္စေတနာ၊ ရသသဉ္စေတနာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ၊ ဓမ္မသဉ္စေတနာ၊ ဣမေ ပုစ္ဆန္တိသင်္ခါရဟု ဟောတော်မူသည်။

အနက်အဓိပ္ပါယ်ကား

ဤသို့ အာရုံခြောက်ပါးနှင့် တွဲစပ်လျက်၊ သင်္ခါရခြောက်ပါးဖြစ်လေ သည်။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် သင်္ခါရကိုဟောတော်မူသည်မှာ စေတနာတစ် ခုကိုသာ ပဓာနပြု၍ ဟောတော်မူလေသည်။

သင်္ခါရ၏ တရားကိုယ်မှာ စေတသိက်ငါးဆယ်သာတည်း။ ထိုစေတသိက်ငါးဆယ်ကိုပေါင်း၍၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့တွင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာဟု တစ်ခု ပြု၍ ဟောတော်မူလေသည်။

ထိုသင်္ခါရကိုအကျဉ်းချုံးသည်ရှိသော် ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစိသင်္ခါရ၊ မနောသင်္ခါရဟုဆိုအပ်သော ကာယကံ၊ ဝစိကံ၊ မနောကံသာဖြစ်ချေ သည်။ ကိုယ်ဖြင့် စေတသိက်လုပ်အပ်သော အမှုအမျိုးမျိုးတို့သည် ကာယသင်္ခါ

ရမည်ကုန်၏။ နှုတ်ဖြင့်ပြုလုပ်အပ်သောအမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် ဝစိသင်္ခါရ မည်ကုန်၏။ စိတ်တွင်သာ တစ်ဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်၍ နေသော အကြံအစည် အမျိုးမျိုးတို့သည် မနောသင်္ခါရမည်ကုန်၏။

ဤသင်္ခါရသုံးပါးသည် စေတသိက်ငါးဆယ်ဟု ဆိုအပ်သော သင်္ခါရ က္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သောကြောင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာထိုက်သော စေတသိက်တရား တို့ကိုပင်လျှင် ပဓာနထား၍ ပြသောအရာဖြစ်သည်။

အမှန်စင်စစ်မှာ စေတသိက်တရားတို့သည် စိတ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ် ရာ၊ စိတ်တို့မှာလည်း ကုဋအနိဋဖြစ်သော အာရုံနှင့်ကင်း၍မဖြစ်ရာ။ သို့ဖြစ် ၍ အာရုံသည် ပန်းချီသမားတို့ ရေးဆွဲထားသော ကားပျဉ်နှင့်တူ၏။ ဝိညာ ဏက္ခန္ဓာထိုက်သော စိတ်အစုသည် ရေနှင့်တူ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာထိုက်သော စေတသိက်ငါးဆယ်သည် ပန်းချီသမားတို့ ရေးသားသော ဆေးနီ၊ ဆေးစိမ်း၊ ဆေးဝါစသော ဆေးအမျိုးမျိုးတို့နှင့်တူ၏။

ယင်းပန်းချီဆေးအမျိုးမျိုးတို့သည် ကားပျဉ်၌ ငြိတွယ်စွဲကပ် ထိစပ် သောအခါ ရေနှင့်ပေါင်းစပ်မိမှသာလျှင် ငြိတွယ်စွဲကပ်နိုင်သကဲ့သို့ စေတနာ စသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာတို့သည်လည်း အာရုံကို လှမ်းတွယ်ငြိစပ်သောအခါ ရေနှင့်တူသောစိတ်နှင့် ယှဉ်စပ်မှသာယူနိုင်လေသည်။

စိတ်နှင့် စပ်၍ အာရုံကို ယူသော သင်္ခါရသုံးပါးအတွက်နှင့်သာ ကာယကံ၊ ဝစိကံ၊ မနောကံမူတွေဖြစ်ပွား၍ ကာယကံသုံးပါး၊ ဝစိကံလေးပါး၊ မနောကံသုံးပါးအားဖြင့် ခုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ကာယသုစရိုက်သုံးပါး၊ ဝစိဒုစရိုက် လေးပါး၊ မနောဒုစရိုက်သုံးပါးအားဖြင့် သုစရိုက်ဆယ်ပါး၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ အပစာယန၊ ဝေယျာဝစ္စ၊ ပတ္တိဒါန၊ ပတ္တာနုမောဒန၊ ဓမ္မသာဝဏ၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ ဒိဋ္ဌိဇကမ္မဟု ပုညကိရိယာဆယ်ပါး၊ ဒါနပါရမီ၊ သီလပါရမီ၊ နိက္ခမပါရမီ၊ ပညာပါရမီ၊ ဝီရိယပါရမီ၊ ခန္တီပါရမီ၊ သစ္စာပါရမီ၊ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ၊ မေတ္တာပါရမီ၊ ဥပေက္ခာ ပါရမီအားဖြင့် ပါရမီဆယ်ပါး၊ ဤသို့စသည်အားဖြင့် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတတို့ဖြစ်ပွားခြင်းသည် ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစိသင်္ခါရ၊ မနောသင်္ခါရတို့ ၏ အမှုသာတည်း။

အကုသိုလ်ကာယကံသုံးပါးကို၊ ကာယသင်္ခါရစေတနာ၌ ပြု၏။ ဝစိကံလေးပါးကို ဝစိသင်္ခါရစေတနာ၌ ပြု၏။ မနောကံသုံးပါးကို မနောသင်္ခါရ စေတနာ၌ ပြု၏။ ကာယကံကုသိုလ်ကို ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစိကံကုသိုလ်ကို ဝစိ သင်္ခါရ၊ မနောကံကုသိုလ်ကို မနောသင်္ခါရတို့ စေတနာ၌ ပြု၏။

ထိုသင်္ခါရမူသည် ဒေါသပြဋ္ဌာန်းလာလျှင် ဒေါသနှင့်ဆိုင်သော အမှု ကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်လေသည်။ သူ့အသက်ကိုသတ်၏။ ကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲရေး ပြောဆို၏။ သူ၏ စည်းစိမ်ကို ကိုယ်သို့ ညွတ်အောင် ရှေးရှု၍ ကြံစည်၏။

လောဘပြဋ္ဌာန်းလာလျှင် လောဘနှင့်ဆိုင်သော အမှုတို့ကို ပြုလေ သည်။ သူ့သားမယားကို ဖျက်ဆီးလွန်ကျူး၏။ မိစ္ဆာအယူကို မြဲမြံစွာယူ၏။ သူတစ်ပါး စည်းစိမ်ကို ပျက်စီးအောင်ကြံစည်၏။ လောဘ၊ ဒေါသနှစ်ပါး ပြဋ္ဌာန်းလာလျှင် ကြွင်းသောဒုစရိုက်လေးပါးကိုပြု၏။

သဒ္ဓါပညာစသော ကောင်းသောတရားဘက်က ပြဋ္ဌာန်းလာလျှင် လည်း အလှူပေး၏။ သီလဆောက်တည်၏။ ဘာဝနာပွားများ၏။ သက်ကြီး မိဘကို ရိုသေ၏။ ရတနာသုံးပါးတို့၏ အမှုကိစ္စကိုရွက်ဆောင်၏။ မိမိ၏ ကုသိုလ် အဖို့ကို အမျှပေးဝေ၏။ သူတစ်ပါးတို့ပြုသော ကုသိုလ်အဖို့ကို ဝမ်းမြောက်၏။ သူတစ်ပါးတို့ကို တရားဟော၏။ သူတစ်ပါးတို့ ဟောသောတရားများကို ရိုသေစွာ နာယူ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ အယူကို နှိမ်နင်း၍ ပြောစင်သောအယူကို ယူ၏။

ဤသို့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သော ကာယသင်္ခါရ၊ ဝစိသင်္ခါရ၊ မနောသင်္ခါရသုံးပါးတို့ ပြုပြင်စီရင်၍ နေကြသည်တို့ကို သိအပ်မြင်အပ်ကြရာ သတည်း။

"The exposition of the meaning of

"Saṅkhāra"

Daw Khin Thein Win.M.A (B.Dh)

Like Dhamma, 'saṅkhāra' is a multisignificant term, Its precise meaning is to be understood according to the context.

Here, 'saṅkhāra' refers to 'Abhisikhāra.' Because of ignorance, three kinds of volitional formations arise. It does not mean 'ignorance' which is the only one cause to produce volitional formations. The commentator explained like this.

There is no single effect from a single cause.

There is no multiple effect of any kind from a single cause.

There is no single effect from multiple cause.

But there are multiple effect from multiple cause.

Multiplicity of cause and effect.

So as from multiple effect are seen to arise in the form of a mango tree possessed of shape, scent, taste and so on from various causes such as the climate, earth, mango seed, water ect. Out of the various causes, the mango seed is the main cause. Without the mango seed, the climate, earth, water, ect..., cannot produce the mango tree. And also the mango seed is the main cause. Without the mango seed, the climate, earth, water, ect..., can not produce the mango tree. And also the mango tree is the main effect of the seed and the leaves, the branches, taste, scent are byproducts of the mango tree. Like this simile, the Blessed One preached one representative cause and one representative fruit when it is suitable for the sake of elegance in instruction and so suit the inclinations of those beings. And He does so in some instances because it is uncommon to all. So the Buddha used one cause for one effect in teaching the Law of Dependent Origination.

*Bhagavāhi katthaci padhānattā,
Katthaci pākataṭṭhā,
Katthaci asādhāraṇattā,
Desanāvīkāsassa ca veneyyānañca anurūpato
Ekameva hetum vā Phalaṃ vā dīpeti.*

The other factors of this Doctrine should be understood like the same manner.

Formations are twofold. (i) formations with ignorance as condition and (ii) formations in the text with the word, 'saṅkhāra'.

*"Tattha puññāpuññāneñjābhi
saṅkhārātayo ti ime cha
avijjāpaccayā saṅkhāra. Te sabbe pi
lokiyakusalākusala
cetanāmatameva honti".*

Herein, there are six kinds of formations with ignorance as condition. The first triad refers to formations of merit, of demerit and of the imperturbable and the second triad means the bodily formations, the verbal formations and the mental formations. All of these kinds of formations are simply mundane wholesome and unwholesome volitions, in other words, volitional activities.

1. *puññābhisāṅkhāra* – 13 volitions in the eight great wholesome consciousness in the sense spheres and in the five wholesome consciousness in the fine-material spheres.

2. *Apuññābhisāṅkhāra* – 12 volitions in the twelve unwholesome consciousness.

3. *Aneñjābhisāṅkhāra* – 4 volitions in the four wholesome consciousness in the immaterial spheres.

4. *Kāyasaṅkhāra* – bodily formations.

5. *Vacī saṅkhāra* – verbal formations.

6. *Cittasaṅkhāra* – mental formation.

'*puññābhisāṅkhāra*' comprises the volitions in the eight great wholesome/ merit *cittas* of the sense sphere occasioned by giving, morality and meditation and volitions in the five wholesome finematerial *jhāna cittas* occasioned by meditation only. These thirteen volitions are collectively known as meritorious volitional formations.

'*Apuññābhisāṅkhāra*' comprises volitions in the twelve unwholesome *cittas* of sensual spheres that occur in killing, stealing, etc. (*Akusala Kammaṭṭhāna*). These twelve volitions (*cetanā*) are called unwholesome volitional formations.

'*Aneñjābhisāṅkhāra*' comprises the four wholesome volitions in immaterial spheres that occur in development of those meditations appropriate.

All these twenty-nine volitional formations are conditioned by *avijjā*, ignorance, and they are ultimate realities of *saṅkhāra*.

As regards second triad, the bodily formation (*kāyasaṅkhāra*) is bodily volition (*kāyasañcetanā*) the verbal formation (*vacī saṅkhāra*) is verbal volition (*vacī sañcetanā*), and the mental formation is mental volition. (*manosañcetanā*).

The triad is mentioned in order to show that the moment of the accumulation of the *kamma*, the formation of merit, etc..., occur in these three doors, body, speech and mind.

For the eight sense-sphere wholesome volitions and twelve unwholesome volitions, making twenty are the bodily formations when they occur in the body door and produce bodily intimation. They occur only in the sense-sphere.

The same twenty volitions are called the verbal formations (*vacī saṅkhāra*) when they occur in the speech door and produce verbal intimation.

All the twenty-nine volitions stated above having arisen in the mind door are the mental formations without generating either kind of intimation (bodily or verbally). So this triad comes within the first triad and accordingly, as far as the meaning is concerned, ignorance can be understood as condition simply for formations of merit, etc.

Thus, the Blessed One preached the doors for accumulation of *Kamma* showing that the limitless beings in the limitless world spheres accumulate their profitable and unprofitable *Kamma* by means of these doors.

Formations have the characteristic of forming. Their function is to accumulate, manifested as volition and their proximate cause is ignorance.

Daw Khin Thein Win. M.A (B.Dh)

(From the *Therasāda Dhamma Journal* Vol. 3., No 2)

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပဉ္စသီတိယာ (၈၅) ပါးစသော မဟာဂုဏ်ဇာတ်ပွင့် ဗုဒ္ဓပူဇော်ယ မဟာဝန္ဓနာ ဘုရားရှိခိုးကြီး

သီတာဦး (မြန်မာစာ)

သဒ္ဓန္နိတိကျမ်း၌လာသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော် ပုဒ်ပေါင်း (၈၅) ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဖော်ပြရာဖြစ်သော ပဉ္စသီတိယာမဟာဂုဏ်တော်ပွင့် ဗုဒ္ဓပူဇော်ယမဟာဝန္ဓနာ ဘုရားရှိခိုးကြီးကို မူလကျမ်းရင်းအတိုင်း အက္ခရာဝလံဖြင့် အစဉ်အလိုက် ဖော်ပြပေးလိုက်ပါသည်။

ပဉ္စသီတိယာ ဗုဒ္ဓပူဇော်ယမဟာဝန္ဓနာ

သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်

(၁) **အဂ္ဂပုဂ္ဂလော-** လောကသုံးပါး၌ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။ အထွတ်အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။ လောကသုံးပါးတို့ထက် မြတ်သော အတုလအသဒိသပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **အဂ္ဂပုဂ္ဂလ** ဟု ဝိသေသ ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂) **အင်္ဂါရသော-** ကိုယ်တော်မြတ်မှ အမြဲမပြတ်ထွက်သော (ဝါ) ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အစိတ်တို့မှ အမြဲမပြတ်ထွက်သော ဗျာမပဘာ ခြောက်ဖြာ ကွန့်လည်ရောင်ခြည်ရှိတော်မူသောကြောင့် **အင်္ဂါရသ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၃) **အဒ္ဓဗ္ဗဝစနော-** နှစ်မျိုးနှစ်ခွဲ အနေကန္တသ သံသယမဟုတ်၊ ဧကတ္ထသဘာဝ ဧကန္တ အသံသယ ဥပလက္ခိတဗျ၊ မှတ်အပ်ဆောင်အပ်ကျင့်သုံးအပ်သော စကားရှိတော်မူသောကြောင့် **အဒ္ဓဗ္ဗဝစန** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၄) **အနဝိဝေရာ-** ကိုယ်တော်မြတ်ထက်လွန်သော၊ ကဲသော၊ သာသော၊ ထူးချွန်သော၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တစ်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ရှိတော်မူသောကြောင့် **အနဝိဝေရ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၅) **အမတန္တဒေါ-** ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းကင်းရာဖြစ်သော မဟာအသင်္ခတ ထာဝရသန္တန်ဗျူဟာတော် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို ဝေဖန်မျှတရကြစေရေး ပေးသနားတော်မူတတ်သောကြောင့် **အမတန္တဒ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၆) **အမောယဝစနော-** ပစ္စုပ္ပန်တမလွန်လောကီလောကုတ္တရာ ဖြစ်သော အကျိုးစီးပွားချမ်းသာတို့မှ မကင်းသော၊ မဆိတ်သော၊ အချည်းအနီး မဟုတ်သော အကျိုးစီးပွားချမ်းသာတို့နှင့်သာ ဆက်စပ်သောစကားရှိတော်မူသောကြောင့် **အမောယဝစန** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၇) **အသမသမော-** ပြိုင်ဘက်ရည်တူ တူသောသူမရှိသော မုနိရာဇအတုလသခင် ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာတူတော်မူသောကြောင့် **အသမသမ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၈) **အာဒိစ္စဗန္ဓု-** သဟဿရောင်ခြည်ထွန်းပြောင်လည်၍ ရွှေရည်ဝေလျှံနေပိမာန်ကို စိုးစံပိုင်သ ထူးမြတ်လှသည့် တေဇရိန်ပြင်း နေနတ်မင်းကြီးနှင့် သွေးရင်းသားရင်း ဆွေမျိုးရင်းဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **အာဒိစ္စဗန္ဓု** ဟု အတုလဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၉) **ဧကပုဂ္ဂလော-** တိလောကအထု အတုလသခင် ပြိုင်ယှဉ်နိုင်သူ ဂုဏ်ရည်တူသည့် တစ်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှရှိတော်မူသောကြောင့် **ဧကပုဂ္ဂလ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၀) **စက္ခုဘူတော-** ပကတိသောမျက်စိသည် အထူးထူးသော ရူပါရုံအဆင်းဓာတ်တို့ကို ရှုတတ်သကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် လေးဖြာသတ်မှတ်ပရမတ္ထတရားတို့ကို ပိုင်းခြားထင်ထင် ရှုမြင်တော်မူတတ်ပါပေ၏။

ဤသို့ မျက်စိသဖွယ်ဖြစ်တော်မူတတ်သော ဂုဏ်သက်ကြောင့်

လည်းကောင်း၊ ပညာတည်းဟူသော မျက်စိသို့ ဆိုက်ရောက်ရရှိတော်မူသော ဂုဏ်သက်ကြောင့်လည်းကောင်း **စက္ခုဘူတ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

ဣတိ- ဤသို့၊ ဒသဟိ ၁၀-ပါးကုန်သော၊ ဂုဏေဟိ-အဂ္ဂပုဂ္ဂလတာ အစဖြာသည် အာဝေနိကထင်ပေါ်ထူးမြတ်လှစွာသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့် သမန္တ-ပြည့်စုံတော်မူသော၊ တံဘဂဝန္တံ-ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္ဓာမိ-ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ အရှင်မြတ်ကြီးဘုရား။ (ဂုဏ်တော် ၁၀-ပါး)

သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်-

(၁၁) **စက္ခုမာ-** ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ အာသာနုသယဉာဏ် ဟု ဆိုအပ်သော ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ အောက်မဂ်ဉာဏ်သုံးပါးဟူသော ဓမ္မစက္ခု၊ ဝေးသောအရပ်၌တည်သောအရာ၊ အလွန်သေးငယ်သောအရာ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော အရာတို့ကို နတ်မျက်စိမဟာမြင်စွမ်းနိုင်သော အဘိညာဉ်မျက်စိဟု ဆိုအပ်သော ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော ပညာစက္ခု၊ ဤသို့ပိုင်းခြား ငါးပါးသော စက္ခုတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် **စက္ခုမာ** ဟု မဟာဝိသိဋ္ဌ ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၂) **ဆဋ္ဌဘိညော-** နတ်၏မျက်စိကဲ့သို့ အထူးမြင်စွမ်းနိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၊ နတ်၏နားကဲ့သို့ အထူးကြားခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၊ သူတစ်ပါး၏စိတ်ကို သိခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော ပရစိတ္တဝိဇာနနအဘိညာဉ်၊ ရှေး၌နေဘူးသောဘဝတို့ကို အောက်မေ့နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုသယတိအဘိညာဉ်၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်၊ ကိလေသာအာသဝေါတို့ကို ကုန်ခမ်းစေတတ်သော အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်ဟုဆိုအပ်သော အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် **ဆဋ္ဌဘိည** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူသည်။

(၁၃) **ဇိနော-** ဒေဝပုတ္တမာရ်၊ ကိလေသမာရ်၊ အဘိသင်္ခါရမာရ်၊ မဇ္ဈမာရ်တည်းဟူသော မာရ်ငါးပါးတို့ကို အောင်တော်မူသောကြောင့် **ဇိန** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၄) **ဉာဏဘူတော-** ၁၄-ပါးသော ဉာဏ်တော်ဖြင့် ထင်ရှားမြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တော်အားလုံး ဉာဏ်တုံးဉာဏ်ခဲ ဉာဏ်အစုအပုံကြီးသဖွယ်ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၁၄-ပါးသော အနုတ္တရဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်သို့ ရောက်ရှိရရှိတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ **ဉာဏ ဘူတ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၅) **တထာဂတော-** ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ကဲ့သို့ ပါရမီ ၁၀-ပါး၊ အပြား ၃၀၊ စွန့်ခြင်းကြီး ၅ ပါး၊ စရိယ ၃ ပါးတည်းဟူသော ဗောဓိသမ္မာရ မဟာပုရိသအကျင့်တို့ဖြင့် ကြွလာတော်မူသောကြောင့် **တထာဂတ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၆) **တာဒိ-** လာဘောအလာဘော၊ ယသော အယသော၊ နိန္ဒာပသံသာ၊ သုဒံဒကံဟူသော လောကဓံလေအဟုန်ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြား တိမ်းပါးယိမ်းယိုင်ခြင်းမရှိ ပကတိခိုင်ကျည်တည်တံ့သောသဘောရှိတော်မူသောကြောင့် **တာဒိ** ဟု ဂုဏ်ရည်ပုံကြားထင်ရှားသော ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၇) **ဒသဗလော-** ဆဒ္ဓန္နဆင်မင်းတစ်ကျိတ်အားတည်းဟူသော ဆယ်ပါးသော ကာယဗလဌာနာဌာနဉာဏ်၊ ကမ္မဝိပါကဉာဏ်၊ သဗ္ဗတ္ထဝါမိနိပဋိပဒါဉာဏ်၊ အနေကဓာတုနာဓာတုလောကဉာဏ်၊ နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏ်၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ ဈာနာဒိသံကိလေသ ဝေါဒါနုဌာနဉာဏ်။

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ စတုပပါတဉာဏ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်တည်းဟူသော ဆယ်ပါးသောဉာဏဗလနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် **ဒဿပလ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၈) **ဒေဝဒေဝါ-** နတ်ပြယောအပေါင်းတို့၏ ရှိခိုးတော်ရော် ပူဇော်လေးမြတ်ရာနတ်မင်း ပြယောမင်းကြီးဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **ဒေဝဒေဝ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၉) **ဒေဝါတိဒေဝါ-** နတ်ပြယောအပေါင်းတို့ထက် ကဲလွန်မြင့်မြတ်တော်မူသော နတ်မင်း ပြယောမင်းဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **ဒေဝါတိဒေဝ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၀) **ဒွိပဒုတ္တမော-** အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော လူနတ်ပြယောဥက္ကဋ္ဌ သတ္တဝါ တို့ထက် ဂုဏ်အားဖြင့်မြတ်တော်မူသောကြောင့် **ဒွိပဒုတ္တမ** ဟု ဝိသေသဂုဏ် ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။ ဣတိ-ဤသို့ ဝိသတိယာ ၂၀ သော ဂုဏေဟိဂုဏ် တော်တို့နှင့် သမ္ပန္နံ ပြည့်စုံတော်မူသော တံဘဝဝန္တံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ အဟံ- အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏ဘုရား၊ (ဂုဏ်တော်-၂၀) သောဘဂဝါ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်-

(၂၁) **ဓမ္မဘူတော** တရားတော်ကို အမြဲဆင်ခြင် သုံးသပ်ပွားများ မှီဝဲတော်မူသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်တော်မြတ်၏ ရူပကာယ နာမကာယအားလုံး၊ တရားအတုံး၊ တရားအစိုင်း၊ တရားအဆီခဲကြီးသဖွယ် ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **ဓမ္မဘူတ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၂) **ဓမ္မရာဇ-** တရားဓမ္မ၏မင်းဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တရားဓမ္မအားဖြင့် လူနတ်ပြယောသတ္တဝါတို့၏ မင်းဖြစ်တော်မူသော ကြောင့်လည်းကောင်း၊ တရားကိုစောင့်ရှောက်တော်မူသော မင်းဖြစ်တော်မူ သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ **ဓမ္မရာဇာ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၃) **ဓမ္မသာမိ-** တရား၏အရှင်သခင်ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တရားအားဖြင့် လူနတ်ပြယောတို့၏အရှင်သခင်ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ **ဓမ္မသာမိ** ဟု အတိဥက္ကဋ္ဌ ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၄) **ဓမ္မိဿရာ-** တရားတော်ကို အစိုးရတော်မူသောကြောင့် **ဓမ္မိဿရ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၅) **နရသာရထိ-** လူနတ်ပြယောသတ္တဝါတို့ကို ကုသိုလ်၊ ကုသိုလ်အကျိုးကိုပြုလျက် နူးညံ့သိမ်မွေ့သောနည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်၏အပြစ်တို့ကိုပြုလျက် ကြမ်းသောနည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆုံးမတော်မူတတ်သောကြောင့် **နရသာရထိ** ဟု အတိဥက္ကဋ္ဌ ဝိသေသ ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၆) **နရသီဟော-** လူနတ်ပြယော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တစ်ပါးသောသူတို့ စွပ်စွဲလွှမ်းမိုး၍ ပြောဆိုအပ်သောစကားကို ဖိနှိပ်လွှမ်းမိုးတတ်သည်ဖြစ်၍ သီဟဟူ၍ ခေါ်ဆိုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခြင်္သေ့မင်းသည် အစွယ်လေးချောင်းတို့ဖြင့် အခြေလေးချောင်းသားအပေါင်းကို လွှမ်းမိုးဘိသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားသည် သီလ၊ ပညာ၊ ဘုန်းကံ၊ တန်ခိုး၊ ဤလေးမျိုးတို့ဖြင့် အလုံးစုံသော သတ္တလောကကြီးကို လွှမ်းမိုးတော်မူတတ်သည်ဖြစ်၍ ခြင်္သေ့မင်းနှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း **နရသီဟ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၇) **နရာသဘော-** လူနတ်ပြယော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နွားတို့၏ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်အာသဘာမည်သော နွားမင်းကဲ့သို့ လူနတ်ပြယောသတ္တဝါတို့၏ အကြီးအမှူးဦးစီးခေါင်းဆောင်ဖြစ်၍ အာသဘာနွားမင်းနှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း **နရာသဘ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်) သီတာဦး (မြန်မာစာ)

အမျိုးဘာသာ သာသနာ ဆက်လက်တည်တံ့နိုင်ရန်
ရှင်
လူမျိုးတိုင်း ယဉ်ကျေးမှုချိစေရန်အတွက်
 ဧကန်သီလာစာရ
 ဝိနယဝိဒ္ဓ၊ ဧကန်သီလာစာရဝိဒ္ဓ - တစ်နိုင်လုံး ပထမ
 မြို့ဦးဂေဟရပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ ဟူးကန်မြို့
 ရေးသားပြုစုအပ်သော အောက်ပါစာအုပ်များကို
မွေ့ဒါနပြုနိုင်ပါပြီ
 ၁။ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုဂုဏ်နာ (ထွက်ပြီး)
 ၂။ သူတော်ကောင်းတို့၏ အလှူပေးနည်း (ထွက်တော့မည်)
 ၃။ မိရိုးဖလာ ဗုဒ္ဓဘာသာမှ အဆင့်မြင့်ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ (စီစဉ်ဆဲ)
 ၄။ ဘဝလမ်းညွှန် ဒေဝီလမ်းညွှန် နှင့်
 ဓမ္မဝီရဌာနယ်ဝါ - ဓမ္မစာစုများ (စီစဉ်ဆဲ)

(စာမျက်နှာ ၁၀ မှ)
 သိစေလိုရင်းအနက်ပဲ” လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။
 အဲဒီမှာလဲ ဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ စကားဟာ မြန်မာစကားလိုဖြစ်နေပါပြီ။ ဒီမှာ “ထိုးထွင်းသိ” ဆိုတဲ့ စကားကလဲ အသိခက်တယ်။ ထိုးထွင်းသိဆိုတဲ့ စကားဟာ “ပဋိဝေဓ” ဆိုတဲ့ ပါဠိမှ ပြန်ဆိုထားတဲ့ မြန်မာစကားသက်သက်ဖြစ်တယ်။
 “ပဋိ- ရှေးရှုတည်တည်မတ်မတ်၊ ဝေဓ-ဖောက်ထွင်းသည်” ဆိုတဲ့ သဒ္ဒါနက်မှ ဖြစ်လာတဲ့ စကားပါပဲ။ ဥပမာ-ကန့်လန့်ကာ၊ နံရံစသည်ကွယ်နေလို့ မမြင်နိုင်တာတွေကို၊ အဲဒီကွယ်နေတဲ့ ကန့်လန့်ကာကို ဖောက်ပစ်လိုက်ရင် နံရံက ပြတင်းပေါက်တို့ ဖွင့်လိုက်ရင် ဖောက်ထွင်းပြီးတော့ မြင်ရသလို မောဟအကာအကွယ်ကို ဖောက်ထွင်းပြီး သိသွားတာကို ဆိုတာပါပဲ။
 မူလက မြင်မှု ကြားမှုစတာတွေကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအနေနဲ့ မသိမမြင်နိုင်ဘူး။ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တအနေနဲ့သာ ထင်မြင်နေခဲ့တယ်။ ဒါဟာ အဝိဇ္ဇာတည်းဟူသော မောဟက ဖုံးကွယ်နေလို့ပဲဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာဉာဏ်ထက်သန်လာတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီမောဟအကာအကွယ် ပွင့်သွားသလို ထင်ရှားသိရတယ်။ အဲဒီလို သိတာကို ထိုးထွင်းသိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။
ထူးတဲ့ အသိဉာဏ်တစ်ခုထဲကို အမည်ငါးမျိုးနဲ့ ဘာကြောင့်ဟောရသလဲ
 အခုတင်ပြပူဇော်ခဲ့တဲ့ ဓမ္မစကြာတရားတော်မှာ “ထူးတဲ့ အသိဉာဏ်တစ်ခုတည်းကို စက္ခု၊ ဉာဏ၊ ပညာ၊ ဝိဇ္ဇာ၊ အာလောကဆိုတဲ့ အမည်ငါးမျိုးနဲ့ဘာကြောင့် ဟောကြားတော်မူရပါသလဲ” ဆိုတော့ အဲဒီဓမ္မစက္ခုပဝတ္ထနသုတ်တော်ကို ဟောကြားတော်မူစဉ်အခါက တရားနာယူကြတဲ့ ပဉ္စဝင်္ဂါးပါးတို့ဟာ အမျိုးမျိုးဖြစ်နေကြတဲ့အတွက် ထင်ရှားသိစေလိုတာကြောင့် ဒီလိုဟောကြားတော်မူရခြင်းသာဖြစ်တယ်လို့ အဋ္ဌကထာဆရာများက ဆိုမိန့်ကြပါတယ်။
 အဲဒါက ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ရဲ့ အကြိုက်လိုက်ပြီးဟောကြားတယ်ရယ်လို့လဲ ဆိုရပါတယ်။ ဒါဟာ ပထမစကားတစ်လုံးကို နားမလည်ရင် ဒုတိယစကားလုံး တတိယစကားလုံးစသည်ဖြင့် နားလည်စေရန် ရည်သန်ပြီး ထပ်ကာထပ်ကာ ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ ဖွင့်ပြဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်ပါတယ်။
 ဒါဟာဖြင့် စက္ခုဥဒါဒါဒါ၊ အာလောကောဥဒါဒါ၊ ဒီလိုဟောကြားပေးပါဒါးပါးကို ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုတင်ပြပူဇော်လို့ ပြီးဆုံးသွားပြီဖြစ်ပါတယ်။
 “ဓမ္မဝီရဓမ္မမာမက တရားချစ်ခင် သူတော်စင်များ တရားနှင့် အစဉ်မွေ့လျော်တော်မူနိုင်ကြပါစေ..”

ဟံသာဝတီဦးအုန်းကြိုင်

ပဏ္ဍိတဘုရားတော်တို့ကဲ့သို့ ဘဒ္ဒန္တကုမ္ဘောတာသမဟာထေရ်

ဟောကြားတော်မူအပ်သော

ပါဠိပိဋကတ်တော် ဒီဃနိကယ် မဟာဝဂ္ဂသုတ္တန်

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်တော်လာ

အလွန်မွန်မြတ်လှပြီးနားလည်လွယ်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း

လူတိုင်းလက်တွေ့ကျင့်နိုင်သော

ဓမ္မာနုပဿနာတရားတော် မြတ်

ဤ“ဓမ္မာနုပဿနာတရားတော်မြတ်သည် သာသနာအတွက် အလွန်အကျိုးရှိပြီး၊ သာသနာပြုရာလည်းရောက်သည်မည်၍၊ မြန်မာ
ဘာသာတစ်မျိုးတည်းဖြင့် အစအဆုံးဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။ (ဓမ္မဝိရရာနယ်)

(ယခင်အပတ်မှအဆက်)

ဓမ္မာနုပဿနာ(ဟောရွှင်ပိုင်း)

(ဟောရွှင်)ဆိုတာ ဟောဓိရာ အင်္ဂါ-ဟောရွှင်ဂေါတမိ၊ ဟောဓိရာ-ဟောဓိ
ပက္ခိယ-မဂ်ဉာဏ်၏အဖို့အစု အင်္ဂါ-အကြောင်းတည်း၊ ထို့ကြောင့် (ဟောရွှင်)
ဆိုတာ (မဂ်ဉာဏ်)၏ အကြောင်းဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရတယ်။ (မဂ်ဉာဏ်)ရဲ့
အကြောင်းဆိုတာ (ဉာဏ်)နဲ့ ရှုရတဲ့သဘောပေါ့... (မှန်ပါ)။ မိမိသန္တာန်မှာ
ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ (ဓမ္မ)သဘောတရားလေးတွေကို ဖြစ်လာတဲ့အတိုင်း သိအောင်
(ဉာဏ်)နဲ့ ရှုတာကိုခေါ်တယ်။ ပါဠိတော်မှာကတော့ အရှည်ကြီးပဲ၊ အကျဉ်း
ချုပ်အဖြစ် ကောက်နှုတ်ပြောရရင်... . . .

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သတ္တသုဗောဇ္ဈ ဝေသု... (ပ)... . . .

သတိသမ္ပောဇ္ဈ ဝေတိပဇာနာတိ။

နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ပောဇ္ဈ ဝေတိပဇာနာတိ။ ပ။

ဓမ္မဝိစယံ၊ သမ္ပော ချိဝေတိ ပဇာနာတိ။

နိတ္ထိမေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ပောဇ္ဈံ၊ ဝေတိပဇာနာတိ။ ပ။

ဝိရိယသမ္ပောဇ္ဈံ၊ ပီတိသမ္ပောဇ္ဈံ၊ ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈံ

သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈံ၊ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈံ၊ ပ။ အတ္ထိမေ

ပဇာနာတိ။ ပ။ နတ္ထိမေအဇ္ဈတ္တံ ပဇာနာတိ။ (ပ)။

(ပါဠိ)တော်ရဲ့ အနက်ကတော့ ရဟန်းတို့ နောက်တနည်းကတော့
(ဟောရွှင် ၇ ပါး) ရှုနည်းပဲဖြစ်တယ်။ မိမိသန္တာန်မှာ (သတိသမ္ပောဇ္ဈင်)ရှိရင်
ရှိတယ်သိ၊ (သတိ)မရှိရင် မရှိဘူးသိ၊ မိမိသန္တာန်မှာ (ဓမ္မာဝိဇယသမ္ပောဇ္ဈင်)
လို့ခေါ်တဲ့ (အနိစ္စ)အစရှိတဲ့ (ဓမ္မ)သဘောတရားလေးတွေကို စူးစမ်းနေတတ်
တဲ့ (ဉာဏ်)ပညာနဲ့ နေရင်နေမှန်းသိ၊ မနေရင်မနေမှန်းသိပါ။ (မှန်ပါ)။

မိမိသန္တာန်မှာ (ဝိရိယ) သမ္ပောဇ္ဈင်ဖြစ်တဲ့ မိမိအဇ္ဈတ္တအတွင်းသန္တာန်
ကို ကြည့်တတ်တဲ့ (ဝိရိယ)ရှိရင် ရှိမှန်းသိပါ။ (ဝိရိယ)မရှိရင် မရှိမှန်းသိပါ။
မိမိ သန္တာန်မှာ တရားတိုးတက်လာလို့ (ပီတိသမ္ပောဇ္ဈင်)လို့ခေါ်တဲ့ ဓမ္မတရား
သဘောလေးတွေ ရှုရင်းနဲ့ နှစ်သက်ကြည်နူးခြင်းလက္ခဏာဖြစ်လာတဲ့ (ပီတိ)
သဘောတွေဖြစ်ရင် ဖြစ်မှန်းသိပါ။ ဒီထက် တိုးတက်လာရင် မိမိသန္တာန်မှာ
(ပဿဒ္ဓိသမ္ပောဇ္ဈင်)လို့ ဆိုတဲ့ စိတ်ငြိမ်းချမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိတဲ့ (ပဿဒ္ဓိ)
ရှိရင်ရှိမှန်းသိပါ။ (မှန်ပါ)။

မိမိသန္တာန်မှာ (ဓမ္မ)သဘောလက္ခဏာတွေရဲ့ (အနိစ္စ)ကို ကြည့်နေ
ရင်းနဲ့ တိုးတက်လာပြီး (သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်)လို့ ခေါ်တဲ့ တရားသဘောလေး
တွေရဲ့ အာရုံမှာ တည်ကြည်နေတဲ့ လက္ခဏာ(သမာဓိ)ရှိရင် ရှိမှန်းသိပါ။

မိမိသန္တာန်မှာ တရားအတိုးတက်ဆုံး ဖြစ်လာလို့ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်လို့ ခေါ်
ဆိုရတဲ့ (သင်္ခါရ)တွေကို လစ်လျူရှုခြင်း လက္ခဏာဖြစ်တဲ့ (သင်္ခါရ)ကို
(ဥပေက္ခာ)ပြုရင် ပြုမှန်းသိပါ။ မပြုသေးရင်လည်း မပြုမှန်းသိပါတဲ့၊ (မှန်ပါ)။

ဟောရွှင်(၇)ပါးလုံး ပြည့်စုံမှုဟာ (မဂ်) အဆင့်ရပြီး (အရဟတ္တဖိုလ်)
ရောက်မှ ပြည့်စုံတယ်။ နောက်ထပ်ပွားစရာမလိုတော့ဘူး။ ဒါကြောင့်
(သမ္ပောဇ္ဈင်)ဘာဝနာပွားများမှုဟာ (အရဟတ္တမဂ်) မဂ်ဉာဏ်အကြောင်း ပါရှိ
တယ်။ ဒါကြောင့် ဟောဓိရာ- မဂ်ဉာဏ်၏ အဖို့အစု အင်္ဂါ-အကြောင်းဖြစ်လို့
(ဟောရွှင်)လို့ခေါ်ရတယ်။ (မှန်ပါ)။

ဓမ္မာနုပဿနာ(သစ္စာ)ပိုင်း

ပုနစ ပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ

ဝိဟရတိ စတုသု အရိယသစ္စေသု... (ပ)... . . .

ဣဓဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုဣဒ ဒုက္ခန္တိယထာဘူတံ

ပဇာနာတိ၊ အယံဒုက္ခသမုဒယောတိ၊ ယထာဘူတံ၊

ပဇာနာတိ၊ အယံဒုက္ခနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ၊

ပဇာနာတိ၊ အယံဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ

ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့ နောက်တစ်နည်းအားဖြင့် ဤသာသနာမှာ
ရဟန်းတို့ဟာ (အရိယာသစ္စာ)ဖြစ်တဲ့ သစ္စာ(၄)ပါးကို သိအပ်တယ်လို့ ဟော
ပါတယ်... (မှန်ပါ)။

- ၁။ ဒုက္ခသစ္စာ =ဆင်းရဲပင်ပန်းတာသိရမယ်။
- ၂။ သမုဒယသစ္စာ =ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ကြောင်းသိရမယ်။
- ၃။ နိရောဓသစ္စာ =ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းချုပ်ကြောင်းသိရမယ်။
- ၄။ မဂ္ဂသစ္စာ =ဆင်းရဲခြင်းချုပ်ငြိမ်း အကျင့်ကိုလည်းသိရမယ်စတဲ့ သစ္စာ(၄)ပါးအကြောင်းသိဖို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပါတယ်။ (မှန်ပါ)။

ဒုက္ခသစ္စာ (ဒုက္ခသစ္စာ)မှာ (ဇာတိပိ)ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသည်လည်း ဒုက္ခဆင်းရဲ
တယ် (ဇရာပိ)အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းသည်လည်း ဒုက္ခဆင်းရဲတယ်၊ (မရဏပိ)
စုတေသေလွန်ခြင်းသည်လည်း ဒုက္ခဆင်းရဲတယ်၊ သောကာ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊
ဒေါမနဿ၊ ပါယာသာပိ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်း၊ ကိုယ်၏ ဆင်းရဲ
ခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ စိတ်၏ လွန်စွာပင်ပန်းခြင်းတို့သည်လည်း ဒုက္ခ
ဆင်းရဲတုန်တယ်။

အပ္ပိယေတိ- မချစ်မနှစ်သက်အပ်ကုန်သော အာရုံ၊ သင်္ခါရ၊ ဇာတိ၊

ဇရာ၊ မရဏ၊ ဒုက္ခဒေါမနသတို့နှင့် သမ္ပယောဂေါ-အတူတကွ တွေ့ကြုံပေါင်းဆုံ ပေါင်းသင်းရခြင်း(ဒုက္ခ)ကလည်း ဆင်းရဲတယ်၊ ပိယေဟိ-ချစ်ခင်အပ်ကုန်သော အာရုံပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ သုခတို့နှင့် ပိပ္ပရောဂေါ-ကွေ့ကွင်းကွဲကွဲရခြင်းသည်လည်း ဒုက္ခဆင်းရဲတယ်၊ သံခိတ္တေန-အကျဉ်းအားဖြင့်၊ ပဉ္စ-ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ- ဥပါဒါနိတို့၏ အာရုံဖြစ်သော (ခန္ဓာ)တို့သည် ဒုက္ခဆင်းရဲကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ ဣဒံ-ဤဆိုအပ်ပြီးသော ဒုက္ခံ- ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စ-အရိယသစ္စာ၊ အရိယာတို့၏ အမှန်အသိဟူ၍ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏လို့ ကျမ်းတွေမှာလာပါတယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)

မချစ်မနှစ်သက်အပ်သော ဆိုတာရယ်၊ ချစ်ခင်အပ်သော ဆိုတာရယ်က (လူ၊ သတ္တဝါ)ကိုပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ ဘုရားဟောမှာ (လူ)မပါဘူး။ မချစ်မနှစ်သက်တာက (ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ ဒုက္ခ)ချစ်ခင်နှစ်သက်တာက (ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ ဒုက္ခ)ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်(သုခ)နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ယူလို့ရတယ်(မှန်ပါ)။

သမုဒယသစ္စာ

(သမုဒယသစ္စာ)ကို မြတ်စွာဘုရား ဘယ်လိုဟောခဲ့သလဲဆိုရင် ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့ ဒုက္ခသမုဒယ- ဒုက္ခ၏ အကြောင်း(ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း)သည် ယာယံတဏှာ-(တဏှာ)ဆိုအပ်သော နှစ်သက်ခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း(လောဘ)သည် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တယ် (မှန်ပါ)။ လောဘ(တဏှာ)ဟာ ပေါနောဗ္ဗဝိကာ- ဘဝအသစ်ကို အဖန်တလဲလဲဖြစ်စေတတ်တယ်၊ နိန္ဒရဂဝ သဟဂတာ-ပြင်းထန်တဲ့စွဲလန်းမှု၊ နှစ်သက်မှု၊ တပ်မက်မှုကိုဖြစ်စေတယ်၊ တကြတကြ-ထိုထိုအာရုံမှာ၊ အဘိနန္ဒိနိ-ထပ်ခါတလဲလဲ နှစ်သက်တတ်တယ် (မှန်ပါ) ဒီ(တဏှာ)ဟာ ဘာလဲဆိုရင်

- (၁) ကာမတဏှာ(ရူပါရုံနှင့် ဝတ္ထုကာမကိုတပ်မက်ခြင်း)
- (၂) ဘဝတဏှာ(ဘုံဘဝကို တပ်မက်ခြင်း)
- (၃) ဝိဘဝတဏှာ(လက်ရှိဘဝကို တပ်မက်ခြင်း)ဆိုတဲ့ တဏှာသုံးမျိုးဟာ ဒုက္ခသမုဒယ- ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ (သမုဒယသစ္စာ)ဖြစ်လို့ အရိယာသစ္စံ၊ အရိယာတို့ သိအပ်တဲ့ တရားပဲလို့ မြတ်စွာဘုရားဟောခဲ့ပါတယ် (မှန်ပါ)။

(တဏှာ)ဟာ ဘယ်(အာရုံ)မှာဖြစ်စေသလဲ၊ (တဏှာ)ဟာ ဘယ်(အာရုံ)မှာ အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်နေသလဲဆိုရင် လောကမှာ (ပိယရူပံ)- ချစ်ခင်မှုဖြစ်စေတဲ့ အာရုံ၊ (သာတရူပံ)-သာယာမှုဖြစ်စေတဲ့ အာရုံဆိုတာ ရှိတယ်၊ ဒီအာရုံတို့မှာ (တဏှာ)ဟာ စဖြစ်တယ်... (မှန်ပါ)၊ (တဏှာ)ဟာ ချစ်ခင်တဲ့သာယာတဲ့ (အာရုံ)တွေမှာပဲ အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်တယ်၊ ဒီ(တဏှာ)တွေဖြစ်စေတဲ့ (အာရုံ)တွေက ရူပါရုံ- အဆင်း(ရုပ်)၊ သဒ္ဓါရုံ- အသံ(ရုပ်)၊ ရသာရုံ-အရသာ(ရုပ်)၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ-အထိအတွေ့(ရုပ်)၊ ဓမ္မာရုံ-(ပညတ်)တွေမှာ (ပိယရူပံ)ချစ်တတ်တဲ့၊ (သာတရူပံ)သာယာတတ်တဲ့ (အာရုံ)တွေဖြစ်စေတယ်၊ ဒီလိုဖြစ်စေတဲ့ (အာရုံ)တွေမှာ (တဏှာ)ဟာစပြီး ဖြစ်တာပဲ... (မှန်ပါ)။

အာရုံ(၆)ပါးနဲ့ ဒွါရ(၆)ပါးနဲ့ တွေ့တိုက်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ (ဝိညာဏ်)စိတ်အာရုံဖြစ်တဲ့ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားစိတ်၊ တွေ့ထိစိတ်၊ ကြံတွေးစိတ်တွေဖြစ်တိုင်းမှာလည်း ဒီ(တဏှာ)တွေဖြစ်နေတာပဲ(မှန်ပါ)။

ကာယပဿာဒ-ကာယအကြည်၊ သောတပဿာဒ-နားအကြည်၊ စက္ခုပဿာဒစတဲ့ မျက်စိအကြည် နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ရဲ့ ပဿာဒ အကြည်ဓာတ်(၆)ပါးကို မှီပြီးဖြစ်တဲ့ (ဖဿ) (သင်္ခါရက္ခန္ဓာ)ကလည်း (တဏှာ)ရဲ့ အာရုံတွေကို ဖြစ်စေတာပဲ၊ အာရုံ(၆)ပါးကိုမှီပြီးဖြစ်လာတဲ့ (ဖဿ) (သင်္ခါရက္ခန္ဓာ)၊ ဒီ(ဖဿ)ကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ (ဝေဒနာ)ခံစားမှုတွေဟာလည်း ချစ်ခင်တာတို့၊ နှစ်သက်တာတို့၊ သာယာတာတို့ ဖြစ်စေတဲ့ (တဏှာ)ကိုဖြစ်စေပြန်တယ် (မှန်ပါ)။

(သညာ)ဆိုသော မှတ်သားမှုလေးကလည်း (တဏှာ)ကို ဖြစ်စေပြန်တယ်။ (စေတနာ)ဆိုသော (သင်္ခါရ)ကလည်း (တဏှာ)ကို ဖြစ်စေပြန်တယ်။ အားလုံးခြုံလိုက်ရင် (ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်)ဆိုတဲ့ (ခန္ဓာ

ငါးပါး)ကသာ (တဏှာ)ကိုဖြစ်စေတယ်၊ (မှန်ပါ)။ အဲဒီ (တဏှာ)ဟာ “ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း” ဖြစ်စေတဲ့ (သမုဒယသစ္စာ)ပဲလို့ မြတ်စွာဘုရားဟောပါတယ် (မှန်ပါ့ဘုရား)။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

New Buddhist tour promises spiritual journey

အမေရိကန် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ ဓမ္မစရီးသစ်
Los Angeles, USA, March 12, 2009

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု လော့ခ်အိန်ဂျယ်လိစ်မြို့မှ အနောက်တိုင်းဗုဒ္ဓဘာသာဓမ္မဆရာကြီးတစ်ဦးလေး တောင်ကူ၊ ရင်ပိုချီနှင့် အမေရိကန်ဗုဒ္ဓဘာသာတရားပြဆရာများ ဦးဆောင်ပါဝင်ကြသော ဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် တရုတ်ပြည်တိပက်နယ်မှ ရှေးဟောင်းဗုဒ္ဓဘာသာရေး သမိုင်းဝင်နေရာဒေသများနှင့် ကုလသမဂ္ဂယူနက်စ်စကို အဖွဲ့ကြီးမှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသော နီပေါလ်နိုင်ငံခတ္တမန်ဒူတောင်ကြားဒေသတစ်ဝန်းရှိ ရှေးဟောင်းသမိုင်းဝင် ဗုဒ္ဓသာသနိကနေရာများသို့ ယခုမတ်လအတွင်း စတင်ခရီးထွက်ကြမည်ဟု အင်တာနက်အွန်လိုင်းသတင်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။

အဆိုပါအမေရိကန်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ယောဂီများအဖွဲ့သည် ရှေးကျသော ဗုဒ္ဓဝါဒဓမ္မတရားတို့နှင့် ကမ္ဘာ့နန်းတရား ကျင့်စဉ်များကို ယခုတိုင်အောင် ခြေခြေမြစ်မြစ် ထိန်းသိမ်းထားဆဲရှိသည့် တိပက်ဒေသနှင့် နီပေါလ်နိုင်ငံခတ္တမန်ဒူတောင်ကြားဒေသတို့၌ ထဲထဲဝင်ဝင်ထိုးဖောက်လေ့လာဆည်းပူးရယူနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု အမေရိကန်ဒေသစာတမ်းစာရင်းစွန့်စားသူများအဖွဲ့မှ ပူးတွဲတွင်ထောင်သူတစ်ဦးဖြစ်သော စူဇန်ဂါနာဆိုသူက 'La Buddhism Examiner' သတင်းမီဒီယာသို့ ပြောသည်ဆို၏။

ခတ္တမန်ဒူတောင်ကြားဒေသတဝိုက်တွင် ရှေးအကျဆုံးဗုဒ္ဓသာသနိက အဆောက်အဦများနှင့် အနုပညာလက်ရာများအမြောက်အမြား တည်ရှိကြပြီး ကုလသမဂ္ဂသိပ္ပံပညာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ကြီး (ယူနက်စ်ကို)မှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသော ရှေးဟောင်းအနုပညာယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်အဆောက်အဦပေါင်း ခြောက်နေရာရှိသည်။ ထိုအထဲတွင် ထင်ရှားသော ဗုဒ္ဓစေတီတော်ကြီးနှစ်ဆူဖြစ်သည့်ဗုဒ္ဓနာသံစေတီနှင့် ဆွာယမ်ဘူနာသံတန်နှင့် ဘာဂံတာပေါ ရှေးဟောင်းပလီဝတ်ကျောင်းကြီးများနှင့် တရားဓမ္မကျင့်ဆောင်ကြရာ နှစ်ပေါင်း ၁၅၀၀ ကျော်ကျော် သက်တမ်းရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတော်ကြီးများနှင့် ရှေးဟောင်းလိုဏ်ဂူကြီးများ ပါဝင်သည်ဟု အဆိုပါ အင်တာနက်သတင်း၌ဖော်ပြပါရှိသည်။

နိဗ္ဗာန်ဆော်

မြတ်စီန္ဒရည်စူးလို့၊ ကြည်နူးဘွယ်၊ ဒီကြေးစည်
တေးသံကပြည်၊ ဆွမ်းချက်အမိ
ရည်ရွယ်ကာ ထပါစို့၊ မေတ္တာတွေပို့...။ ။
တို့ရွာမှ ဒီအသံ၊ ကြားရလေဟန်
တို့တောဟန် မူမပျက်အောင်ပ
စဉ်ဆက်သာ စောင့်ကာထိန်းကြတယ်
နိဗ္ဗာန်ဆော် ညီငယ်အပေါင်းရယ်တို့
စုပေါင်းကာ ညီညာထပါစို့
ပြည်မြန်မာ အေးစေကြောင်း။
မေတ္တာရေလောင်း...
ဩဂြို... ချစ်ပါစေကြောင်း...။ ။

ဝင်းနိုင်(ဗိုလ်ရန်ပြေ)

မန္တလေး နှစ် ၁၅၀ ပြည့်အကြို

မြတ်ဝေ (ရွှေပြည်သာ)

ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းလင်းပြန့်ပွားရာ

မန္တလေးမြို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ထွန်းလင်းပြန့်ပွားရာ မြို့တော်ကြီးဖြစ်သည်။ တည်နေရာဒေသသည် ဘူမိနက်သန်မှန်သော မဟာမြေမြတ်ဒေသဖြစ်သည်။ မန္တလေးမြို့တော်၏ တည်နေရာအလားအလာမှာ- မန္တလေးတောင်ကို အဦးထား၍-

- တောင်ကိုလားသော်- ဒုဋ္ဌဝတီမြစ်၊
- မြောက်ကိုလားသော်- မတ္တရာမြစ်၊
- အနောက်ကိုလားသော်- ဧရာဝတီမြစ်၊
- အရှေ့ကိုလားသော်- နတ်ထိပ်တောင်ရိုး အထိ

မြတ်ဗုဒ္ဓဗျာဒိတ်တော်

သုံးလောကထွတ်ထားသဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည် ညီဘွားလိမ္မာအာနန္ဒာနှင့်အတူ ဇမ္ဗူပုံ့မွှေး မန္တလေးတောင်မြေအငူသို့ ကွန်ချီကြွမြန်းတော်မူခဲ့ဘူးသည်။ ထိုစဉ်က-

“အို ညီဘွားလိမ္မာ အာနန္ဒာ၊ ဤစန္ဒမုဒိတီလူးမကား ငါဘုရားသာသနာတော် ၂၄၀၀-ပြည့်သောချိန်ကာလ ခါသမယတွင် ဤမန္တလေးတောင်သေလာအရပ်၌ ရာဇဓာနီမင်းနေပြည်ကြီး တည်ထောင်ဖန်ဆင်းပြီး ငါဘုရား၏သာသနာတော်ကို လွန်စွာချီးမြှောက်သူဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဗျာဒိတ်မိန့်ခွန်းတော်လှစ်ချွေတော်မူခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ကြောင်းကို တဗျာကဝေဆရာစလေဦးပုညက “ဘဝန္တူ၊ သယမ္မုလျှင်” နှင့် ဒီပလင်္ကာ၊ သုဓမ္မာနှင့်” အစချီသော မော်ကွန်း ၂-ပိုဒ်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုမှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်။ သမိုင်းကြောင်းကို ခိုင်မာစေသည့်အနေဖြင့် မန္တလေးတောင်တော်ထိပ် ဆုတောင်းပြည့်ဘုရားအနီး တီလူးမစေတီတော်၌ စန္ဒမုဒိတီလူးမပုံကိုလည်းကောင်း၊ တောင်တော်ထက်၌ ဉာဏ်တော် ၁၈-တောင်ရှိ ဗျာဒိတ်ပေးရွှေရုပ်တော်ဆင်းတုတော်ကြီးကိုလည်းကောင်း ထုလုပ်ပူဇော်ခဲ့ကြကြောင်းကို အထင်အရှားတွေ့ရပေသည်။

သာသနာပြုအရင် ဘဝရင်မင်းတုန်းမင်း

မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် သက်တော် ၃၈-နှစ် သက္ကရာဇ် ၁၂၁၄ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၁၁-ရက်နေ့တွင် မင်းအဖြစ်သို့ရောက်ရှိတော်မူသည်။ မင်းအဖြစ်သို့ရောက်ရှိတော်မူသည့်အချိန်မှစ၍ အမရပူရမြို့တော်၌ စံလိုတော်မူသည့်စိတ်နည်းလေသည်။ မြို့တော်သစ်၊ နန်းတော်သစ်တည်၍ စံတော်မူရန် ကြံစည်စိတ်ကူးတော်မူခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့စိတ်ကူးဆဲအချိန်တွင်-

“မကြုံစတောင်း၊ ထွတ်မင်းလောင်း၊ မင်းကောင်းရွာပြည်၊ မန္တလေး၌ အေးစိမ့်တည်၊ လေးမည်ကျွန်းကို၊ ဖြူဝန်းမိုး၍၊ အစိုးရတော်မူလိမ့်မည်” ဟူ၍လည်းကောင်း-

“အသက်ရှည်စေလို၊ မန်းတောင်ရိပ်ခို” စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း- တဘောင်များ ပေါ်ထွက်လာသည်။

နန်းမြို့တော် ပန္နက်ချ၊ အုတ်မြစ်ချခြင်း

သက္ကရာဇ် ၁၂၁၉-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၂-ရက်၊ သောကြာနေ့တွင် နန်းမြို့တော်ကို ပန္နက်ချ၍ နတ်တော်လဆုတ် ၄-ရက် သောကြာနေ့တွင် အုတ်မြစ်ချသည်။

မြို့တော်၊ ကျုံးတော်စသော ၇-ဌာန ပန္နက်ချခြင်း

“အုတ်ကျစ်ကျော်အေး မန္တလေး” အဆိုနှင့်အညီ သက္ကရာဇ် ၁၂၂၁-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၂-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် မန္တလေးမြို့တော်ကြီးမြို့ရိုးအုတ်မြစ်ချရန် မြေညှိပြင်ဆင်ရသည်။ ကဆုန်လဆန်း ၁၄-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ မင်္ဂလာ

- တော်အချိန် ၂-နာရီ ၂-ပါးတွင် အမြောက်သံကြားသောအခါ-
- ၁။ ရွှေမြို့တော်ကြီး၊
- ၂။ ကျုံးတော်၊
- ၃။ မဟာလောကမာရဇိန်စေတီတော်၊
- ၄။ သိမ်တော်ကြီး၊
- ၅။ မဟာအတုလဝေယန်ကျောင်းတော်၊
- ၆။ ပိဋကတ်တိုက်တော်၊
- ၇။ သုဓမ္မာဇရပ်တော် စသော ၇-ဌာနတို့တို့ တပြိုင်နက်အုတ်မြစ်ချတော်မူသည်။

သာသနာတော်နှစ် ၂၄၀၀၊ အထိမ်းအမှတ်

သာသနာတော်နှစ် ၂၄၀၀၊ ရောက်သောအခါ၌ တည်သည့်အထိမ်းအမှတ်အနေဖြင့် မြို့ရိုးအုတ်မြစ်သံတောင် ၁-တောင်၊ အုတ်ရိုးထု ၁-တာ၊ အရပ်သံတောင် ၁၅-တောင်၊ သူရဲခိုသံတောင် ၃-တောင်၊ ၂-စုအရပ် ၁၈-တောင်၊ အချင်းတာ- ၆၀၀၊ ၄-မျက်နှာတာပေါင်း ၂၄၀၀ အကွက်ရိတ်၍ မြို့တော်ကြီးကို ခမ်းနားစွာတည်ဆောက်ထားလေသည်။

မန္တလေးရွှေမြို့တော်ကြီးကို တပြုလျှင် တာ-၅၀ စီထား၍ အရှေ့အနောက် ၁၂-ပြု၊ တာ-၆၀၀၊ တောင်မြောက် -၁၂ ပြု၊ တာ- ၆၀၀၊ အဝန်းတာပေါင်း -၂၄၀၀၊ ပြကွက်ပေါင်း -၁၄၄ ရှိသည့်တွင် နန်းတော်ရာပြကွက်ပေါင်း -၁၆ကွက်ကို နှုတ်၍ ကျန်ပြကွက်ပေါင်း ၁၀၈ ကွက်မှာ မင်းမိဖုရားအိမ်ရှေ့မင်း၊ မင်းညီမင်းသား၊ မှူးတော်မတ်တော်၊ သူဌေးသူကြွယ်၊ အမှုထမ်း၊ ဆင်းရဲသား စသည်တို့နေထိုင်ရန် လျာထားတော်မူသည်။ ကျုံးတော်အကျယ် တာ- ၂၀ ထား၍ မြို့တွင်း၊ မြို့ပြင် တံခါးလမ်း၊ ပြလမ်း၊ ဒူးလမ်းများကို အကျယ် ၉-မီတာစီ အညီအမျှထားတော်မူသည်။

မန္တလေးဟူသည်မှာ-

မံ သီရိ* ဓာရတီတိ မန္တလေး။ မံ သီရိ* အသရေကို၊ ဓာရေတိ ဆောင်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ ထိုသို့ကျက်သရေကိုဆောင်တတ်သော သတ္တိကြောင့် မန္တလေး မန္တလေးမည်၏ဟု ပဏ္ဍိတဇနိပိတဝေယရမဟာဓမ္မာရာဇာဓိရာဇဇုရ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မိုင်းခိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝိပြိုဟ်ဉာသံကောက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ထို့အပြင် “မန္တ လာတိ ဂဏှာတိတိ မန္တလေး”။ မန္တ-အတိုင်ပင် ပညာဉာဏ်ကို၊ လာတိ ဂဏှာတိ- ယူတတ်၏။ ဣတိတသ္မာ-ထိုထိုအတိုင်ပင်ပညာဉာဏ်ကို ယူတတ်သောသတ္တိကြောင့် မန္တလေး မန္တလေး မည်၏ဟု ဝိပြိုဟ်ပြုထားသည်လည်းရှိသေး၏။

ရတနာပုံ ဟူသည်မှာ

ရတနာပုဏ်မြို့တည်နန်းတည်မင်းတရားကြီး၏ သမ္မာဆန္ဒတော်ကား ဤရတနာပုံ ရာဇဓာနီမြို့တော်ကြီးတွင် ရွှေငွေအစရှိသော လောကီရတနာမျိုး၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ စသော လောကုတ္တရာရတနာမျိုးစုံတို့ ပြည့်စုံခြင်းအနက်ကို ရည်ရွယ်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

ရတနာပုဏ် မန္တလေးမြို့တော်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရတနာပုံ (ပုဉ်) မန္တလေးမြို့တော်ဟူ၍လည်းကောင်း အရေး-၂ မျိုးရှိသည်။ ရတနာပုဏ် မန္တလေးမြို့တော်ဟု ရေးသားခြင်းမှာ လောကီလောကုတ္တရာရတနာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော မန္တလေးမြို့တော်ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ရတနာပုံ (ပုဉ်) မန္တလေး

(စာမျက်နှာ ၁၉ သို့)

ရုပ်သိက္ခာ အနတ္တ

ဒေါက်တာမြင့်ကြည်

၂၁-ရာစုကို နည်းပညာခေတ် (Technology Age)၊ သတင်းနည်းပညာခေတ် (Information Technology Age) ဟု သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်နေကြသည်။ လွန်ခဲ့သော ရာစုနှစ်များနှင့်မတူဘဲ တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ နိုင်ငံကြီးငယ်၊ လူမျိုးအားလုံးတို့သည် တိုးတက်ခြင်းကို အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာဖြင့် ရရှိနေကြသည်ဟု သတ်မှတ်သည်။ အားလုံးက ရုပ်သဘောမျိုးတိုးတက်မှုကို ခံစားပြီး ပျော်ရွှင်မှုများ ရရှိနေကြဟန် ရှိပေသည်။ တစ်ချိန်တည်းပင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓအဆုံးအမများကိုလည်း တစ်ကမ္ဘာလုံး ယခင်ကထက်ပို၍ သိရှိလိုကြ၊ လေ့လာမှုပြုကြသည်။ တစ်ရေးနိုး အိပ်မက်ကောင်းမက်နေကြသည့် သဘောလားဟု ထင်မိသည်။

နည်းပညာခေတ်ကိုရောက်ရှိရန် သိပ္ပံပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနိယာမများ၊ ယူဆချက်များ၊ တွေ့ရှိချက်များကို အသုံးပြု၍ လူသားများအတွက် အကျိုးပြု အသုံးဝင်သော ပစ္စည်းကိရိယာများကို တီထွင်ထုတ်လုပ်ကြသည်။ ယင်း နိယာမများအနက်အခြေခံကျပြီး သိပ္ပံပညာရပ်၊ နည်းပညာတိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးသော (၂၀) ရာစုနှစ်တွင်တွေ့ရှိခဲ့သည့် **“ဟိုင်းဇင်းဘတ်နိယာမ”** (Heisenberg's Principle) တစ်နည်းအားဖြင့် **“လှိုင်းအမှုန်ဒွါလီ”** သို့မဟုတ် **“လှိုင်းအမှုန် ဒွါလီ”** (Wave-Particle Dualism) ကို လွယ်ကူစွာသိရှိသော ပေါက်နိုင်ရန် ရှင်းပြရလျှင် **“အမှုန်”** (Particle) ကို **“လှိုင်း”** (Wave) ဟုလည်း ယူဆနိုင်ကြောင်း တင်ပြထားသည်။ သိပ္ပံသဘောအရ ဖြစ်ပစ္စည်း (Material) ဆိုသည်မှာ အကျမြူမှုန်ဟုခေါ်သော အက်တမ် (Atom) များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး ယင်းအက်တမ်များကို အမှုန်သုံးမျိုးဖြစ်သော အီလက်ထရွန်၊ ပရိုတွန်နှင့် နယူထရွန်တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားကြောင်း တွေ့ရှိတင်ပြခဲ့ကြသည်။ ယနေ့ ခေတ်တွင်မူ ပို၍ အသေးစိတ်ဖွဲ့စည်းမှုကို တွေ့ရှိနေကြသည်။

“ရုပ်သည် အတ္တမဟုတ်၊ ရုပ်မှာ အတ္တမရှိ၊ ရုပ်သည် အတ္တဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဤရုပ်သည် နာကျင်ခြင်းငှာမဖြစ်ရာ၊ “ငါ၏ရုပ်သည် ဤသို့အကောင်းချည်းဖြစ်စေ၊ ဤသို့ အဆိုးမဖြစ်စေနှင့်” ဟု ရုပ်တို့၌ တောင်းတ၍လည်း မရနိုင်ပေ။”

အထက်ဖော်ပြပါ အီလက်ထရွန်တွင် ခြပ်ထု (တစ်နည်းအလွယ်ပြောရလျှင် အလေးချိန်) ရှိသည်။ ယင်းအမှုန်သည် သိပ္ပံပညာရပ်၏ လက်တွေ့စမ်းသပ်မှုများအရ အမှုန်ဟု တစိုက်မတ်မတ်ယူဆ၍မရဘဲ လှိုင်းအသွင်ဖြင့် စဉ်းစား၍ ရကြောင်းတွေ့ရှိတင်ပြခဲ့သည်။ လှိုင်းကိုဖွဲ့စည်းထားမှုမှာ စွမ်းအင်အစုသဘောမျိုးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိတင်ပြခဲ့သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အမှုန်ဟု ဆိုသော ရုပ်သည် မတည်မြဲပါ။ ပြောင်းလဲပြီးသွားကြောင်း၊ ရုပ်ဟု တစိုက်မတ်မတ် သတ်မှတ်ထား၍မရဘဲ ပြောင်းလဲခြင်းကို တွေ့ရှိခြင်းဟုဆိုရမည်။ အကျမြူမှုအတွက် သိပ္ပံပညာရှင်ကြီး အိုင်းစတိုင်း (Einstein) က တွေ့ရှိဖော်ထုတ်ပေးခဲ့သော ညီမျှခြင်း $E=mc^2$ သည်လည်း ရုပ်မတည်ဘဲ ပြောင်းလဲသွားဖောက်ပြန်ခြင်းမှ စွမ်းအင်ရလဒ် ဖြစ်ပေသည်။

ရုပ်မတည်မြဲခြင်းကြောင့် ရလဒ်အမျိုးမျိုးရှိနိုင်ခြင်းကို သိပ္ပံပညာရှင်များတွေ့ရှိခဲ့ကြပြီး နည်းပညာတိုးတက်ထွန်းကားအောင် ဖန်တီးခဲ့ကြ၊ ဖန်တီးနေကြသည်။ သို့သော် ရုပ်မတည်မြဲခြင်း ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်မှုရှိနေခြင်းကို မြတ်ဗုဒ္ဓက **“အနတ္တလက္ခဏသုတ်”** တွင် **“ရုပ်သိက္ခာမအနတ္တာ..”** စသည်ဖြင့် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း (၂၆၀၀) ခန့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

အနတ္တလက္ခဏသုတ်တော်အစတွင် ဘုရားရှင်က **“ရဟန်းတို့.. ရုပ်သည် အတ္တမဟုတ်၊ ရုပ်မှာအတ္တမရှိ၊ ရုပ်သည် အတ္တဖြစ်ခဲ့လျှင် ဤရုပ်သည် နာကျင်ခြင်းငှာမဖြစ်ရာ၊ “ငါ၏ရုပ်သည် ဤသို့အကောင်းချည်းဖြစ်စေ၊ ဤသို့ အဆိုးမဖြစ်စေနှင့်” ဟု မိမိအလိုကျအောင် ရုပ်တို့၌ စီမံခန့်ခွဲရာ၏။ ရဟန်းတို့ ရုပ်သည် အတ္တမဟုတ်သောကြောင့်သာ နာကျင်ခြင်းလည်းဖြစ်ရ၏။ “ငါ၏ရုပ်သည် ဤသို့အကောင်းချည်းဖြစ်စေ၊ ဤသို့အဆိုးမဖြစ်စေနှင့်” ဟု ရုပ်တို့၌ တောင်းတ၍လည်းမရနိုင်ပေ”** ဟူ၍ ရုပ်၏မမြဲသည့်သဘော၊ ဖောက်ပြန်သည့်သဘော၊ ကိုယ့်အလိုသို့ မလိုက်ပါသည့်သဘော စသည်တို့ကို ဟောကြားထားခဲ့သည်။ ဤဟောကြားချက်မှာ ဆောင်းပါးအစပိုင်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် **“ဟိုင်းဇင်းဘတ်နိယာမ”** အရ ခွဲခြားစိတ်ဖြာပြထားသည့်အတိုင်း ရုပ်၏ မတည်မြဲပုံနှင့် ကိုက်ညီလျက်ရှိကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပေသည်။

ဒေါက်တာမြင့်ကြည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

(စာမျက်နှာ ၁၈ မှ)

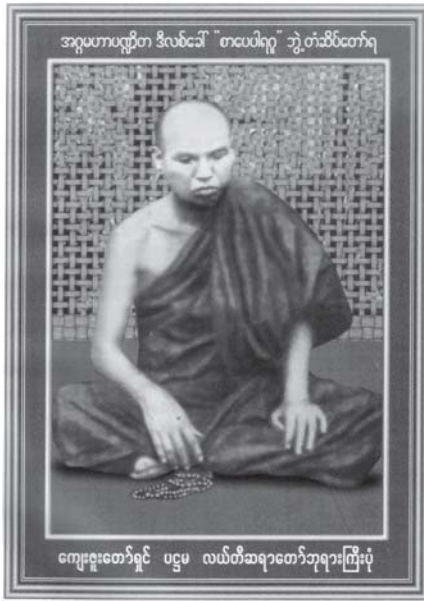
ဟူ၍ ရေးသားခြင်းမှာ ရတနာတို့စုပုံရာ မန္တလေးမြို့တော်ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကို ရည်ရွယ်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

မန္တလေးနှစ်-၁၀၀ပြည့်ပွဲတော်ကြီး

သက္ကရာဇ် ၁၃၂၁-ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့တော်၊ နန်းတော် စတင်တည်ဆောက်သည့် ၁၂၂၁-ခုနှစ် ထောက်၍ နှစ်-၁၀၀ ပြည့်မြောက်သဖြင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဦးဆောင်၍ မန္တလေးမြို့တည်၊ နန်းတည် နှစ်-၁၀၀ ပြည့်ပွဲတော်ကြီးကို မန္တလေးတောင်ခြေတွင် ၁၃၂၁-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၈-ရက်နေ့မှစ၍ ၁၄-ရက်နေ့အထိ ၇-ရက်တိုင်တိုင် ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ ကျင်းပခဲ့လေသည်။

မန်းရာပြည့်ပွဲတော်မင်္ဂလာဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးနှင့် သမ္မတကတော်တို့တက်ရောက်၍ ပွဲတော်မင်္ဂလာဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကျင်းပသည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးက ဖွင့်လှစ်လိုက်သည်နှင့်တပြိုင်နက် အမြောက် ၃-ချက် ပစ်ဖောက်ခြင်း၊ စက်ရုံများ၊ မီးရထားများမှ ပြဿနာဖြင့်၊ ကြေးစည်ခေါင်းလောင်းများ တီးခတ်ခြင်းတို့ကို ဥဩဩသောင်းသောင်းပြုလုပ်၍ ဖွင့်လှစ်လိုက်ကြလေသည်။

စိရ် တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော
မြတ်ဝေ (ရွှေပြည်သာ)

မုံရွာမြို့ မဟာလယ်တီတိုက်၊ ကျမ်းပြု
လယ် တီ ဆရာတော်
ရေးသားပြုစုတော်မူ

လယ် တီ နိဗ္ဗာန် တ

The Ledi Dhamma

by
MAHĀ THERA LEDI

(လယ်တီနိဗ္ဗာန်ကျမ်း) (I

နိဗ္ဗာန်ဟူသည် လောကီအာရုံတို့ထက် လွန်မြတ်သော လောကုတ္တရာ တရား။ ခန္ဓာမှလွတ်သော ခန္ဓဝိမုတ်တရား။ ယုတ်ညံ့သော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကိလေသာ ဖြစ်ပျက်မစဲ တသံသံသော နိမိတ်အပေါင်း ချုပ်ငြိမ်းကုန်ဆုံးရာတရား။ ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းတို့မှ ကင်းငြိမ်းလွတ်မြောက် သောတရား။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ စသည် အတ္တတို့ ထိုမျှနက်နဲခက်ခဲသော တရားထူးတရားမြတ်ကို ကျမ်းပြုအကျော် ကမ္ဘာကျော် မဟာထေရ်ကျော် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖွင့်ဆိုရှင်းပြ တော်မူခဲ့သည့် “လယ်တီနိဗ္ဗာန် နှစ်ဘာသာနိဗ္ဗာန်ကျမ်းတို့ကို ဓမ္မဝိရ ဓမ္မမိတ်ဆွေ သူတော်စင်များ လေ့လာပွားများတော်မူနိုင်ကြစေရန် မူရင်းအတိုင်း ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

တတိယမဟာနိဗ္ဗာန်

အကြင်အခါ ရူပဘုံ၌ တပ်မက်သော ရူပရာဂ၊ အရူပဘုံ၌ တပ်မက်သော အရူပရာဂ၊ ဤတဏှာနှစ်ပါးကို အကြွင်းမဲ့ပယ်သတ်အပ်၏။ ထိုအခါ ရူပဗြဟ္မာဘဝ၊ အရူပဗြဟ္မာဘဝတို့ကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေ၏။ ထိုအခါမှ စ၍ နောင်အနာဂတ်ကာလ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်-

- သဿတဒိဋ္ဌိဘေးကြီး၊
- ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဘေးကြီး၊
- မာနဘေးကြီး၊

အနိစ္စဘေးကြီးတို့ဖြင့် နှိပ်စက်သော ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝတို့မှ ကျွတ်လွတ်လေ၏။ အလုံးစုံသော ကိလေသာဘေးကြီးတို့နှင့်တကွ အလုံးစုံသော ဘဝဘေးကြီးတွေမှ ကျွတ်လွတ်လေ၏။ ဤ ကျွတ်လွတ်မှုကြီးကို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ အနုပါဒိသေသအသင်္ခတ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးဟူ၍ ဆိုအပ်သည်။ (စတုတ္ထ အရိယာရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ခံစားအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။)

ဘဝတဏှာကြီးကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကြီးကို ထင်လင်းစွာ ကြည့်ရှုကြလေရာ၏။ အရဟတ္တ မဂ်ကို ရသဖြင့် ဘဝတဏှာကြီးသည် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ ဘဝတဏှာကြီး ချုပ်ငြိမ်းသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဗြဟ္မာအဖြစ်ကိုပေးနိုင်သော ကုသိုလ်ကမ္မဘဝတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာခန္ဓာအဆက်ဆက်တို့သည်လည်းကောင်း အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခအချက်ကိုမြင်ရာ၌ ဥပမာတား-

ဖွဲသေတ္တာ ဥပမာ

ဖွဲသေတ္တာကြီးတစ်ခုသည် ရှိလေရာ၏။ ထိုဖွဲသေတ္တာကြီး၏ အပြင်ပ၌ အနီ၊ အဝါစသော ဆေးအမျိုးမျိုး၊ ပိုး၊ဖဲ၊ ကတ္တီပါ အစရှိသော အထည်အမျိုးမျိုး ခြယ်လှယ်လျက်ရှိ၏။ အတွင်း၌မူကား ဖွဲကြမ်းတွေလည်းရှိ၏။ ဘီလူးကြီး၊ သရဲကြီး၊ သဘက်ကြီး သုံးကောင်လည်းရှိ၏။ အဆိပ်ထန်သော မြွေဆိုး၊ ကင်းဆိုး အမျိုးမျိုးလည်းရှိ၏။ ဖွဲကြမ်းတွေကို စားသောက်၍ နေသော

The Third Great Nibbana

At a particular moment the two kinds of craving, that is, craving for corporeal form in the corporeal realm and the craving for the incorporeal form in the incorporeal realm, are totally eliminated. This has the effect of eliminating existence in the corporeal realms as well as in the incorporeal realms. From that time onwards, that person is freed from the life in the corporeal realms as in the incorporeal realms that are menaced by the dangers of:-
sassatadit̐thi- belief in the delusion of eternally transmigrating souls,
ucchedadit̐thi- belief in the idea of no life after death,
māna- conceit, and **anicca**- impermanence.

It also means that one is freed from the menaces of all forms of defiling passions and all forms of existences. This great emancipation is termed a saṅkhata mahānibbana in the ambit of the teachings of the Lord Buddha. (This is the great nibbāna enjoyed by the saintly, purified person on the fourth stage of attaining the blessings of the ultimate nibbāna)

Vividly discerning the suffering extant in the corpus of the aggregates of existence in a Brahma supreme being, one attains the arahatta magga, and as a result the craving for existence is totally eliminated. As soon as the craving for existence is eliminated, all existence generating moral actions leading to existence of a Brahma supreme deity as well as coming generations of the series of Brahma corpuses cease totally are terminated. This discernment of the suffering extant in the form of a Brahma supreme deity is illustrated by this metaphor:

The metaphor of a trunkful of bran and chaff

Imagine a big trunk filled with bran and chaff, painted in glossy hues of red and yellow and draped with silk, satin and velvet. Inside, in addition to the chaff, there are a trio consisting of an ogre, a ghost and a misshapen demon. All kinds of venom-

ကန်၊ ကျမ်းပြုအကျော် ကမ္ဘာကျော်

ဘုရားတော် ဘုရားကြီး

အပြုစုတော်မူသော

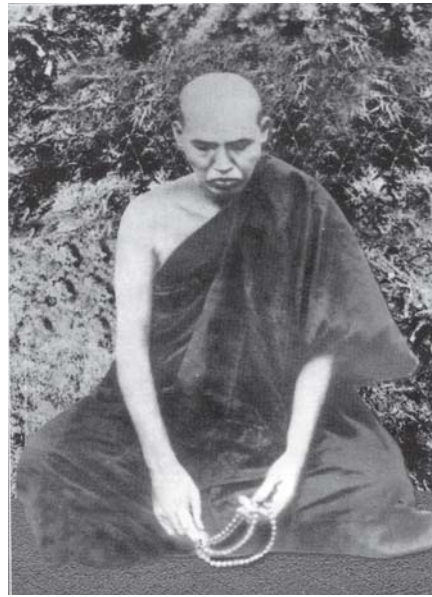
နိဗ္ဗာန်တရားတော်များ

Dhamma on Nibbana

by

A LEDI SAYADAW

(နိဗ္ဗာန်) (Ledi Nibbāna)

ဘုရားကိလေသာအပေါင်းတို့ ချုပ်ဆုံးကုန်ပျောက်ရာတရား။ သန္တိ ပကတိ ငြိမ်သက်အေးငြိမ်းသောတရား။ သုခ ပူပန်ကြောင့်ကြတောင့်တမှုကင်း၍ လွန်စွာချမ်းသာသောတရား။

သည့် အတ္တတို့မှ ကင်းဆိတ်ရာတရား။

ကျွန်ုပ်တို့ ပညာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာလေ့လာတတ်မှ မြင်နိုင် သိနိုင်သော အရိယာတို့၏ ဒဿနဉာဏ်မြင်ဖြင့်သာ သိမြင်နိုင်သောတရား ဖြစ်၏။

၎င်း “လယ်တီနိဗ္ဗာန်တရားတော်များ” ကို ရန်ကုန်မြို့၊ နာဂလိုက်ဂူ ကလေးဝဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ကျေးဇူးဖြင့် မိခင်ဧရာဝတီတိုက်မှ ထုတ်ဝေ ခဲ့သော မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်

(ဓမ္မဝိရ)

ပိုးမျိုးလည်း အပြည့်ရှိ၏။

ဤဥပမာ၌- ဗြဟ္မာတို့၏ခန္ဓာသည် ဖွဲနု၊ ဖွဲကြမ်းတို့ဖြင့်ပြည့်သော သေတ္တာကြီးငယ်နှင့်တူ၏။ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိသုံးပါးတို့သည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ ရှိသော ဘီလူးကြီး၊ သရဲကြီး၊ သဘက်ကြီး သုံးကောင်နှင့်တူ၏။ ထိုမှတစ်ပါး သော ကိလေသာတရားများသည် သေတ္တာအတွင်း၌ရှိနေသော အဆိပ်ထန် သော မြွေဆိုး၊ ကင်းဆိုး အမျိုးမျိုးနှင့်တူ၏။ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဒုက္ခများသည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ ဖွဲနု၊ ဖွဲကြမ်းတို့ကိုစားနေကြသော ပိုးများနှင့်တူ၏။

ဗြဟ္မာခန္ဓာသည် ဖွဲနု၊ ဖွဲကြမ်းတို့ဖြင့်ပြည့်သော သေတ္တာကြီးနှင့် တူပုံကား- ဖွဲကြမ်းမည်သည် ဘယ်ဟာမျှ အသုံးမကျ၊ ပိုးစာ၊ မွားစာ၊ မီးစာမျှ သာ ဖြစ်လေ၏။

ထိုအတူ ဤသတ္တဝါများသည် အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ဘဝခန္ဓာကို ရခဲ့ကြသည်မှာ အနန္တရှိကြလေပြီ။ သို့သော် အပါယဒုက္ခတစ်ခုကိုမျှသာဖြစ်၍ ကုန်ဆုံးခဲ့လေ၏။ ထို့ကြောင့် ဗြဟ္မာခန္ဓာသည် ဖွဲကြမ်းသေတ္တာကြီးနှင့် တူလှ၏။

**ဤကား ဗြဟ္မာခန္ဓာတို့၌ ဒုက္ခထင်ပုံတည်း။
တတိယမဟာနိဗ္ဗာန်ပြုံး၏။**

ဤနိဗ္ဗာန် သုံးရပ်တို့တွင် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာအတွင်း၌ ပထမနိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်းငှာ အလွန်အရေးကြီးလှ၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ယခု လူ့ဘဝ၌သော်လည်း ရနိုင်သော အခွင့်ကလေးရှိနေ၏။ နတ်ပြည်သို့ရောက်၍ နတ်ဘဝ၌သော်လည်း ရနိုင်သော အခွင့်ကလေးရှိနေ၏။ ဘုရားသာသနာကြီးနှင့် တွေ့ကြုံပါလျက် ဤပထမနိဗ္ဗာန်ကိုမျှ မရခဲ့သည်ရှိသော် ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ တွေ့ကြုံရပါလျက် လိုရင်းအကျိုးကိုမရဘဲ ရှိရလေ၏။

ယခုကလေး၌ လူအများတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို ယခုဘုရားသာသနာ တွင်းမှာ နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်ကြကုန်၏။ နောက် အရိမေတ္တယုမြတ်စွာဘုရား သာသနာသို့ရောက်မှ ရနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်လျက် ရှိကြကုန်၏။ ထို မှတ်ထင်ချက်သည် နိယတဗျာဒိတ်ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှသာလျှင် မှတ်ထင်

ous snakes, scorpions and centipedes also infest its interior.

There are also insects feeding on the chaff

In this metaphorical expression, the corpus of the aggregates of existence of a Brahma supreme deity is like that trunk filled with chaff. Craving, arrogance and delusion (tanhā, māna and ditthi) are the trio, the ogre, ghost and demon. All other phenomena related to the defiling passions are like the venomous snakes, scorpions and centipedes infesting it. The malevolent processes of jāti, jarā and maraṇa are the various insects feeding on the chaff and bran inside the trunk.

That the corpus of the aggregates of a Brahma supreme deity resembles a trunk filled with bran and chaff is founded on the fact that the chaff is totally useless and only fit to sustain insects, ticks or embers.

In the inexorable press of cycles of rebirths that have neither beginning nor end, the corpuses of aggregates of existences that sentient beings bear are infinite. However, the common denominator for all is suffering as in the netherworlds more or less. Therefore the corpus of aggregates of even the Brahma supreme deity is no more than a trunk filled with chaff.

This is how harm and suffering are reflected in a brahma supreme being.

This concludes the exposition on the Third Great Nibbāna.

Of these three kinds of nibbana, it is of most importance to attain the first nibbana at a time when the teachings of the Lord Buddha still endure. There is still the chance that it can be achieved in the present world of the human beings and for devas in the deva worlds. Having the extremely rare chance to be born a human being while the teachings of the Lord Buddha are extant, but not attaining even this first nibbāna, will amount to having lost this golden opportunity and not having reaped the

ချက်အတိုင်း ရနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့။ နိယတဗျာဒိတ်ကို မရယူသော အနိယတပုဂ္ဂိုလ် တို့မှာမူကား မှတ်ထင်ချက်အတိုင်းရနိုင်ကြရန် အလွန်ခဲယဉ်းလှ၏။

ခဲယဉ်းပုံကား

ယခု ဘုရားသာသနာကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက် မေတ္တေယျ မြတ်စွာ ဘုရားပွင့်တော်မူရာကာလသည် အလွန်ဝေးကွာလျက်ရှိသေး၏။ လူ့ဘဝပေါင်း၊ နတ်ဘဝပေါင်း သိန်းသောင်းများစွာ ကျင်လည်ကြရသော်လည်း ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသာသနာသို့ ရောက်နိုင်ကြမည်မဟုတ်သေး။ စပ်ကြား၌လည်း သာသနာပ အမှိုက်တောကြီးအတွင်းမှာ ကျင်လည်ကြရလိမ့်မည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိကြီး တန်းလင်းနှင့် ထိုအမှိုက်တောကြီးအတွင်းမှာ ဘဝပေါင်းများစွာ ကျင်လည်ရသည်ရှိသော် အပါယ်ဘုံသို့ ဘဝပေါင်းမည်မျှ ကျရလိမ့်မည်မသိ၊ အပါယ်ဘုံသို့ တစ်ကြိမ် တစ်ခါ ကျခဲ့ပြန်လျှင်လည်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ခန္ဓာဓမ္မတာလမ်းကြီးအတိုင်း အပါယ်နယ်မှာပင် ဘဝပေါင်းသိန်းသောင်း များစွာကျင်လည်၍ နေသည်ရှိသော် ထိုမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်နှင့်တွေ့ကြုံရန် အဝေးကြီးဝေးကွာ၍ နေကြရလိမ့်မည်မသိ။ ဤကား ပညာရှိတို့၏ အထူးစဉ်းစားကြရန် အချက်ကြီး ပေတည်း။

ကြေကြေမွမွ နှုတ်တတ်ရအောင်ကျက်မှတ်ကြရန်

- စတ္တာရော- လေးပါးကုန်သော၊
- မဟာဘူတာ- မဟာဘုတ်တို့ ဟူသည်ကား-
- ပထဝီ- မြေလည်းတစ်ပါး။
- အာပေါ- ရေလည်းတစ်ပါး။
- တေဇော- မီးလည်းတစ်ပါး။
- ဝါယော- လေလည်းတစ်ပါး။
- ဣမေ- ဤလေးပါးတို့ပေတည်း။
- တတ္ထ- ထိုလေးပါးတို့တွင်-

ကက္ခဋတာဝေါ- ခက်မာသော သဘောသည်လည်းကောင်း၊ မုဒုဘာဝေါ- နူးညံ့သော သဘောသည်လည်းကောင်း၊ ပထဝီ- ပရမတ်နှစ် မြေအစစ် ပေတည်း။

အာဗန္ဓနံ- ဖွဲ့စေမှုသည်လည်းကောင်း၊ မဂ္ဂရဏံ- ယိုစီးမှုသည် လည်းကောင်း၊ အာပေါ- ပရမတ်နှစ် ရေအစစ်ပေတည်း။

ဥက္ခာဘာဝေါ- ပူသောအဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ သီတ ဘာဝေါ- အေးသောအဖြစ်သည်လည်းကောင်း၊ တေဇော- ပရမတ် နှစ် မီးအစစ်ပေတည်း။

ဝိတ္ထမ္ဘနံ- ထောက်ကန်တောင့်တင်းမှုသည်လည်းကောင်း၊ သမုဒီရဏံ- လှုပ်ကြွရွေ့ရှားမှုသည်လည်းကောင်း၊ ဝါယော- ပရမတ် နှစ် လေအစစ်ပေ တည်း။

မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို အသီးသီး ပရမတ် ဓာတ်ဉာဏ်ပေါက်အောင် လင်းပြပေအံ့။

ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်အစစ်

ပရမတ်နှစ်မြေဓာတ်စစ်ဆိုသည်ကား- ခက်မာသောအမှုအရာ အခြင်းအရာကြိယာမျှသာတည်း။ အကျမြူကို အစိတ်တစ်သိန်းစိတ်၍ တစ်စိတ်စာမျှ အခဲအကျိတ် အဆန်အမာ အထည်ခြင်ဟူ၍မရှိ။ အလွန် ကြည်လင်လှစွာသော မြစ်ရေ၊ ချောင်းရေ၊ စိမ့်ရေ၊ စမ်းရေတို့၌လည်းကောင်း၊ နေရောင်၊ လရောင်၊ ကြယ်ရောင်၊ မီးရောင်၊ ပတ္တမြားရောင်တို့၌လည်းကောင်း၊ အနီးအဝေး ပျံ့နှံ့၍ သွားသော ခေါင်းလောင်းသံ၊ ကြေးစည်သံ စသည်တို့၌ လည်းကောင်း၊ လေပြည့်လေညင်း၊ လေပြင်းမုန်တိုင်းတို့၌လည်းကောင်း၊ အဝေး အနီး ပျံ့နှံ့လွင့်ပါး၍ သွားသော အမွှေးနံ့၊ အပုပ်နံ့တို့၌လည်းကောင်း ထိုပရမတ် ဓာတ်မြေသည် အပြည့်ပါရှိ၏။ အထည်ဝတ္ထုဟူ၍မရှိ။ ခက်မာသော အမှုအရာ သက်သက်မျှသာဖြစ်သော ထိုမြေဓာတ်သည်လည်း လွန်ကဲသောခက်မာမှုကို ထောက်၍ နံ့သောခက်မာမှုကို နူးညံ့သည်ဟု ဆိုရသည်။

desirable benefits.

There are many who think that nibbāna is not attainable during the time of this Lord Buddha and consider that only possible in the time of the future when the coming Buddha Metteyya's teachings are established. This kind of thinking applies only to those who have been given the assured preordination that it will be so. Those who have received the assured preordination will be attaining it as so preordained, but it will be extremely difficult for those who have not received this kind of preordination to attain it.

Why it will be so hard to attain

For instance, the time for the teachings of the historical Lord Buddha to disappear and then the event of Metteyya Buddha attaining enlightenment are still very far off. Though one may go through hundreds of thousands of existence in the realms of human beings and the realms of the celestial gods, the time that the Metteyya Buddha will establish his teachings will not have arrived. Moreover, before this can happen, a person will have to pass through a long intermediate period, a period of darkness when the Buddha's teachings have become extinct. During this period of darkness many will be the cycles of rebirths a person will have to go through, during which no one can tell how many times one will be consigned to the netherworlds in which on any occasion one might be reborn hundreds of thousands of times. Should such a fate befall one, the chance of receiving the teachings of the Lord Metteyya Buddha will be extremely slim indeed. This is an aspect that knowledgeable people might consider solemnly.

To learn by heart to a minute degree

1. *cattāro- the four mahābhūtā- primary elements consist of:-*
pathavī- the element of extension or earth element;
āpo- the element of cohesion or water element;
tejo- the element of heat or fire element;
vāyo- the element of motion or air element;
ime- are these four
tattha- Of these four,
kakkhalabhāvo- the characteristic of hardness on one hand,
mudubhāvo- and the characteristic of softness on the other
pathavī- are the essence of pathavi.
ābandhanam- the character of cohesion, and
paggharanāmi- the character of oozing as well
āpo- are the essence of āpo.
uṇhabhāvo- the condition of being hot, as well as
sitabhāvo- the condition of being cold,
tejo- are the essence of tejo.
viṭṭambhanāmi- tension and tautness of pressure, and
samudīranāmi- motion characterizes
vāyo- the essence of vāyo or air.
 A further exposition of the four primary elements follows.

The essence of earth element

The essence of earth element or extension is just the action of being or the condition of being hard. Breaking up an atom to its hundred thousandth part will not yield any solid matter. In the limpid waters of a river, stream, spring or swamp, or in the radiance of the sun, the moon, a star, fire or a ruby or the sound waves from a bell or triangular brass gong, that goes rippling off far and near, or the delightful aromas or fetid odours that

THE 'LEDI' DHAMMĀ ON NIBBĀNA

ထို့ကြောင့် ဝရဇိန်ကျောက်သွား၌ရှိသော ခက်မာမှုကို အလွန်ဆုံး ထား၍ လရောင်၊ ကြယ်ရောင် ကလာပ်၌ရှိသော ခက်မာမှုကို အနံ့ဆုံးထား၍ စပ်ကြား၌ ခက်မာမှုအဆင့်ဆင့် နူးညံ့မှုအဆင့်ဆင့် ဖြစ်၍နေသော ထိုမြေဓာတ်၏ အလားကိုသိရမည်။ ဤမြေဓာတ်၌ ခက်မာခြင်းလက္ခဏာဆိုသည်ကို ပရမတ်သဘောနှင့်ကြည့်ရမည်။ ပကတိလူတို့၏ အမှတ်သညာနှင့် မကြည့်ရ။ ပကတိလူတို့၏ အမှတ်သညာနှင့်ကြည့်ခဲ့သော် လရောင်၊ ကြယ်ရောင် စသည် တို့၌ ခက်မာသောအမှုကို မတွေ့နိုင်ရီလိမ့်မည်။ ထိုခက်မာသော အခြင်းအရာ ကြိယာသဘောသက်သက်မျှသာဖြစ်သော ပရမတ်မြေဓာတ်သည် အာပေါဟူသော ပရမတ်စေး ဖွဲ့စည်းမှုကြောင့် မြေဓာတ်ပေါင်းကုဋေသိန်းသောင်း ပေါင်းဖွဲ့မိသည်ရှိသော အကျိုးတစ်ခုဟူသော ဝတ္ထုအထည်ဖြစ်၏။ အကျိုးပေါင်း ကုဋေသိန်းသောင်း ပေါင်းဖွဲ့မိသည်ရှိသော် ကြမ်းပိုးဖြစ်၏။

ထိုမှအဆင့်ဆင့်ပွား၍ သတ္တဝါတွင် ယူဇနာလေးထောင်ရှစ်ရာရှိ သော အသုရိန်နတ်ကြီးတိုင်အောင်၊ ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်တွင် ယူဇနာ ရှစ်သောင်း လေးထောင် နှစ်ပြန်ဆောင်သော မြင့်မိုရ်တောင်ကြီး၊ နှစ်သိန်းလေးသောင်း အထူရှိသော မဟာပထဝီ မြေကြီးတိုင်အောင် သိလေ။ သန်းအစရှိသော အကျိုးအစရှိသော သက်ရှိသက်မဲ့ရုပ်စုခဲ ဟူသမျှတို့၌ ခက်မာခြင်းဟူသော ဤမြေဓာတ်သည် အထည်ခံ အမာခံ ဖြစ်သတည်း။ ဤမြေဓာတ်မှတစ်ပါး အထည်ဝတ္ထု ရကောင်းသော ဓာတ်မရှိ၊ ရေဓာတ်၊ မီးဓာတ်၊ လေဓာတ်တို့သည် လည်း မြေဓာတ်၌ တွယ်ကြရကုန်သည်။ ဤသို့ မြေဓာတ်၏ ကိစ္စကြီးကျယ်ဟန် ကို သိရမည်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

waft far and near, this element of extension is fully present. It cannot be felt as it is not a substance but rather the character of extension and and hardness. In relation to the excessive expression of this earth element, where the degree of its hardness is not significant, the condition is termed fine and soft.

Thus in the spectrum of hardness, it would range from that of a diamond that should be considered the maximum while that of moonlight and starlight would be considered the minimum. This is the way in which the earth element should be visualised, that is, in its absolute sense and not in the way men have designated this phenomenon. The hardness of the earth element is in the sense of an abstract motive force, seeing that vājo, from its absolute character of being glutinous, if a total of earth elements in the millions upon billions should coalesce together, an atom of matter will be formed. Should particular atoms coalesce together, millions upon billions of such atoms might result in a bed-bug.

Progressing in this manner, in the case of sentient beings, the titanic Asurinda god whose height is 4,800 yojana or Mount Sineru, whose exterior dimensions amount to twice 8,400 yojana, the Earth with a depth of 240,000 yojana are built up. From a minute flea and a single atom, all animate and inanimate matter exhibit this earth element of extension and hardness. With the exception of the earth element there is no element that brings about substantive material. The elements of water, fire or air have to cling to the earth element for their existence.

(To be continue)

● နောက်ကျောပုံးမှ

With his superior intelligence, man has only to direct and channel his desires and he can make his life to be what he chooses. (Of course when we refer to "man", here we are thinking of all humans, men and women. There is no need to think that women are in any way inferior to men either intellectually or spiritually or normally).

လူတွင်အရေးပါသော အသိဉာဏ်တရားများပါရှိလာသည့်အတွက် ကြားခံမရှိ တိုက်ရိုက်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ တစ်ဆင့်ခံလမ်းကြောင်း အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ သူ့အလိုရှိရာ သူ့သဘောဆန္ဒအတိုင်း သူ၏ ဘဝပုံသဏ္ဍာန်ကို သူ့စိတ်တိုင်းကျ ရွေးချယ်ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိလေသည်။ (ဟုတ်ပါ သည်။ “လူ” ဆိုသည်အနက် ဖွင့်ဆိုချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ညွှန်းဆိုဖော်ပြရမည်ဖြစ် ပါသည်။ ဤနေရာတွင် ယောက်ျား၊ မိန်းမတို့ပါဝင်ကြသော လူသားအားလုံးတို့ နှင့် ပတ်သက်သော လူ့ကျင့်ဝတ်သိက္ခာဆိုင်ရာတွင်သော်လည်းကောင်း၊ ယောက်ျားတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျက် ထည့်သွင်းစဉ်းစား သုံးသပ်ကြရန် လိုမည် မဟုတ်ပေ။)

The Chinese definition of human is "one with a heart disposed to kindness". In the human heart, there must be sympathy and honesty.

လူနှင့် ပတ်သက်၍ တရုတ်လူမျိုးတို့၏ ဖွင့်ဆိုချက်တစ်ရပ်တွင် “လူဆိုသည်မှာ သနားကြင်နာစိတ်ရှိသည့် နှလုံးသား ပါရှိသူဖြစ်သည်” ဟုဆို လေသည်။ လူ၏နှလုံးသားအတွင်း၌ သနားကြင်နာညှာတာထောက်ထားတတ် သော ကရုဏာတရားနှင့် ရိုးသားမြောင့်မတ်မှန်ကန်ခြင်းတရားတို့ အမြဲထာဝရ ကိန်းအောင်း ပါရှိနေရမည်ဖြစ်သည်။

If there two qualities are absent, then one is not regarded as a real human being. Western philosophers define "Humans" are those who can use their sense of reasoning.

အကယ်၍ ၎င်းအရည်အသွေး နှစ်ရပ်တို့ လူမှာ ချို့တဲ့ ဖျက်လွင်း နေမည်ဆိုပါလျှင် ရှင်သန်လှုပ်ရှားနေသော လူ၏ ပဓာနကျမှုများကင်းမဲ့

ဆိတ်သုဉ်းသွားမည်သာဖြစ်သည်။ အနောက်တိုင်း ဒဿနိကပညာရှင်များက အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုကြသည်မှာ “လူသားများ” သည် သူတို့၏ စဉ်းစားဆင်ခြင်တုံ တရားကို အသုံးချလျက် တွေးခေါ် မြော်မြင်နိုင်ကြသူများဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။

Humans are the only beings who are rational in their behaviour. Other living beings use only their instinct to ensure their survival, pleasure and protection.

လူသားများမှာ ဤကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်း၌ ဖြစ်တည်နေကြသော သက်ရှိသတ္တဝါများသာဖြစ်ကြလင့်ကစား၊ ၎င်းတို့ပြုမူလုပ်ဆောင်ပုံများအပေါ်၌ ဆင်ခြင်တုံတရားကို အခြေခံ၍ စဉ်းစားနှင့်ချိန် လုပ်ဆောင်နိုင်ကြသူများဖြစ် ကြသည်။ အခြားသော သက်ရှိသတ္တဝါများမှာမူ ဤကမ္ဘာလောက၌ ၎င်းတို့ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးချမ်းမြေ့စွာဆက်လက်ရှင်သန် ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် ဘေးရန်အန္တရာယ်များမှ လွတ်မြောက်ရန် ၎င်းတို့၏ ပင်ကိုဗီဇပင်ကိုအသိစိတ် ဓာတ်တို့ဖြင့် အလိုအလျောက် တုံ့ပြန်ပြုမူကာ အကာအကွယ်ယူတတ်ကြလေ သည်။

When the mind is cultivated by abstaining from evil thoughts and developing the great virtues, one can gain this tranquillity which leads to the purity of the mind.

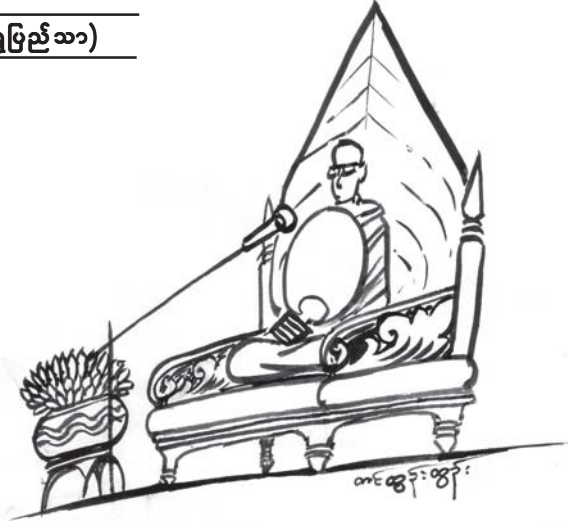
လူတို့၏ စိတ်ကိုကောက်ကျစ်သော အတွေးအခေါ် ယုတ်မာသော အကြံအစည်၊ ဆိုးသွမ်းသောစိတ်ကူး၊ စိတ်သန်းစသည့် ဒုစရိုက်တို့မှ လွတ် ကင်းအောင် ပြုစုပျိုးထောင်၍ မြင့်မြတ်စင်ကြယ်သော ကိုယ်ကျင့်သီလ သုစရိုက်ရှိသည့် အဆင့်သို့ ဆိုက်ရောက်ပေါက်မြောက်အောင်ကြိုးပမ်းခြင်းဖြင့် တစ်ဦးတစ်ယောက်သော သူသည် ကြည်လင်ငြိမ်းချမ်းနေသော စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေလျက် ငြိမ်သက်အေးချမ်းသော အဆင့်ငြိမ်းချမ်းအေးမြသော အဖြစ်သို့အကျိုးတရ ရှိ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်ပေသည်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

ဓမ္မဒီရ-သန္တာ
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်

ဓမ္မကထိက တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်မှာ

ခင်မောင်ကြီး(ရွှေပြည်သာ)

ကျွန်တော်တို့လက်ရှိနေထိုင်ရာ ရန်ကုန်မြောက်ပိုင်းခရိုင် ရွှေပြည်သာ မြို့နယ်တကြောမှာ ယခုတလော တရားပွဲတွေအတော်များများကျင်းပသွားကြတာ တွေ့လိုက်ရ၊ မြင်လိုက်ရ၊ နာလိုက်ရ၊ ကြားလိုက်ရပါတယ်။

ဓမ္မကထိကဆိုတဲ့ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ အတော်စုံစုံလင်လင် ကြွရောက်ဟောကြားကြတာတွေ့ရပါတယ်။ တချို့လဲ ညဦးပိုင်းမရလို့ နေခင်းပိုင်းတွေမှာတောင် တရားပွဲတွေ ကျင်းပကြဆိုပဲ။ အဲဒီအဲဒီတရားပွဲတွေမှာ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်တွေစုံသလောက်၊ ဟောကြားကြတဲ့ တရားသံတွေကလဲ စုံလင်ပါတယ်။ တချို့တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဆို အသံအင်မတန်ကောင်းပါတယ်။ မနှိုင်းအပ်နှိုင်းအပ် ဇာတ်မင်းသား၊ စတိတ်ရှိုးမင်းသားတွေထက် အသံကောင်းကြပါတယ်။

ရပ်ကွက်အသီးသီးက တရားနာပရိသတ်၊ တရားချစ်ခင်သူတော်စင်တွေကလဲ တရားပွဲကြီးတစ်ပွဲတစ်ပွဲမှာ ငွေတွေသိန်းချီပြီး အပြိုင်အဆိုင်လှူလိုက်ကြတာ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစရာကောင်းလှပါတယ်။

အဲ တရားပွဲတွေကျင်းပပြီးစီးသွားတဲ့အခါတွေမှာကျတော့ ကျွန်တော်တို့ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာတွေလို၊ အသင်းအဖွဲ့တွေလို၊ အဲဒီမိမိတို့ကျင်းပခဲ့ကြတဲ့ တရားပွဲတွေက အမှန်တကယ်ရရှိလိုက်ကြတဲ့အကျိုးအမြတ်တွေ၊ တနည်းသာတဲ့အချက်တွေဖြစ်တဲ့ ပုညကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို ပြန်လည်သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှုပြုကြတာတွေကိုတော့ ကျွန်တော်တို့မကြားမိ၊ မတွေ့ မိ၊ မသိမိခဲ့ကြပါ။ ရှိလဲပဲ ရှိမယ်မထင်ပါ။ ဒါတွေကားပါတော့။

အခုဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်တင်ပြလိုတာက တရားဟော ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ပတ်သက်လို့ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူခဲ့တဲ့ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့ လိုက်နာကြရမဲ့အင်္ဂါငါးပါးအကြောင်းဖြစ်ပါတယ်။

(က) ဓမ္မကထိကမည်နိုင်ရန် အင်္ဂါငါးပါး

တရားဟောဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အင်္ဂါငါးပါးကို အင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိတော်၊ ဥဒါယိသုတ်မှာ ဖော်ပြထားတာက-

ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်များသည် အောက်ဖော်ပြပါ အင်္ဂါငါးပါးနှင့်အညီ ဟောကြားကြရမည်ဖြစ်သည်။

၁။ ဒါနကထာ၊ သီလကထာ၊ သဂ္ဂကထာစသော အနုပုဗ္ဗိကထာ (ကထာအစဉ်) ကို ဟောရမည်။

၂။ ထိုထိုအကျိုး၏အကြောင်းကို ဖော်ပြဟောကြားရမည်။

၃။ ကရုဏာရှေ့ထား၍ ဟောရမည်။

၄။ ဓမ္မပူဇာဝတ္ထု၊ အနာဂတ်ဒါနဝတ္ထုစသော အာမိသကို မဇ္ဇိက ဟောရမည်။

၅။ မိမိသူတစ်ပါး မထိပါးဘဲ ဟောရမည်။

ဤရည်ရွယ်ချက်ငါးပါးဖြင့် ဟောကြားခြင်းသည် ဓမ္မကထိကအင်္ဂါငါးပါးဖြစ်သည်။

၁။ အနုပုဗ္ဗိကထာ ကထေဿာမိတိ ပရေသံ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော။

၂။ ပရိယာယ ဒဿာဝိ ကထာကထေဿာမိတိ ပရေသံဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော။

၃။ အနုဒ္ဒယတံ ပဋိစ္စကထာ ကထေဿာမိတိ ပရေသံဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော။

၄။ နအာမိသန္တရောကထာ ကထေဿာမိတိ ပရေသံဓမ္မော ဒေသေ

တဗ္ဗော။

၅။ အတ္တာနဉ္စ ပရစ္စ အနုပဟစ္စကထာ ကထေဿာမိတိ ပရေသံဓမ္မော ဒေသေ တဗ္ဗော။ နခေါအာနန္ဒ သုကရံ ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတံ၊ ပရေသံ အာနန္ဒ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေန ကုမေပဉ္စဓမ္မအဇ္ဈတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ပရေသံဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော။

(အင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိတော်၊ ဥဒါယိသုတ်)

မဟာသုတဒီပနီကျမ်းလာဆောင်ပုဒ်

ကထာစဉ်က၊ ကြောင်းပြကာနှင့်
ကရုဏာရှိခဲ့၊ လာဘ်မငဲ့တည့်
ကိုယ်နဲ့သူ့အား၊ မထိပါးသည်
တရားဟောသူ အင်္ဂါတည်း...။ ။

ဓမ္မကထိကအင်္ဂါငါးရပ် ရှင်းလင်းဖွင့်ဆိုချက်များ

၁။ ကထာအစဉ်ဟူသည်ကား-

(၁) ဒါနကထာ- ရှေးဦးစွာ ဒါနတရားကို ဟောကြားခြင်း။

(၂) သီလကထာ- ထို့နောက် သီလကို ဟောကြားခြင်း။

(၃) သဂ္ဂကထာ- ထို့နောက် ဒါနသီလအကျိုးပြနတ်ပြည်ရောက်ပုံကို ဟောကြားခြင်း။

(၄) ကာမာနံ အာဒိနဝကထာ- လူ့ပြည်နတ်ပြည်စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကာမဂုဏ်တို့၏အပြစ်ကို ဟောကြားခြင်း။

(၅) နိက္ခမေအာနိသံသကထာ- ကာမဂုဏ်မှ ရှောင်ခွာခြင်း၊ ထွက်ခွာခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးကိုဟောကြားခြင်း။

(၆) စတုသစ္စဒေသနာ (ကထာ)- သစ္စာလေးပါးတရားဟောကြားခြင်း။

ဤအစဉ် (၆) ပါးကို ဟောကြားခြင်းသည် ကထာအစဉ်ဟောကြားခြင်းမည်၏။

(၂) အကြောင်းကိုပြု၍ဟောခြင်းဟူသည်ကား-

ဒုဂ္ဂတိမှလွတ်ကြောင်း၊ သုဂတိသို့ရောက်ကြောင်း၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာရကြောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်တမလွန်ဘေးရန်ကင်းကြောင်း၊ ချမ်းသာကြောင်း၊ သံသရာဒုက္ခ ဆင်းရဲမှု ကင်းလွတ်ကြောင်းအစရှိသော လောကီ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကိုဖော်ပြ၍ ဟောကြားခြင်းဖြစ်၏။

(၃) ကရုဏာကို အစွဲပြု၍ ဟောခြင်းဟူသည်ကား

တရားနာသူတို့သည် အကုသိုလ်တွေများနေကြရှာသည်။ ကုသိုလ်အားနည်းရှာကြသည်။ ပမာဒတရားလွမ်းမိုးခံနေကြရရှာသည် စသည်ဖြင့် တရားနာသူတို့အပေါ် သနားကရုဏာရှေ့ထား၍ ကုသိုလ်တရားပွားများကာ အပူမာဒတရားလက်ကိုင်ထားနိုင်ရန် တရားထူးများရရှိနိုင်ကြစေရန် ဟောကြားခြင်းဖြစ်၏။

(၄) အာမိသကိုမငဲ့ဘဲ တရားဟောခြင်းဟူသည်ကား

အလှူဝတ္ထု လှူသည်ဖြစ်စေ၊ မလှူသည်ဖြစ်စေ တရားသိစေရေးကိုသာ ရှေ့ရှု၍ ဟောကြားခြင်းဖြစ်၏။ အနာဂတ်လာဘ်မငဲ့ခြင်း၊ ပူဇော်သတ္တာရသိလောက (နာမည်ကျော်ခြင်း) စသည်ကိုမငဲ့ခြင်းများလည်းပါဝင်၏။

(၅) မိမိနှင့်မိမိဆိုင်ရာကို မြှောက်ပင့်၍၊ သူတစ်ပါးနှင့်သူတစ်ပါးဆိုင်ရာကို ချိုးနှိမ်၍ မဟောဘဲ၊ တရားသဘောအရှိအတိုင်းသာ ရိုးရိုးသားသားဟောကြားခြင်းဖြစ်၏။

မိမိနှင့်မိမိဆိုင်ရာကို မြှောက်ပင့်၍၊ သူတစ်ပါးနှင့်သူတစ်ပါးဆိုင်ရာကို ချိုးနှိမ်၍ မဟောဘဲ၊ တရားသဘောအရှိအတိုင်းသာ ရိုးရိုးသားသားဟောကြားခြင်းဖြစ်၏။

(ခ) ဓမ္မကထိကမည်နိုင်ရန် တရားဟောပုံအခြင်းအရာ

ခန္ဓာငါးပါးကို ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ၊ တပ်မက်မှုကင်းခြင်းငှာ၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှာ တရားကို ဟောကြားပါက ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုထိုက်၏။

(ခန္ဓဝဂ္ဂ၊ သံယုတ်ပါဠိတော်၊ ဓမ္မကထိကသုတ်)

စက္ခု၊ သောတ၊ ယာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ မန ဤအဇ္ဈတ္တိကာယတန ခြောက်ပါးကိုငြီးငွေ့အောင်၊ တပ်ခြင်းကင်းအောင်၊ ချုပ်ငြိမ်းအောင် တရားဟောကြားပါက ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုထိုက်၏။

(သဠာယတန၊ သံယုတ်ပါဠိ၊ ဓမ္မကထိကသုတ်)

ဇရာ၊ မရဏကို၊ ဇာတိကို၊ ဘဝ၊ ဥပါဒါန်၊ တဏှာ၊ ဝေဒနာ၊ ဖဿ၊ သဠာယတန၊ နာမ်ရုပ်၊ ဝိညာဏ်၊ သင်္ခါရ အဝိဇ္ဇာတို့ကို ငြီးငွေ့ခြင်းငှာ၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းခြင်းငှာ၊ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှာ တရားကိုဟော၏။ ယင်းသို့ဟောပါက ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုထိုက်၏။

(နိဒါန၊ သံယုတ်ပါဠိ၊ ဓမ္မကထိကသုတ်)

အဘိဓမ္မာတရားကိုဟောကြားမှ ဓမ္မကထိကပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ဆိုထိုက်၏။

(အဋ္ဌသာလိနီ-၃၀)

မဟာသုတဒီပနီကျမ်းလာဆောင်ပုဒ်လင်္ကာ

-ခန္ဓာငါးပါး၊ ငြီးငွေ့သွားအောင်၊ ဟောကြားတတ်ပေ၊ စွမ်းနိုင်ပေ၊ မှတ်လေ ဓမ္မကထိက။

- အဇ္ဈတ္တိကာ၊ အာယတနခြောက်ပါး၊ ငြီးငွေ့သွားအောင်၊ ဟောကြားတတ်ပေ၊ စွမ်းနိုင်ပေ၊ မှတ်လေဓမ္မကထိက။

-ပဋိစ္စတရား၊ ငြီးငွေ့သွားအောင်၊ ဟောကြားတတ်ပေ၊ စွမ်းနိုင်ပေ၊ မှတ်လေဓမ္မကထိက။

-အဘိဓမ္မာတရား၊ သိထင်ရှားအောင်၊ ဟောကြားတတ်ပေ၊ စွမ်းနိုင်ပေ၊ မှတ်လေဓမ္မကထိက။

ဂ။ အသံရည်ဆွဲ၍ တရားဟောခြင်းအပြစ်များ။

(၁) မိမိအသံ၌ မိမိသာယာခြင်း။

(၂) သူတစ်ပါးတို့ကလည်း သာယာခြင်း။

(၃) လူတို့ကဲ့ရဲ့သည်ကို ခံရခြင်း။

(၄) အသံကောင်းအောင် လုံ့လစိုက်မှုကြောင့် သမာဓိပျက်စီးခြင်း။

(၅) နောင်လာနောက်သား ပုဂ္ဂိုလ်များ အတုခိုးခြင်း။

အသံရည်ဆွဲ၍ သီချင်းဆိုသကဲ့သို့ တရားဟောခြင်း၏အပြစ်ငါးပါးဖြစ်သည်။ ဝိတတေးသီချင်းနှင့်တရားဆောင်ပုဒ်လင်္ကာများကို အသံရည်ဆွဲပြီး ရွတ်ဆိုပါက ဤအပြစ်ငါးပါးကျရောက်မည်ဖြစ်သည်ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိတဿရသုတ်တွင် ဖော်ပြပညတ်ထားတော်မူကြောင်း ဂရုဏာရှေ့ထား၍ တင်ပြအပ်ပါသည်။ ဆင်ခြင်ကြပါကုန်။

ခင်မောင်ကြီး(သစ်တော)

ပိဋကတ်အစွယ်ထောင်လျှင်

တစ်ပိုင်းကြောင် ကျက်စာရရုံနှင့်

ခက်ပါလှသဘောဉာဏ်

ထက်မာန အပြောသန်တယ်

ဒေါသမာန်ထူပွား

စောဒက တုဖက်လာလျှင်

သူ့ထက်ငါ ငြင်းတဲ့လူစား။ ။

ဘုရားဟော မြတ်ဓမ္မခန်ကို

တတ်လေဟန် ယောင်ပါး

ပရမတ်ပြန် အကြောင်သမားတွေတို့

ထောင်လွှားကြ သူ့ထက်ငါ

အသိဉာဏ်တစ်ထွာလောက်ကယ်နှင့်

ညှာမထောက် ဟောတတ်လှပါ။ ။

ပရိသတ် ထောမနာအောင်

စောဒနာဉာဏ် အကောက်တွေနှင့်

ကန်အကြောက် အတင်းမချောင်

ငြင်းကြလူ့ဘောင်

ပိဋကတ်အစွယ်ထောင်လျှင်

အပါယ်ဘောင် ဆင်းရဲလိမ့်လေး . . . ။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး။

ဓမ္မဝီရသည် ဗုဒ္ဓ၏ ထေရဝါဒဓမ္မတရားစစ်၊ တရားမှန် ထွန်းကားရန်ဖြစ်သည်ဆိုသည့် ခံယူချက်နှင့်အညီ လှိုင်ကြည်ဖြူဓမ္မဝီရစာပေတိုက်နှင့် ဒီဂျစ်တယ်စာကြည့်တိုက်မှ ၂၀၀၉ ခု၊ မတ်လအတွင်း ဖြန့်ချိထုတ်ဝေလိုက်ပါပြီ။

* ငြိမ်းချမ်းဦးနှင့် တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ၏ (ဓမ္မဝီရ၏ ဓမ္မသံစဉ်များ)

* ငြိမ်းချမ်းဦးနှင့် စိုးမြင့်လတ်၏ (ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ ဓမ္မပဒကောက်နုတ်ချက်စာစု)

* ငြိမ်းချမ်းဦး၏ ဖြတ်သန်းချိန်နိဒါန်းနှင့် ပထမပိုင်း (ဒုတိယအကြိမ်)

**ရန်ကုန်မြို့၊ ကျောက်ကုန်းတောရ မေဒိနီစာသင်တိုက်
သာသနဇေ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ၊ ပါဠိပါရဂူ၊ ဝိနယပါရဂူ၊ ဂဏဝါစက
အဂ္ဂမဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဆရာတော်အရှင်ကောဝိဒဇေ ဟောကြားတော်မူအပ်သော
(သဒ္ဓမ္မဒေသနာ မေဒိနီတရားပေါင်းချုပ်)
ကျွန်ုပ်တို့သို့ သုံးမျိုးတရားတော်**

ယခင်အပတ်မှအဆက်

ဥတေနမင်းတရားကြီး မိဖုရားသုံးယောက်

ဒီဥတေနမင်းကြီးမှာ အဂ္ဂမဟေသီခေါ် မိဖုရားခေါင်ကြီး သုံးယောက်ရှိသတဲ့။ မိဖုရားခေါင်ကြီး သုံးယောက်ကတော့-

- ၁။ ဘဒ္ဒဝတီမြို့ ဘဒ္ဒဝတီသုဋ္ဌေး၏ သမီးဖြစ်သော သာမာဝတီမိဖုရား။
- ၂။ ဥဇ္ဇေနိပြည် စက္ကပဇ္ဇောတမင်းကြီး၏ သမီးဖြစ်သော ဝါသုလဒတ္တာ မိဖုရား။
- ၃။ ကုရုတိုင်း ကမ္ဘာသဒ္ဓမ္မနိဂုံးရွာနေ မာဂဏ္ဍီပုဏ္ဏားကြီး၏ သမီးဖြစ် သော မာဂဏ္ဍီမိဖုရားတို့ ဖြစ်ကြတယ်။

မိဖုရားကြီးတစ်ယောက် တစ်ယောက်မှာတော့ အခြေအခံ မိန်းမငါးရာစီတောင်ထားပေးသေးသတဲ့။

မာဂဏ္ဍီရဲ့အရှင် သာမာဝတီနှင့် ဝါသုလဒတ္တာ မိဖုရားခေါင်ကြီးနှစ်ယောက် ဥတေနမင်းကြီးမှာ ရှိနေပြီးသားနော်။ ဒါပေမယ့် ရုပ်ရေ ရူပကာယ တင့်တယ်လှပ အချိုးကျတဲ့ မာဂဏ္ဍီပုဏ္ဏားမလေးကို လာဆက်ပြန်တော့လဲ ဥတေနမင်းကြီးယူတာပဲနော်။ ဥတေနသာ မဟုတ်ပါဘူးလေ။ ဒီပြင်လူတွေလဲ မယားကြီး၊ သားကြီးရှိလျက်နဲ့ နောက်တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် ယူနေကြတာ လောကမှာ မရှားတော့ပါဘူး။ သတ္တဝါတွေရဲ့ အလိုဆန္ဒက ပြည့်ဝတယ်လို့ မရှိကြပါဘူး။ ဒါကြောင့် မို့အရှင်ရဋ္ဌပါလမထေရ်က-

ဦးနော လောကော အတိတ္ထော တဏှာဒါသော။ (မဇ္ဈိ၊ ဒု၊ ၂၄၄) ဟူ၍ ကောရဗျမင်းကြီးအား ဟောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

လောကော၊ ကိလေရန်ဘေး မကင်းသေးသူ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဦးနော၊ အလိုဆန္ဒ ဟူသမျှကို ပြည့်ဝသည်မရှိ ယုတ်လျော့နေသည်ချည်းသာတည်း။ အတိတ္ထော၊ အစဉ်အမြဲ ရောင့်ရဲ တင်းတိမ်မှု မရှိတတ်ချေ။ တဏှာဒါသော၊ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ခံမင်လိုက်စား ပျော်ပါးနေည တဏှာကျွန်မျိုးသာတည်း။

လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ရဲ့ သန္တာန်မှာ အလိုဆန္ဒ ဟူသမျှ ပြည့်ဝကြပြီဟု မရှိ။ အမြဲတမ်း ယုတ်လျော့လို့ နေတာချည်းပဲ တဲ့။ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ပြီဟု မရှိကြဘူး။ တဏှာအလိုလိုက်ပြီး တဏှာ အကြိုက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြရတဲ့ တဏှာကျွန်တွေချည်းပဲတဲ့ (ဒကာကြီး ဦးစိန်ရဲ့)။ သို့အတွက်ကြောင့် ဒီဥတေနဘုရင်ကြီးက နောက်ဆက်သလာတဲ့ သမီးကညာ ရတနာမာဂဏ္ဍီကို လက်ခံသိမ်းပိုက် တာကို အပြစ်မဆိုသာပေဘူး။ “သူလဲလေ လောကီသားပေမဲ့” လို့ ဆိုရတော့မယ်ပေါ့။

ဒီဥတေနမင်းကြီး စိုးပိုင်အုပ်ချုပ်ရာ ကောသလပြည်ကြီးမှာ ဦးပဉ္စင်းတို့ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ကျောင်းဒါယကာ သူဌေးကြီး သုံးယောက်ရှိသတဲ့။ ထိုသူဌေးကြီးသုံးယောက်ကတော့-

- ၁။ ယောသိတာရုံ ကျောင်းဒကာဖြစ်တဲ့ ယောသကသူဌေးကြီး။

- ၂။ ကုတ္တုဋ္ဌာရုံကျောင်းဒကာဖြစ်တဲ့ ကုတ္တုဋ္ဌသူဌေးကြီး။
- ၃။ ပါဝါရိတာရုံ ကျောင်းဒကာဖြစ်တဲ့ ပါဝါရိကသူဌေးကြီး သုံးယောက် ဖြစ်ကြတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ကောသလပြည်သို့ ကြွလာတဲ့အခါ ဒီသူဌေးကြီးသုံးယောက်က တစ်လှည့်စီ မိမိတို့ကျောင်းတော်သို့ ပင့်ဆောင်ကာ လုပ်ကျွေးပြုစုလေ့ရှိကြသတဲ့။

ထိုသူဌေးကြီးသုံးယောက်တို့၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်သော သုမနမည်သော ပန်းသည်ဒကာတစ်ယောက်က မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်ရ၍ ကြည်ညိုသဒ္ဓါဖြစ်ကာ ဆွမ်းကပ်လိုသဖြင့် သူဌေးကြီးများထံ ခွင့်ပန်ကာ တစ်နေ့သောအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ပင့်ဖိတ်ပြီး ဆွမ်းကပ်လှူ ခန်းသတဲ့။

ကျွန်ုပ်တို့သို့ သုံးမျိုးတရား

ဘုရားအဖူးရှိသော ရဟန်းအပေါင်းအား ဆွမ်းကပ်၍ အပြီး တွင် မြတ်စွာဘုရားက သုမနဆွမ်းဒကာ အစရှိသော ပရိသတ်အား အနုမောဒနာ တရား ဟောကြားတော်မူလေတယ်။ ထိုတရားပွဲတွင် သာမာဝတီမိဖုရားကြီး၏ ကျွန်ုပ်တို့ဖြစ်သော ပန်းအဝယ်တော် ခုဇ္ဈတ္တရာကလဲ ပန်းဝယ်လာယင်း တရားနာရသဖြင့် သောတာပန်တည်သွား သတဲ့။ ထိမထိုးဘဲနဲ့ ထိပေါက်တယ်။ မရွယ်ဘဲနဲ့ ဇော်ကဲမင်းဖြစ် ဆိုတာလိုပဲနော်။ ပါရမီပြည့်ဝပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်လေ တော့ သွားရင်းဟန်လွဲနဲ့ တရားထူးရသွားတာပဲ။

ခုဇ္ဈတ္တရာကျွန်မလဲ တရားနာယူပြီးလျှင် ပန်းများဝယ်ယူ၍ ပြန်သွားကာ သခင်မ သာမာဝတီကို ပန်းများကို ဆက်သတဲ့အခါ သာမာဝတီက အံ့အားသင့်စွာဖြင့် “အို မိခင်ဘယ်လိုပါလဲ။ ယနေ့ ပန်းတွေများလှပါကလား။ ယနေ့ ငါတို့အား ပန်းဖိုးနှစ်ဆ ပေးသလော” ဟု မေးမြန်းလေသတဲ့။ ထိုအခါ ခုဇ္ဈတ္တရာက သောတာပန် အရိယာမ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ အမှန်အတိုင်း ဝန်ခံပြောဆိုလိုက်တယ်။ “အရှင် မ အရှင်မအတွက် မင်းကြီးက နေ့စဉ် ပန်းဖိုးရှစ်ကျပ်ပေးပါတယ်။ တစ်ပါးသောနေ့များကတော့ ပန်းဖိုးရှစ်ကျပ်မှ လေးကျပ်ကို မိမိယူ ထားပြီး လေးကျပ်ဖိုးသာ ဝယ်ယူခဲ့ပါတယ်။ ယနေ့တော့ ဝေါတမ ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို ကြားနာရ၍ ခိုးယူနေကျ လေးကျပ်ကို မယူတော့ဘဲ ရှစ်ကျပ်ဖိုးအကုန် ပန်းဖိုးကို ဝယ်ယူခဲ့ပါတယ်”။

ထိုသို့ ပြောဆိုဝန်ခံလေလျှင် သာမာဝတီကလဲ တစ်စုံတစ်ရာ ပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်းမပြုဘဲ “အို-မိခင်၊ ဒီလိုဆိုလျှင် အသင်သုံးဆောင်ခဲ့ရသော အမြိုက်တရား ရေအေးကို ငါတို့သည် လည်း သောက်သုံးလိုပါ၏” ဟု ပြောဆိုတောင်းပန်လေတယ်တဲ့။

ယင်းသို့ သာမာဝတီက တောင်းပန်သဖြင့် ခုဇ္ဈတ္တရာကျွန်မ က ရေမိုးချိုးပြီး ကောင်းမွန်စွာ အဝတ်အရုံ ဝတ်ရုံ၍ တရားဟောသင့် ရာ နေရာ၌ထိုင်ကာ ဆန်းကြယ်သော ယပ်ကို ကိုင်ဆောင်လျက် အမျိုးသမီးငါးရာတို့အား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော

နည်းအတိုင်းပင်လျှင် တရားတော်ကို ဟောကြားလေတယ်။

ခုနစ်ရာစု၏ တရားကို ကြားနာရ၍ သာမာဝတီနှင့် တကွ ပရိသတ်တို့ တရားထူးရသွားကြပါတယ်။ တရားဓမ္မဟောကြားကြရာမှာ ယောက်ျား၊ မိန်းမ ဟူ၍ ခွဲခြားမှုမရှိပါဘူး။ မည်သူမဆို ဟောပြောသင့်ပါတယ်။ မှန်ကန်သော တရားဓမ္မတို့ကို သူတစ်ပါးတို့အား ဟောကြားပြသသဖြင့် ထိုသူတို့ ထူးသော အကျိုးတစ်ခုခု ရရှိသွားလျှင် မိမိတို့မှာ တကယ် သာသနာ ပြုပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သို့အတွက် ဦးပဉ္စင်းတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်ဖြစ်ကြတဲ့ အမျိုးကောင်းသားများ၊ အမျိုးကောင်းသမီးများလဲ မိမိတို့ သိကြားနားလည်တဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ တရားဒေသနာများကို အခြား သော ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဟောနိုင်သမျှ ဟောကြားကြဖို့ ဗုဒ္ဓသာသနာပြု စိတ်ဓာတ် မွေး၍ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများကို ကိုယ်စွမ်းဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ ဆောင်ရွက်ကြဖို့ အထူးပဲ တိုက်တွန်းနှိုးဆော် လိုက်ပါတယ်။

ဒီကမ္ဘာလောကကြီးမှာ လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးတွေ တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်နေပါတယ်။ ဒီမီးတွေကို ငြိမ်းအေးစေနိုင် တာကတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာတရားဒေသနာပါပဲ။ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတွေ ရဲ့ သန္တာန်မှာ စွဲလောင်နေတဲ့ လောဘဒေါသ မောဟ စတဲ့ မီးတွေကို မြတ်စွာ၏ တရားရေအေးဖြင့် သွန်းလောင်းငြိမ်းပေးဖို့ရာမှာ ဦးပဉ္စင်း တို့ ရဟန်းတော် များသာမဟုတ်ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓ၏ သားတော် သမီးတော် များဖြစ်ကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမများမှာလဲ တာဝန်ရှိပါတယ်။ (ဒကာကြီး ဦးစိန်ရဲ့)။ ဒါကြောင့် ဒကာ ဒကာမများလဲ သာသနာပြုသောအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် ဟောကြားကြဖို့ ရန် တိုက်တွန်းနေခြင်းပါပဲ။

ဦးပဉ္စင်းတို့ ဆန္ဒကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးသား အမျိုး သမီးမှန် သမျှဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာပြုတွေချည်း ဖြစ်စေချင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ တရားဒေသနာနဲ့ မထိမတွေ့တဲ့ သူတွေ လောဘမီး၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးတွေ ဖြစ်နေရာကြ လို့ပဲ။

ယခု ဒီဝတ္ထုကြည့်စမ်းပါဦး။ ကျွန်မ ခုနစ်ရာစုတစ်ယောက် တရားဟောရုံမျှဖြင့် သာမာဝတီ အမျိုးသမီးငါးရာ တရားရရှိသွားကြ တယ် မဟုတ်လား။

သာမာဝတီကလဲ ခုနစ်ရာစုကို ကျွန်မအရာမထားတော့ဘဲ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံသို့ အမြဲသွားကာ တရားနာယူပြီးနောက် မိမိတို့အား တစ်ဖန်ပြန်ဟောကြား ဆုံးမစေခြင်းဖြင့် မိခင်အရာ ဆရာမအရာ၌ ထားသတဲ့။ တရားတော်ရဲ့ ကျေးဇူးပဲနော်။ ခုနစ်ရာစုမှာလဲ ဘုရားထံ တရားသွားနာ၊ နန်းတွင်းပြန်ရောက်လျှင် သာမာဝတီတို့အား တရား ဟောရသဖြင့် ပိဋကတ်သုံးပုံကို ဆောင်နိုင်ပြီး တရားဟော ဓမ္မကထိက ကြီးဖြစ်နေသတဲ့ (ဒကာကြီးဦးစိန်ရဲ့)။

သို့အတွက်ကြောင့် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကလဲ

ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝိကာနံ ဥပါသိကာနံ ဗဟုသုတာ နံ ဓမ္မကထိကာနံ ယဒိဒံ ခုနစ်ရာစု။ (အင်္ဂုတ္တရပိဋတော်၊ ပ။ ၂၇)

ဟူ၍ ချီးကျူး မိန့်မြွတ်တော်မူကာ ဧတဒဂ္ဂံအရာ ထားတော် မူခဲ့တယ်။ သာဝိကာနံ၊ အကြားအမြင် အလွန်လျှင် များကုန်သော၊ ဓမ္မကထိကာနံ၊ ကောင်းသောတရား ဟောကြားတတ်ကုန်သော၊ ဥပါသိ ကာနံ၊ ရတနာသုံးရပ် ဆည်းကပ်တည်ရှိ တပည့်မ ဒါယကာမအပေါင်း တို့တွင်။ ယဒိဒံ ယာ သော ခုနစ်ရာစု။ အကြင်ခုနစ်ရာစု ဒါယိကာမ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိပေ၏။ ဧတံ ဇာသာ ခုနစ်ရာစု၊ ထိုဒါယိကာမ ခုနစ်ရာစု သည်။ အဂ္ဂံ အဂ္ဂါ၊ အများနှင့်ပင် မယှဉ်သာအောင် လွန်စွာထူးချွန် အမွန်မြတ်ဆုံး ဖြစ်ပေသတည်း။

တကယ် ဗုဒ္ဓသာသနာပြု ဧတဒဂ္ဂံရ အာဇာနည် အမျိုးသမီး ကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်နေပြီနော်။ အမျိုးသမီးငါးရာကလဲ ခုနစ်ရာစုကို အမိအရာထားပြီး လွန်စွာလေးစားကြသတဲ့။ တစ်နေ့တော့ အမျိုးသမီး

ငါးရာက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ဖူးမြင်လိုသဖြင့် ပြောဆိုတိုင်ပင်တဲ့အခါ “ရှင်မ တို့ မင်းမျိုးဆိုတာ တာဝန်လေးလှတယ်၊ အပြင်အပသို့ သွား၍ မသင့် လျော်ဘူး။ အကယ်၍ ဘုရားကို ဖူးမြင်လိုလျှင် ရှင်မတို့ရဲ့ အိပ်ရာ တိုက်နံရံများကို ဖောက်ထားကြပါ။ မြတ်စွာဘုရား သူဌေးကြီး သုံးယောက်တို့ အိမ်သို့ ကြွသွားတဲ့အခါ နံရံပေါက်မှ ဖူးမြင်ကြ၊ ကြည့်ညို့ ကြ ရှိခိုးကြ” ဟု ပြောဆို အကြံပေးလေတယ်တဲ့။ မိန်းမငါးရာတို့လဲ ခုနစ်ရာစုပြောဆိုတဲ့အတိုင်း ပြုကာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကြွသွားတဲ့အခါ ပြန်ကြ လာတဲ့အခါ နံရံပေါက်မှကြည့်၍ ဖူးမြင်ကြ၊ ရှိခိုးကြ၊ ဖူးမြော် ပူဇော် ကြရတာတယ်တဲ့။ မင်းမျိုးဖြစ်ရတာ အသွားအလာ လွန်စွာ မလွတ်လပ် တာပါကလားနော်။

တစ်နေ့သောအခါ မာဂဏ္ဍီသည် လမ်းလျှောက်သွားလာ ရင်း သာမာဝတီရဲ့ အဆောင်တော်သို့ ရောက်၍ နံရံပေါက်များကို မြင်သဖြင့် မေးမြန်းရာ “မြတ်စွာဘုရားကို ဤနံရံပေါက်မှနေ၍ ဖူးမြင် ကြကြောင်း ရှိခိုးကြကြောင်း” ပြောကြားကြလျှင် “အင်း ရဟန်းဂေါတမ ဒီမြို့ကို ရောက်လာပါပြီကော၊ ယခုအခါ ငါ့ရဲ့ အလှည့်ပေပဲ။ ငါ့အကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး သိစေမည်။ ဒီမိန်းမတွေလဲ ရဟန်း ဂေါတမရဲ့ အလုပ်အကျွေး တပည့်မတွေဘဲ၊ သူတို့လဲ ငါ့အကြောင်း သိစေအံ့” ဟု ကြံစည်ပြီးနောက် မင်းကြီးထံ ချဉ်းကပ်ပြီး “မြတ်သော မင်းကြီး၊ သာမာဝတီအမှူးရှိသော နန်းတွင်းသူတို့သည် အပြင်အပ၌ တောင်းတချက် ပြုနေကြပါတယ်။ နှစ်ရက် သုံးရက်မျှဖြင့်လျှင် အရှင် မင်းကြီး၏ ဇီဝိန်အသက်ကို ချေဖျက်ကြပါလိမ့်မယ်” ဟု မာယာနော ကာ ဝံ့တိုက်စကား ပြောကြားလေသတဲ့။ မာဂဏ္ဍီရဲ့အာယာတ မီးပွား ကလေးဟာ တစ်စတစ်စ ကြီးမားလာပြီနော်။ ဘယ်အထိ လောင်ကျွမ်း စေမယ်ဆိုတာ ဒကာကြီး ဦးစိန်၊ ဦးဟိန်တို့ အားလုံးသတိပြုခဲ့ကြတာပါ။

မာဂဏ္ဍီက မကြာခဏ ပြောဆိုသော်လဲ မယုံကြည်သဖြင့် မင်းကြီးမယုံကြည်လျှင် သွားကြည့်ပါဆို၍ အပေါက်များကို တွေ့၍ မေးမြန်းသောအခါ အကြောင်းမှန်ကို လျှောက်တင်ကြသဖြင့် ထိုမိန့်မ တို့အပေါ် တစ်စုံတစ်ရာ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ အပြစ်တင်ခြင်း၊ မလျင်းမပြုဘဲ ဖောက်ပြီး အပေါက်တို့ကို ပိတ်စေ၍ အထက်မှဖောက်သော လေသာ တံခါးပေါက်တို့ကိုသာ ဖောက်စေသတဲ့။

မာဂဏ္ဍီကတော့ လက်မလျှော့ဘူးပေါ့။ သာမာဝတီအမှူးရှိ သော ထိုမိန့်မတို့ကို တစ်စုံတစ်ခုပြုရန် မတတ်နိုင်သဖြင့် မြတ်စွာ ဘုရားအပေါ်ကိုသာ ဖိပြီးပြီးကျေးကျွန် အလုပ်သမားများ ရတနာသုံးပါး ကို မကြည့်ညို့တဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိ တဲ့သူများကို ရွှေငွေထံစီးလက်ဆောင် ပေးပြီး ဗုဒ္ဓမြတ်စွာမြို့တွင်းသို့ ကြွလာတဲ့အခါ ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်း၍ နှင်ထုတ်ကြ” ဟု စေခိုင်းထားသတဲ့။ တော်တော်မိုက်တဲ့ ပုဏ္ဏေးမလေး ပဲနော်။ မိမိရဲ့ မိဘနှစ်ပါးလုံးပင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားထံမှာ ရဟန်း ပြုပြီး နေတာကိုတောင် ထောက်စာမှု မရှိတော့ဘူး။

မာဂဏ္ဍီရဲ့ ကျေးကျွန်အလုပ်သမားများ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသူ များကလဲ မြို့တွင်းသို့ ကြွလာသော မြတ်စွာဘုရားကို အစဉ်လိုက်ပြီး တော့ “အသင်သည် ခိုးသူတည်း၊ မိုက်မဲသောသူတည်း၊ တွေဝေသော သူတည်း၊ ကုလားအုဋ်ပဲ၊ နွားပဲ၊ မြည်းပဲ၊ ငရဲသွားမည့်သူပဲ၊ တိရစ္ဆာန် ဖြစ်မည့်သူပဲ” စသည်ဖြင့် ဆဲဆိုကြသတဲ့။ အလွန် ရက်စက်စွာ ဆဲဆို လိုက်ကြတာပဲနော်။ လူ့ဗိုက် နှင်းတောတိုးခိုင်းတယ်ဆိုတာ ဒါမျိုးပဲ ထင်ပါရဲ့။ သူတို့ခမြာလဲ သခင်အားရ ကျွန်ဒဏ်ဝဆိုတာလိုပဲပေါ့လေ။

ထိုသို့ ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်းခြင်းကို ကြားရလျှင် ရှင်အာနန္ဒက တစ်ပါးသော မြို့ရွာသို့ ပြောင်းသွားကြရန် လျှောက်ထားတဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားက-

အာနန္ဒ ဧဝံ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ယတ္ထ အဓိကရဏံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတ္ထေဝ

တသို့ ဝုပသန္တေ အညတ္တ ဝန္တံ ဝဇ္ဇတိ။ (ဓမ္မ၊ ၄၊ ပ၊ ၁၃၆)

အာနန္ဒ၊ ညီးဘွားအာနန္ဒာ။ ဧဝံ ကာတံ၊ ကြောက်ရွံ့ နောက်ဆုတ် ဒီလိုလုပ်ခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ အမှန်ထောက်ချင့် မသင့် ချေ။ ယတ္ထ၊ အကြင်မြို့ရွာအရပ်၌၊ အဓိကရုဏ်၊ ဆန့်ကျင်လှုပ်ရှား အင်အားပြသုံး အဓိကရုဏ်းသည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တတ္ထေဝ၊ ထိုအဓိကရုဏ်း ဖြစ်ပွားရာ အရပ်၌သာ လျှင်။ တသို့၊ ထိုဖြစ်ပေါ်လာသော အဓိကရုဏ်းသည်။ ဝုပသန္တေ၊ အန္တရာယ်ကင်းဝေး ငြိမ်းအေးစေပြီးသော်သာ။ အညတ္တ၊ လိုလား သတ်မှတ် တစ်ပါးသော အရပ်သို့၊ ဝန္တံ၊ အေးငြိမ်းသာယာ သွားခြင်း ငှာ၊ ဝဇ္ဇတိ၊ အကြောင်းထောက်ကာ ကောင်းစွာသင့်မြတ် လျောက်ပတ် လေသည်သာတည်း။

ညီဘွားအာနန္ဒာ ဖြစ်ပေါ်လာသော အဓိကရုဏ်းကြောင့် အရပ်တစ်ပါးသို့ ရှောင်ရှား၍ ထွက်သွားခြင်းငှာ မသင့်လျော်ဘူး။ ဖြစ်ရာအရပ်မှာပင် ထိုအဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းအေးပျောက်စေခြင်းမှ သာ အရပ်တစ်ပါးသို့ သွားလိုက သွားသင့်ပေတယ်။ ငါတို့သည် စစ်မြေ ပြင်သို့ သက်သော ဆင်ပြောင်ကြီးများနှင့် တူပေတယ်။ တိုက်ပွဲဝင်ကြ သော ဆင်ပြောင်ကြီးများသည် အရပ်လေးမျက်နှာမှလာသော မြားတို့ ကို သည်းခံရသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် သီလမဲ့ငြား လူရမ်းကားတို့ မတရား ပြောဆိုသော စကားကိုလည်း သည်းခံဖို့မှာ ငါတို့တာဝန် ဖြစ်ပေတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကို ကဲ့ရဲ့ ဆဲဆိုနေကြတဲ့ သူတွေလဲ ရှစ်ရက် နေ့မြောက်တော့ အသံတိတ်ပြီး ဆိတ်သွားသတဲ့။

ပုဒ္ဓါနံ ဟိ ဥပ္ပန္နံ အဓိကရုဏ် သတ္တာဟတော ဥတ္တရိ န ဝဇ္ဇတိ။

ဟု အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ ဘုရားရှင်တို့အား ဖြစ်ပေါ်သော အဓိကရုဏ်းသည် ခုနစ်ရက်ထက် အလွန်မရောက်ချေ။ ဒါကြောင့် “ကဲ့ရဲ့ခုနစ်ရက်၊ ချီးမွမ်းခုနစ်ရက်” ဆိုတာ မြန်မာစကားလုံးဖြစ်ပေါ်ခဲ့တာကိုး။

မာဂဏ္ဍိကတော့ အခဲမကျေသေးဘူးပေါ့၊ အကြံလဲ ဘယ်မှာ လျော့မလဲ၊ ဒါပေမယ့် ဘုရားကို အန္တရာယ်မပြုနိုင်တော့ ဘုရား တပည့် များဖြစ်တဲ့ သာမာဝတီဘက် လှည့်ပြီး ရန်ရှာပြန်တာကိုး။ “ကြွက်မနိုင်၊ ကျီမီးနဲ့ရှို့” ဆိုတာလိုပေါ့လေ။ သာမာဝတီ အမှူးရှိသော မိန်းမတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်များဖြစ်၍ ကိုယ်ကျင့်သီလ စောင့်ထိန်းကာ သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို မသတ်သည်၏ အဖြစ်ကို ကောင်းစွာသိသော မာဂဏ္ဍိက တစ်မျိုးကြံကာ ဥတေနမင်း သေသောက်ရာ၌ ခစားယင်း အလုပ်အကျွေးတစ်ယောက်ကို တံစိုးလက်ဆောင်ပေး၍ သွန်သင်ကာ သူမရဲ့ဘထွေးတော်ထံသို့ ကြက် အသေရှစ်ကောင်၊ ကြက်အရှင်ရှစ်ကောင် ယူဆောင်လာဖို့ မှာကြားလိုက်သတဲ့။ ဘထွေးတော် လာတဲ့ အခါမှာလဲ မင်းကြီးထံမဝင်ဘဲ ပဋ္ဌမကြက်အရှင်တို့ကိုပို့ပါ။ နောက်မှ ကြက်အသေတို့ကို ပို့ပါဟု မှာကြားလိုက်သတဲ့။ မဂဏ္ဍိပုဏ္ဏားရောက် တဲ့အခါ မင်းကြီးက “ဝင်ခွဲ” ဆိုသော် “မင်းကြီးရဲ့ သေသောက်ရာ ဌာနသို့ မဝင်ဝံ့ပါ” ဟု လျှောက်ထားသဖြင့် မာဂဏ္ဍိမိဖုရားက အလုပ်အကျွေးကို သူမ ဘထွေးတော်ထံသွားရန် စေခိုင်းလိုက်တယ်။

အလုပ်အကျွေးသည် သွား၍ ပုဏ္ဏားပေးသော ကြက်အရှင် ရှစ်ကောင်ကို ဆောင်ယူကာ “မင်းကြီး ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားက လက်ဆောင် ဆက်သပါသည်” ဟု လျှောက်ဆို၏။ ဥတေနမင်းကြီးက “ငါတို့အား စားသောက် ဖွယ်ရာ လက်သုပ်၊ ဟင်းလျာဖြစ်မှုကား ကောင်းလေစွ၊ အဘယ်သူသည် ချက်ပေးပါမည်နည်း” ဟု ပြောဆိုတဲ့အခါ “မင်းကြီး၊ သာမာဝတီတို့သည် အလုပ်မရှိဘဲ လှည့်လည်နေကြ ပါသည်။ သူမတို့ထံ ပို့ပါ၊ ချက်ပေးကြ ပါလိမ့်မည်” ဟု လျှောက်တင်တဲ့ အတွက် မင်းကြီးကလဲ “ဟုတ်တယ်၊ ကဲ-ကဲ သွားပေးချေ။ သာမာဝတီ တို့အား ပေးပြီး သူတစ်ပါးလက်သို့ မအပ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်သတ်၍ ချက်ကြ ကုန်စေ” ဟု စေခိုင်းလိုက်တယ်တဲ့။

အလုပ်အကျွေးက သာမာဝတီတို့အား ကြက်အရှင်များကို

ကိုယ်တိုင်သတ်၍ ချက်ရန် ပြောပေးတဲ့အခါ “ငါတို့သည် သူတစ်ပါး၏ အသက်ကို မသတ်ကြပါ” ဟု ပြောဆိုငြင်းပယ်သဖြင့် ထိုအကြောင်းကို မင်းကြီးအား အလုပ်အကျွေးက ပြန်ကြားလျှောက်ထားလေတယ်တဲ့။

မာဂဏ္ဍိက “မင်းကြီး အရှင်မင်းကြီး အမြင်ပဲ။ ယခု သာမာဝတီတို့ သူတစ်ပါးအသက်သတ်၊ မသတ် သိရအောင် ရဟန်း ဂေါတမအတွက် ချက်၍ ပို့ကြကုန်ဟု ဆို၍ ပေးကြည့်ပါ” ဟု ပြောဆို တိုက်တွန်းပြန်တယ်။ ဥတေနမင်းကြီးကလဲ မာဂဏ္ဍိပြောတဲ့အတိုင်း ဆို၍ စေလွှတ်လိုက်တယ်တဲ့။

အလုပ်အကျွေးကလဲ မာဂဏ္ဍိရဲ့ သွန်သင်ချက်အတိုင်း လိုက်နာကာ ကြက်အရှင်များကိုပင် ယူသွားယောင် ပြုပြီးလျှင် ထိုကြက်အရှင်တို့ကို ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားအားပေး၍ ကြက်အသေတို့ကို ယူကာ ထိုသာမာဝတီ အမှူးရှိသော မိန်းမငါးရာတို့ထံသို့ ဆောင်ပို့၍ ဤကြက်တို့ကို ချက်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ပို့လိုက်ကြတယ်ဟု ဆိုကာ ပေးသတဲ့။

ထိုမိန်းမတို့က “အရှင်ယူခဲ့ပါ၊ ဤအလုပ်ကိစ္စသည် ငါတို့၏ အလုပ်ကိစ္စပင်တည်း” ဟု ဆိုကာ ခရီးဦးကြိုပြု၍ ယူလိုက်ကြပေတယ်။

ထိုယောက်ျား မင်းကြီးထံရောက်လျှင် “ဘယ်နှယ်လဲ အမောင်” ဟု မေးသဖြင့် “ရဟန်း ဂေါတမအား ချက်ပို့ကြဟု ဆိုကာ မျှဖြင့် ခရီးဦးကြိုပြုပင် ယူလိုက်ကြကြောင်း” လျှောက်ဆိုတဲ့အခါ မာဂဏ္ဍိက အားရပါးရဖြင့် “ကဲ ဒါကိုပဲကြည့်တော့ အရှင်မင်းကြီး သူမ တို့က မင်းကြီးတို့ ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ၊ ဒီမိန်းမတွေ အပြင်အပမှာ တောင့်တမှုရှိပါသည်ဟု ပြောဆိုပေမယ့် မယ့်ဘူး” ဟု ပြောဆိုလိုက် တယ်။

ဒီမာဂဏ္ဍိကတော့ အမြဲတမ်း အကွက်ဆင်ပြီး သာမာဝတီတို့ အပေါ် ချောက်တွန်းနေတာပဲနော်။ ဥတေနမင်းကြီးကတော့ မာဂဏ္ဍိ ရဲ့ စကားကို ကြားပေမယ့် သည်းခံပြီး ဆိတ်ဆိတ်သာ နေသတဲ့။ ဥတေနမင်းကြီးလဲ သူတစ်ပါးပြောတိုင်း မယ့်တတ်သဖြင့် တော်တော် ပြောငုံမတ်တည်ကြည်သော သူတော်ကောင်းတစ်ဦးလို့ ချီးကျူးသင့် တယ်ပေါ့။ “ပြောပါများ မယားစကားအောင်” ဆိုတာ ဒီနေရာမှာတော့ တော်တော် အံ့ချော်နေတယ်။ အဲ မိဘ၊ ဆွေမျိုးတွေအပေါ်မှာ ပြောတာများတော့ ဓမ္မကထိကကိုယ်တော် နားမလည်တော့ဘူး။ ဒကာကြီးတွေပဲ ဆုံးဖြတ်ကြပေတော့။

မာဂဏ္ဍိကတော့ လက်မလျှော့သေးဘူး။ “ကိံ န ခေါ ကရိသာမိ၊ ငါဘယ်လို လုပ်ရပါမလဲ” ဟု ဆက်လက် အကြံထုတ်ပြန် သတဲ့။ တော်တော်ငွေကြီးတဲ့ အမျိုးသမီးပဲနော်။ ကဲ ဒကာကြီး ဦးစိန်တို့ ဦးချိန်တို့ကို မေးရဦးမယ်။ အမျက်ဒေါသဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသုံးစားတွင် အခု မာဂဏ္ဍိဟာ ဘယ်လို ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား ခေါ်ပါမည်လဲ။

(ဦးချိန်)ပါသာဏလေနှပမာ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးအစား ဖြစ်ပါ တယ်ဘုရား။ မှန်တယ်နော်။ ကျောက်ဖျာပေါ်မှာ ထွင်းထုရေးသားထားတဲ့ အရေးအသားလို့ တစ်ခါအမျက်ထွက်ပြီး ကျေပျောက်နိုင်ခဲ့တာကို ပါသာဏလေနှပမာပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ဆိုရတယ် မဟုတ်လား။

ထိုအခါ ဥတေနမင်းကြီးဟာ သာမာဝတီ၊ ဝါသုလဒတ္တာ၊ မာဂဏ္ဍိမိဖုရားသုံးယောက်တို့ ဆောင်ကြဋ္ဌန်းမှာ (၇)ရက်စီ လှည့်လည် ကာ စံမြန်းတော်မူသတဲ့။ မင်းကြီးသည် နက်ဖန်၊ သဘက် သာမာဝတီ ၏ အဆောင်တော်သို့ ကူးမည်အဖြစ်ကို သိသော မာဂဏ္ဍိသည် ဘထွေးတော်သို့ “အဆိပ်ပြင်းထန်သော မြွေတစ်ကောင်ကို ဖမ်းကာ အဆိပ်ကိုတော့ ဆေးဖြင့် နှုတ်ထားပြီး မြွေကိုသာ ပို့ပေးရန်” မှာကြား လိုက်သတဲ့။ မြွေဆိပ်ကို ဆေးဖြင့် နှုတ်ထားခိုင်းတာကတော့ မင်းကြီး ကို မြွေတကယ်ကိုက်မှာလဲ စိုးရသေးတာ။ နောက်ပြီး မိမိ ကိုင်တဲ့ အခါမှာလဲ ကိုက်မှာ ကြောက်ရသေးတာကိုး၊ တော်တော်ညှဏ်များတဲ့ မိဖုရားပါပဲ။

ဥတေနမင်းကြီးသည် မိမိသွားရာ အရပ်တိုင်းသို့ ဟတ္ထိကန္တ ခေါ်

(စာမျက်နှာ ၃၀ သို့)

၁၃၁၅ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားကလေးအသင်း(Y.M.B.A)အသင်းကြီးမှ ကြီးမှူးကျင်းပသော

ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာဖွင့်ပွဲကြီးအတွက် မြို့မ အမျိုးသမီးကျောင်းတွင်

ဆရာတော် “အရှင် ဇနကာဘိဝံသ”

ဟောကြား ဆုံးမဩဝါဒပေးတော်မူသော တရားတော်

(ယခင်အပတ်မှအဆက်)

အလုံးစုံပြည့်စုံတဲ့တရားတော်ကိုသာ လိုက်နာမယ်ဆိုရင်

ဘုန်းကြီးရဲ့ကျောင်းကို ကြုံရင်လာကြည့်၊ ဘယ်လောက်အထိ လိုက်နာနိုင်သလဲဆိုတာကို သိလိမ့်မယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သန့်ရှင်းမှုကို ကျောင်းမှာ ဟောတယ်။ အိမ်မှာဟောတာ။ ကျောင်းက တစ်ဆင့် ဟောရပေလိမ့်မယ်။ အဲဒီဟောတွေကို မြန်မာလူမျိုးများက လိုက်စားပါရဲ့လား။ မြန်မာလူမျိုးဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းများကရော သန့်ရှင်းပါရဲ့လား။ အဲဒီမြန်မာလူမျိုး ဘုန်းတော်ကြီးများရဲ့ ဥပါသကာ အိမ်တွေက သန့်ရှင်းပါရဲ့လား။ သန့်ရှင်းမှ သမာဓိရတယ်တဲ့။ **ဝတ္ထုဇီဝဒဏီရိယာ-အဇ္ဈတ္တပဟိဒ္ဓဝတ္ထု (၂)** ပါးကို သန့်ရှင်းအောင် ပြုခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒါမှ ဉာဏ်ထက်မယ်တဲ့။ အပြည့်အစုံမလိုက်လို့ပါ။ အပြည့်အစုံလိုက်လို့ရှိရင် . . . ။ အခုခေတ် အကုန်လုံးခေတ်မီတယ်။ အကုန်လုံးကို ခေတ်မီလို့မို့ ဘုန်းကြီးက မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာတော် ကွယ်သွားမှာစိုးလို့၊ အကုန်လုံးခေတ်မီပါတယ်။

ဆိတ်ငြိမ်မှုသည် ဘုရားရှင်အလိုတော်ကျ

တစ်ခါ ဆိတ်ငြိမ်တာကို မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လောက်တောင် လိုလားတော်မူသလဲဆိုတော့. . . တစ်ခါတုန်းက အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊

အရှင်မောဂ္ဂလာန်ရဲ့တပည့် တောကရဟန်းအပါး (၅၀၀) ပါလာတယ်။ တောသားတွေဆိုတဲ့ဥစ္စာ စကား ပြောနည်းနည်းကျယ်တယ်မဟုတ်လား။ အခုလည်း ဒီလိုပါပဲ။ တောကလာရင် စကားပြောကျယ်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ တောကရဟန်းကလေးတွေလာတော့ ခပ်ကျယ် ကျယ် စကားပြောကြတယ်။ (၅၀၀)လောက် စကားကျယ်ကျယ်ပြောတယ်ဆိုတော့ တိုက်ထဲမှာ ညံ့သွားတယ်။ ဒါနဲ့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က ဟိုအသံတွေက ဘာသံတွေတုန်း။ သိပါတယ်။ သိပေမယ့်လို့ အကြောင်းပေါ်အောင် မေးတော်မူ တယ်။ ဘာသံတွေတုန်း။ ငါးလူနေကြတဲ့ ငါးသည်တွေလိုပဲ။ ပြီးတော့ “အရှင်သာရိပုတ္တရာ၊ အရှင် မောဂ္ဂလာန်တို့ရဲ့ တောကတပည့်ကလေးများ ပါလာကြလို့ ဒီက မြို့ခံရဟန်းတော်များနဲ့ စကားပြောနေကြတာ ပါဘုရား” လို့ဆိုတော့။ “ထွက်သွားပါစေ” လို့ဆိုပြီး နှင်တော်မူတယ်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် ရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း ရဟန်း (၅၀၀) နဲ့ ချက်ချင်းပဲ ထွက်သွားတော်မူကြတယ်။ နောက်တော့မှ မြို့က ဒကာတွေက ဘုရားရှင်ကို ပြန်ပြီးလိုက်လျှောက်၊ ဘာလျှောက်နဲ့မို့ ပြန်ရောက်လာပါတယ်။

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာလူမျိုးများရဲ့ ကျောင်း၊ ရပ်ကွက်၊ ဆိတ်ငြိမ်ပါရဲ့လား။ ဆိတ်ငြိမ်မှ သမာဓိရပါတယ်တဲ့။ ဆိတ်ငြိမ်မှ သမာဓိရပြီး ဉာဏ်ကြီးပါတယ်တဲ့။ စာကိုပဲ ဖတ်ဦးတော့ ဆိတ်ငြိမ် တဲ့ နေရာမှာ ဖတ်မှ။ ဒီစာရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို ကောင်း ကောင်း သိလွယ်ပါတယ်တဲ့။

အလှူအကြောင်းပြု ဆူညံမှု သတိပြုရမှာ

တစ်ခါဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်က တောကျောင်း၊ တောကျောင်းဆိုပေမယ့် သံဃာများနဲ့ နေတဲ့ကျောင်းတိုက်။ အဲဒီမှာ သီတင်းသုံးတော်မူလို့ အနီးအပါးရပ်ရွာက ဒကာတွေက မနက်စောစော အရင်ပေါ့လေ။ သူဦးငါဦးဆိုသလို ဘုရားရှင်ကို ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ်များ ကပ်ချင်ရှာလွန်းလို့ လာကြတယ်။ အစောကြီးလာကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျောင်းပေါက်တံခါးကပိတ်ထားတော့ သူတို့က ကျောင်းပေါက်ကနေပြီးတော့ ဆူညံ ဆူညံနှင့် စကားပြောနေကြတယ်။ **မြတ်စွာဘုရားက မေးတော် မူတယ် “ဘာသံတွေတုန်း”။ “မြတ်စွာဘုရားကို ဆွမ်းဦးကပ်ချင်လို့ပေါ့လေ။ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တွေ ယူပြီးတော့ လာကြတဲ့ လူများရဲ့ အသံတွေပါဘုရား”** လို့

ဆိုတော့ “ငါဘုရားက ဒီလိုအခြေအရံ လာဘ်လာဘတွေနဲ့ မပေါင်းဆုံလိုဘူး။ အခြေအရံ လာဘ် လာဘတွေကလည်း ငါဘုရားနဲ့ မပေါင်းဆုံပါနဲ့လို့” မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူတယ်။ ဒီတော့အလှူအ တန်းလာတဲ့လူတွေရဲ့ ဆူညံသံတောင်မှ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ် ကျေနပ်တော်မမူပါဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့ အခုခေတ် ဘယ်နှယ်နေကြသလဲဆိုတော့ အသံချဲ့ စက်ကြီးတွေနဲ့ တစ်ခါတည်း ပိုပြီးအော်ကြတယ်။ ဒီအတိုင်းသွားရင် ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ မြန်မာလူမျိုးဘာသာရေး တက်လမ်းမရှိပါဘူး။ ဘာသာရေးတက်လမ်းမရှိရုံသာမကဘူး။ လူတွေရဲ့ အသိဉာဏ်တွေလည်းပဲ တစ်ခြားနိုင်ငံက တက်နေတဲ့အတွက် မိမိတို့နိုင်ငံက မိအောင်လိုက်ဖို့ တော်တော်ခက်ခဲပါလိမ့်မယ်။ ဆိုတော့။

လောကရေးရာများစွာမှာ အသုံးချတတ်ဖို့သာ လို၊ လမ်းညွှန်ချက်က ပြည့်စုံပြီး။

မြတ်စွာဘုရားကို ပြောနေတာက ဘုရားသာသနာကြောင့် အောက်တန်းကျတယ်လို့ ပြောနေတယ်လေ။ အောက်တန်းမကျပါဘူး။ ခေတ်မီပါတယ်။ နေစမ်းပါဦး။ ဘုရား ဒီသိပ္ပံပညာတို့ဘာတို့ ဆိတ်ငြိမ်မှုတို့ သန့်ရှင်းမှုတို့ဆိုတာကတော့ အရှင်ဘုရား ပြောသွားလို့ ခေတ်နဲ့မိအောင်လိုက်ဖို့ရန် ညွှန်ထားတယ်ဆိုတာ ရှိပါတယ်တားပါတော့။ အခုခေတ်ဆိုတဲ့ ဥစ္စာဟာတိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်တာရော၊ တိုင်းသူပြည်သားတွေ တိုးတက်ကြီးပွားမှု ဆိုတာရော ဆိုတော့ကာ ဘာသာရေးက ဘာဖြင့် မလုပ်ရဘူး၊ ဘာဖြင့် မတိုင်ရဘူး ဆိုတာတွေက ရှိနေတော့တာဟာ၊ ဘယ်လိုလုပ် တိုးတက်တော့မှာလဲလို့ ပြောစရာရှိတယ်။ ဘုန်းကြီးကလည်း ဘုန်းကြီးအဆင့်နဲ့လည်း၊ ဒီနိုင်ငံ ဒီသာသနာ အကြောင်း စဉ်းစားတယ်။ နိုင်ငံသား တစ်ယောက် အဖြစ်နဲ့လည်း ဒီနိုင်ငံ အောက်ကျမှာစိုးလို့ စဉ်းစားပါတယ်။ အားလုံးကြားဖူးတယ်နော်။ ဒါပေမယ့်လို့ မှတ်ချက်ရဖို့တော့ သတိထားမှရပါတယ်နော်။

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး. . . သူက သောတာပန်။ ဆိုပါတော့. . . အခုခေတ်လို ဆိုလို့ရှိရင် ကျောင်းထိုင် ဘုန်းတော်ကြီးက ဘုရား၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက သောတာပန်၊ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရှင်ဘုရင်လုပ်နေတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ဝေသာလီပြည်က တိုက်ချင် လိုက်တာ သူတို့ကနိုင်ရင် သူတို့က တိုက်ချင်လိုက်တယ်။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းရဲ့

နိုင်ငံကိုလည်း သူတို့က ကြောက်နေတယ်။
ဗိမ္ဗိသာရက ဘာနဲ့အုပ်ချုပ်နေ သလဲ။ စစ်တပ်နဲ့
အုပ်ချုပ်နေတယ်။ သောတာပန် ရှင်ဘုရင်က
စစ် တပ် နဲ့ အုပ် ချုပ် နေ တယ်။ ဘယ်
လောက်ပါးတုန်းလို့ဆိုတော့ တစ်နေရာမှာ သူပုန်ထ
တော့လေ ဗိမ္ဗိသာရမင်းက ဗိုလ်မှူးတွေခေါ်ပြီးတော့
ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်နယ်မှာ သူပုန်ထနေတယ်။
တိုင်းသူပြည်သား တွေ အိမ်ခြေယာခြေ မတည်ဘဲ
ပြေးနေရတယ်လို့ကြားတယ်။ ဒါကြောင့်ဗိုလ်မှူးတို့က
သွားပြီး အိမ်ခြေယာခြေတည်အောင် စောင့်ရှောက်
ပေးလိုက်ကြပါ။ သောတာပန်ကလေး၊ ဘယ်လောက်
အမိန့်ပေးပုံ ယဉ်ကျေးသလဲဆိုတော့ “သွားပါ
ဗိုလ်မှူးကြီးတွေကလေ သူတို့ခမ္ဘာ သနားစရာ၊
အိမ်ခြေယာခြေမတည်ဘူးတဲ့။ သူပုန်တွေက နှိပ်စက်
နေလို့ ဗိုလ်မှူးများက အိမ်ခြေယာခြေတည်အောင်
စောင့်ရှောက် ပေးလိုက်ကြပါ။”

**သောတာပန်ဘုရင်ရဲ့ တရားနည်းလမ်းကျ
အုပ်ချုပ်ရေး**

အဲဒါပဲ ပစ်စရာရှိလည်း ပစ်လိုက်မှာ
ပေါ့။ ဘာဖြစ်သလဲ ပစ်မှာပေါ့။ ဗိမ္ဗိသာရမင်း
သောတာပန်ဘာဖြစ်သလဲ။ သူတို့ကို စောင့်ရှောက်
ပါလို့ပဲ အမိန့်ပေးပါတယ်။ လောကကြီးထဲမှာ လူပါး
နပ်တွေ၊ လူမကြည်ညိုစရာတွေကတော့ တွေ့စမြဲ
ကိုး။ စစ်တိုက်သွားရတော့မယ်ဆိုတော့ တချို့
စစ်သားအကြီးအငယ် အရာရှိအရာခံအမျိုးမျိုးက
တို့စစ်တိုက်သွားရယင်တော့ မဟန်ဘူးဟေ့။ တို့ပစ်
ခတ်ရလည်း မကောင်းဘူး။ တို့ပစ်ခတ်ခံရလည်း
မကောင်းဘူးဟေ့။ တို့ဘုန်းကြီးဝင်လုပ်ကြစို့လို့ဆိုပြီး
တော့ တချို့စစ်သားတွေတိုင်ပင်ပြီး ဘုန်းကြီး
ဝင်လုပ်ကြတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဗိုလ်မှူးတွေ စစ်သား
တွေ ရေတွက်တဲ့အခါ မစုံတော့ဘူး။ နောက်တော့
ရှင်ဘုရင်ကို သံတော်ဦးတင်တယ်။ ရှင်ဘုရင်က
“ဘုန်းကြီးလုပ်တဲ့ ဥပဒေကတော့ မရှိသေးဘူး။ မရှိ
သေးတော့ ဥပဒေပြုအမတ်များက ဒီအတွက်
ဥပဒေလုပ်ကြပါ” လို့ ဥပဒေပြု အမတ်တွေကို တင်
ပေးလိုက်တယ်။ ဥပဒေပြု အမတ်တွေကလည်း
တော်တော်ကို စိတ်ပေါက်တယ်။ လူပါးလူနပ်လုပ်တဲ့
ဥစ္စာဟာ ဘာသာရေးနဲ့ဖြစ်ဖြစ် ဘာနဲ့ဖြစ်ဖြစ်
စိတ်ပေါက်စရာပေါ့။ ဥပဒေပြုအမတ်တွေက
“ကောင်းပြီ ဘုန်းကြီးလုပ်တယ် ရဟန်းခံတယ်ဆိုတဲ့
ကိစ္စဟာ ပထမဆုံးဥပဇ္ဈာန်ဆရာ အရေးကြီးတယ်။
ဒုတိယ ကမ္မဝါစာ ဖတ်ပေးတဲ့ဆရာ အရေးကြီး
တယ်။ တတိယတော့ အပေါင်းအဖော်တွေ အရေး
ကြီးတယ်။ ဒီတော့ ပထမဆုံးတစ်နံပါတ် အရေးကြီး
တဲ့ ဥပဇ္ဈာန်ဆရာဟာ တစ်တရားခဲပဲဖြစ်ရမယ်။
သူ့ကို ခေါင်းဖြတ်။ နှစ်နံပါတ်အရေးကြီးတဲ့ ကမ္မဝါ
ဖတ်ပေးတဲ့ဆရာကို နှစ်နံပါတ်အတိုင်းဘဲ လျှာထုတ်
ပြစ်။ သုံးနံပါတ်ပင်တဲ့ အပေါင်းအဖော်သံယာတွေ
ကို နံရိုးတစ်ဖက်ချိုးပစ်ရမယ်။ ဥပဒေလုပ်ပေးကြ

တယ်လို့ သိရပါတယ်။
ဆရာတော်အရှင်နေကာဘိဝံသ

(စာမျက်နှာ ၂၈ မှ)

ဆင် နှစ် သက် သော စောင်းကို ယူပြီး
သွားလေ့ ရှိ သ တဲ့။ မာဂဏ္ဍိ ကတော့
မင်းကြီးအလစ်တွင် စောင်းခွက်ထဲမှာ မြွေကို
ထည့်ပြီး ပန်းကုံးဖြင့် အပေါက်ကို ပိတ်ထား
လိုက်တယ်။ မင်းကြီးပြန်မယ့်နေ့ကျတော့ “ယနေ့
ဘယ်မိဖုရားရဲ့ အဆောင်သို့ ကူးမည်နည်း” ဟု
မေးသဖြင့် “သာမာဝတီရဲ့ အဆောင်ကို” ဟု
ဆိုလျှင် “ယနေ့ ဘုရားကျွန်မ မကောင်းသော
အိပ်မက်ကို မြင်မက်ပါတယ်။ သာမာဝတီရဲ့
အဆောင် သို့ သွား၍ သင့်မည်မထင်ပါ” ဟု
ပြောကာ တားမြစ်လေသတဲ့။ သုံးကြိမ် တိုင်တိုင်
တားသော်လဲ မင်းကြီးက နားမထောင်ဘဲ
သွားသဖြင့် မလိုက် ခဲ့ရန် ပြောလျက်ပင်
မင်းကြီးနှင့်တကွ ဇွတ်လိုက်ကာ လာသတဲ့။

ဥပတေနမင်းကြီးကတော့ သာမာဝတီ
အမှူးရှိသော မောင်းမတို့ ဆက်သအပ်သော
အဝတ်အထည်၊ ပန်းနံ့သာ တန်ဆာအထူးတို့ကို
ဆင်မြန်းကာ ကောင်းလှစွာသော စားသောက်
ဖွယ်ရာ များကို စားသောက်ပြီး စောင်းကို
ခေါင်းရင်း၌ချကာ အိပ်ယာပေါ်ဝယ် အိပ်စက်
နေတယ်။ အကြံသမားဖြစ်သော မာဂဏ္ဍိက
ဟိုဟိုဒီဒီ သွားသလိုပြုပြီး စောင်းပေါက်မှ
မြွေကိုလွှတ်ပေးလိုက်သောအခါ နှစ်ရက် သုံးရက်
အစာမစားရသော မြွေကလဲ ပါးပျဉ်းထောင်ကာ
အိပ်ယာ ညောင်စောင်းပေါ်မှာ နေသတဲ့။

မာဂဏ္ဍိက မြွေကိုမြင်၍ ကြောက်ရွံ့
သော အသွင်ဖြင့် “မင်းကြီး စက်ဆုပ်ဖွယ်မြွေကြီး

မြွေကြီး” ဟု အော်ဟစ်ကာ မင်းကြီးကို လည်း
ကောင်း၊ သာမာဝတီနှင့် မောင်းမတို့ကို
လည်းကောင်း၊ ဆဲရေး ကြိမ်းမောင်းလျက် “ဒီမင်းကြီး
အပိုက်သည် ငါပြောတဲ့ စကားကို နားမထောင်ပေ။
ကျက်သရေမရှိကုန်သော ဤမိန်းမတို့သည်လည်း
ဆိုနိုင်ခက်ခဲကုန်၏။ မင်းကြီးထံမှ အသင်တို့
အဘယ်အရာကို မရဘဲ ရှိကြသနည်း။ မင်းကြီး
သေသော် သင်တို့မှာ ဘာအကျိုးရှိကြမည်နည်း။
မင်းကြီးအိပ်မက်နိမိတ် မကောင်းပါ။ မသွား
သင့်ပါဘူးဟု ပြောဆို တားမြစ်လျက် ငါ၏
စကားကို နားမထောင်ဘဲ သွား၍ ယခု ဒီလို
ဖြစ်ရပေသည်” စသည်ဖြင့် ပြောဆိုလေသတဲ့။
အကြံပက်စက်သော ပုဏ္ဏားမလေးပါပဲနော်။
ပိုင်လောက်အောင် ချက်ကောင်းကို ကိုင်လိုက်
တော့တာပဲ။

မင်းကြီးကလဲ မြွေကို မြင်သဖြင့်
ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖြစ် ကာ “ဤမိန်းမတို့သည်
ငါ့အပေါ်ကို ဤသို့ပင် ပြုရက်ကြပေကုန်တယ်။
လွန်စွာယုတ်မာကြပေတယ်။ ငါကတော့
ဤမိန်းမတို့ ယုတ်မာသည့် အဖြစ်ကို ကြားသော်လဲ
မာဂဏ္ဍိရဲ့ စကားကို မယုံကြည်မိပေ။ ဒီမိန်းမ
တွေဟာ ပဌမ မိမိတို့ တိုက်ခန်းတိုက်ဖောက်ပြီး
နေကြတယ်။ နောက်ပြီး ငါပေးပို့သော ကြက်တို့ကို
ပြန်ပေးကြတယ်။ ယနေ့ အိပ်ယာပေါ်မှာ မြွေကို
လွှတ်ကြတယ်” ဟု ဒေါသအမျက် ပြင်းစွာ
ထွက်သဖြင့် အလှူပြောင်ပြောင် တောက်လောင်
သော မီးကဲ့သို့ ဖြစ်လေသတဲ့ (ဒကာကြီး ဦးစိန်ရဲ့)
ရှင်ဘုရင် အမျက်ထွက်တော့ ဒီအမျိုးသမီးတွေ
သေကြေ ပျက်စီးဖို့ပဲရှိတော့တာပေါ့နော်။ ဘယ်သူ
ကလာပြီး ကယ်ဆယ်နိုင်ပါ တော့မလဲ။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

ဘုန်းတော်ကြီးသင်နေရာသီအင်္ဂလိပ်စာသင်တန်းဖွင့်ပြီ

တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းဖြေဆိုကြပြီးသော ကျောင်းသားကျောင်းသူများ
အတွက် နေရာသီအင်္ဂလိပ်စာ (ပညာဒါနပြု) သင်တန်းကို ရန်ကုန်မြောက်ပိုင်း ခရိုင်၊
ရွှေပြည်သာမြို့နယ်၊ အမှတ်- ၆/၁၀ရပ်ကွက်၊ ချင်းတွင်းလမ်းရှိ သာသနာ့
ဒီပဲကျောင်းတိုက် ပဓာနနာယကဆရာတော် ဒေါက်တာ-အရှင်ကိတ္တိသာရ
(သာသနာတက္ကသိုလ် ဓမ္မာစရိယ၊ B.A.,(Hons),M.A.,Ph.D.) ကိုယ်တိုင် ဦးစီးပြီး
မတ်လ ၂၃-ရက်နေ့မှစတင်၍ စေတနာပညာဒါနသင်ကြားပေးမည်ဟု သိရှိရသည်။
အဆိုပါ နေရာသီအင်္ဂလိပ်စာသင်တန်းကို မတ် ၂၃ ရက်နေ့မှစတင် ၍
နေ့စဉ်နံနက် (၈) နာရီမှ (၉) နာရီအထိ၊ ဖော်ပြပါ သာသနာဒီပဲကျောင်း တိုက်တွင်
သင်ကြားပေးရာတွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ (1) Speaking, (2) Reading, (3) Writ-
ing and (4) Listining တို့ကို တတ်ကျွမ်းနားလည်အောင် သင်ကြားပေးမည်ဟု
သတင်းရရှိပါသည်။

သူတော်ကောင်းတို့ အလှူပေးနည်း

အရှင်သီလာစာရ(ပဲခူး)
မြို့ဦးတောရတသင်တိုက်(ဖားကန်မြို့)

ဒါန ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း

စွန့်ကြဲပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းကို ဒါနဟု ခေါ်ပေသည်။ မည်သည့်အရာဝတ္ထုကိုဖြစ်စေ၊ ကြီးငယ်မဟူ လှူဒါန်းမှုမှန်သမျှ ဒါနချည်းဖြစ်ပေသည်။ စွန့်ကြဲခြင်း၊ ပေးကမ်းခြင်း၊ ဝေငှခြင်း၊ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ ပူဇော်ခြင်း စသည်ဖြင့်(မြန်မာဝေါဟာရအခေါ်အဝေါ်တွေ) ဘယ်လောက်များ များနေပါစေ၊ ပါဠိဝေါဟာရအနေနှင့်ကား ဒါနပင် ဖြစ်ပေသည်။ ပါဠိဝေါဟာရဖြစ်သော ထိုဒါန အသုံးအနှုန်းသည် မြန်မာမှု နယ်ပယ်၌လည်း လွန်စွာ ရင်းနှီးပြီးသားဖြစ်ရကား နေ့စဉ်သုံး မြန်မာစကား တစ်ခုသဖွယ် အသုံးတွင်ကျယ်နေပေတော့သည်။ ဒါနဟု ပြောလိုက်လျှင် ကလေး၊ လူကြီးအားလုံး သဘောပေါက်နားလည်ပြီးသားဖြစ်ပေတော့သည်။

ဒေယျဓမ္မော ဒိယတိ ပရိစ္စယေတိ- ဧတေနာတိ-ဒါနံ ပရိစ္စာဂ စေတနာ။ (အဘိဓမ္မတ္ထ ဝိဘာဝနီဋီကာ)။

ဧတေန-ဤသဘောတရားဖြင့်၊ ဒေယျဓမ္မော- ပေးအပ်၊ လှူအပ်၊ စွန့်ကြဲအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကို၊ ဒိယတိ ပရိစ္စယေတိ-ပေးအပ် လှူအပ် စွန့်ကြဲအပ်၏။ ဣတိတသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဒါနံ-ဒါနမည်၏။ ပရိစ္စာဂ စေတနာ-ပေးကြောင်း၊ လှူကြောင်း၊ စွန့်ကြဲကြောင်းဖြစ်သော စေတနာသည် ဒါနမည်၏။

ပေးကမ်းခြင်းမှာ အောင်စေရာ

လောက၌ ပေးနိုင် ကမ်းနိုင်လျှင် မျက်နှာပွင့်သည်။ “ဒါနံ သဗ္ဗတ္ထသမာဓကံ- ဒါနသည် လောကီ လောကုတ္တရာ ခပ်သိမ်းသော အကျိုးကို ပြီးစေနိုင်သည်။ လုပ်ငန်းကိစ္စများဆောင်ရွက်ရာ၌ ပေးကမ်းခြင်း ကို ရှေ့သွားပြုပါက အောင်မြင်မှု ဆုလာဘ်ကို မလွဲမသွေရရှိနိုင်ပေသည်။ ရှိပြီးသော မေတ္တာနှောင်ကြီးကိုလည်းပို၍ ခိုင်မြဲစေနိုင်သည်။ မုန်းစိတ်ကို ပြေပျောက်စေ၍ ချစ်စိတ်ကို တိုးပွားစေနိုင်သည်။

မေတ္တာရပ်သွင်

ပေးကမ်းခြင်းသည် မေတ္တာ၏ ရုပ်သွင်ဖြစ်သည်။ မေတ္တာတရားကို ကာယကံ ဝစီကံတို့ဖြင့် ပီပီပြင်ပြင် ပုံဖော်ခြင်းဖြစ်သည်။ မေတ္တာဓာတ် လုံးဝ မရှိသူသည် ပေးလို ကမ်းလိုစိတ်မရှိ၊ ကျွေးလိုမွေးလိုစိတ်မရှိ၊ သူတစ်ပါး အား ကျွေးမွေးလိုစိတ်၊ ပေးလိုကမ်းလိုသောစိတ်သည် မေတ္တာတရားကို အကောင်အထည်ဖော်နေခြင်းဖြစ်ပေသည်။

မေတ္တာဓာတ်နည်းပါးသူသည် ကလေးငယ်များ၊ ခွေးငယ်၊ ကြောင်ငယ်များကို ယုယခြင်းမရှိ၊ ကျွေးလို မွေးလိုသောစိတ်မရှိ၊ ထိုကဲ့သို့ကလေးငယ်များနှင့် တိရစ္ဆာန်ငယ်များကိုပင် မချစ်တတ်သူ တစ်ဦးထံမှ လူ့အို လူမင်းများ၊ လူမမာများကို ပြုစုယုယလိမ့်မည်ဟု မျှော် လင့်ဖွယ်မရှိပေ။

ထိုင်ပါဦး၊ နားပါဦး၊ စားပါဦး၊ သောက်ပါဦး၊ ယူပါဦး စသည်ဖြင့်ပြောဆိုခြင်းသည် ဝစီကံမေတ္တာကို သရုပ်ဖော်နေခြင်းဖြစ်သည်။ လက်တွေ့ပေးကမ်း ထောက်ပံ့ ကျွေးမွေးခြင်းသည် ကာယကံမေတ္တာကို သရုပ်ဖော်နေခြင်းဖြစ်သည်။

ဒါနပြုရန်ခက်ခဲသည်

သတ္တဝါတို့၏ ပင်ကိုယ်သဘာဝသည် မိမိပစ္စည်းကို မပေးလို၊ နှမြောဝန်တိုတတ်ကြပေသည်။ ပေးရမည်ဆိုလျှင် တွန့်တိုလေ့ရှိကြ ပေသည်။ ယင်းတွန့်တိုမှုကို “မစ္ဆရိယ”ဟု ခေါ်ပေသည်။ မစ္ဆရိယကို နိုင်နင်းအောင် မခိုင်နင်းပါက ပေးကမ်းမှု “ဒါန” အထမမြောက်နိုင်ချေ။ မစ္ဆရိယရန်သူကိုအနိုင်ယူ တိုက်ခိုက်နိုင်မှသာလျှင် အလှူဒါန အထ မြောက်နိုင်သည်။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က သာဝတ္ထိမြို့တွင် ဆင်းရဲသား ပုဏ္ဏားလင်မယားရှိကြသည်။ လင်မယားနှစ်ယောက်ပေါင်းမှ အပေါ်ရုံ ပုဆိုး(ခြုံထည်) တစ်ထည်သာရှိသည်။ ပွဲလမ်းသဘင်သို့ လင်ယောက်ျား သွားလျှင် မယားက အိမ်မှာနေခဲ့ရသည်။ မယားသွားလျှင်လည်း လင်ယောက်ျားက အိမ်မှာနေခဲ့ရသည်။ ခြုံထည်တစ်ခုကိုပင် တစ်လှည့် စီခြုံ၍ ပွဲတိုးရပေသည်။ ပုဏ္ဏားကြီးသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ မြတ်စွာဘုရား တရားဟောတော်မူသည်ကို သွားရောက်နာယူသည့်အခါ စေတနာသဒ္ဓါတရား တဖွားဖွားပေါ်ပေါက်လာ၍ အပေါ်ရုံပုဆိုးကို မြတ်စွာဘုရားအား လှူဒါန်းရန် စိတ်ကူးလိုက်သည်။ လှူလိုက်ပါက လင်ရောမယားပါ ပွဲတိုးစရာ ခြုံထည်မရှိတော့မည်ကို တွေးတောမိပြန်၍ လှူရန် စိတ်ကူးကိုပယ်ဖျက်လိုက်ပြန်သည်။ တစ်ဖန်လှူချင်စိတ် ပေါ်လာပြန်သည်။ သို့ရာတွင် နှမြောစိတ်က တားလိုက်သည်။ အလှူ စိတ်ကူးပျက်သွားပြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ညဉ့်သုံးယံပတ်လုံး တရားပွဲ မပြီး မချင်းလှူရန်စိတ်ကူး လိုက်၊ နှမြောစိတ်က နှောင့်ယှက် လိုက်နှင့် ချိတ်ချတုံ ဖြစ်နေခဲ့သည်။

တရားပွဲပြီးခါနီးသောအခါ “မရှိလို့မလှူ၊ မလှူလို့မရှိ ဤ ကဲ့သို့ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်နှင့် ကြုံတောင့်ကြုံခဲ၊ ကြုံရခိုက်တွင် မလှူလိုက်နိုင်လျှင် မိုက်မဲရာကျတော့မည်ဟု ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ အပေါ်ရုံ ပုဆိုးကို မြတ်စွာဘုရားအား လှူဒါန်းရန် ယတိပြတ်ဆုံးဖြတ်လိုက် တော့သည်။ ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် အပေါ်ရုံပုဆိုးကိုသေသပ် စွာခေါက်၍ မြတ်စွာဘုရားလက်တော်အရောက်ကပ်လှူ ပြီးလျှင် “အောင်ပြီ၊ အောင်ပြီ”ဟု စစ်ပွဲကိုအောင်နိုင်ခဲ့သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးကဲ့သို့ ဝင့်ကြားသောအသံဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ကြွေးကြော်လိုက်တော့သည်။

ဤဝတ္ထုကြောင်းကို သုံးသပ်ကြည့်ပါက အလှူ ဒါနတစ်ခု အထ မြောက်နိုင်ရန် မည်မျှခက်ခဲသည်ကို ရိပ်စားမိလောက်ပေပြီ။

ဒါနကိုလေ့ကျင့်ပေးခြင်း

စကားမပီ လူမမယ်အရွယ်ကပင်စတင်၍ ပေးကမ်းလိုစိတ်ကို လေ့ကျင့်ပေးသင့်ပေသည်။ ပေးလှူချင်စိတ်ပေါ်လာအောင် သင်ကြားပေးသင့်ပေသည်။ ကလေးငယ်၏ လက်တွင်းရှိ မုန့်ပဲသရေစာကို “ပေးစမ်းပါ” ဟု တောင်းသူကတောင်း၍ မိဘအုပ်ထိန်းသူက “စားပါးဦးလို့ပြောလိုက်၊ ယူပါဦးလို့ပြောလိုက်” စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်း သင်ပြလေ့ရှိကြသည်။ စကားပီနားလည်၍ အသိဉာဏ်အသင့်အတင့် ရှိလာသည့် အရွယ်တွင် သားငယ်သမီးငယ်များကို ဘုရားရှင်အား ပန်းကပ်၊ ဆွမ်းကပ်၊ ရေကပ်၊ ဆီမီးကပ်လှူခြင်းခြင်း၊ ဆွမ်းခံဘုန်းကြီးအား ဆွမ်းလောင်ခိုင်းခြင်း၊ သီလရှင်များ အား ဆွမ်းဆန်လောင်လှူခြင်းဖြင့် အလှူဒါနပြုလုပ်မှု ကို လက်တွေ့သင်ကြားလေ့ကျင့်ပေးရမည်။ ထို့အပြင် ဖုန်းတောင်ယာစကားများနှင့် ခိုကိုးရာမဲ့သူများအား ပေးကမ်းစွန့်ကြဲမှု ပြုစုစေခြင်းဖြင့်လည်း ဒါနပြုမှု အလေ့အကျင့် ရရှိစေသည်။ မိဘများက စေခိုင်းပေးရသည်၊ နည်းနည်းပါးပါးလှူဒါန်းမှုမှစ၍ မိမိအလှူကို ဂုဏ်ယူ တတ်စေရန်၊ အလှူရှင်အဖြစ်ကို ခံယူတတ်စေရန် လေ့ကျင့်သင်ကြား ပေးကြရသည်။

အားကိုးရာမဲ့ဖြစ်တတ်သည်

အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့တွင် အမျိုးသမီးများသည် အလှူဒါန အရာ၌ အမျိုးသားများထက် ပြုလွယ်ကြပေသည်။ အမျိုးသား များမှာ အသေးစားဒါနမှုများကို ပြုလုပ်လိုခြင်းမရှိဘဲ ဘုရားတည်၊ ကျောင်း ဆောက်ခြင်း စသော အကြီးစားဒါနများကိုပြုပြီး ဘုရားတကာ၊ ကျောင်း တကာ အဖြစ်ခံယူလိုကြသည်။ သို့ရာတွင် ဘုရားတည်၊ ကျောင်း ဆောက် လှူဒါန်း ရန်မှာ ငွေပေါင်းသိန်းသန်းနှင့်ချီ၍ ကုန်ကျမည်ဖြစ်ရာ ထိုကဲ့သို့ အကြီးစား ဒါနမျိုးလည်း မလုပ်နိုင်၊ နေ့စဉ်ပြုလုပ်ရမည့် အသေးစား ဒါနများကို လည်းမလုပ်ဖြစ်၊ နောက်ဆုံးတွင် အိုမင်းမစွမ်း အရွယ်ရောက် လာ၍ ဒါနကုသိုလ် ထုထုထည်ထည်မစုဆောင်းမိဘဲ သေရာ ညောင်စောင်း လဲလျောင်းသည့်အခါ အားကိုးရာမဲ့ဖြစ်တတ်ကြပေသည်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ခန့်မှန်းကြည့်ခြင်း

ထို့ကြောင့် အမျိုးသားများအား တိုက်တွန်းလိုသည်မှာ အလှူဒါနအမျိုးမျိုးတွင် အလွယ်ကူဆုံး၊ စရိတ် စကအနည်းဆုံးဖြစ်သော မိမိအိမ်ရှိ မြတ်စွာဘုရားအား ရေချမ်းကပ်လှူခြင်း၊ ပန်းကပ်လှူခြင်း၊ ဆီမီးကပ်လှူခြင်း၊ ဆွမ်းတော်ကပ်လှူခြင်း၊ ဆွမ်းခံကိုယ်တော်အား ဆွမ်းလောင်းလှူခြင်းတို့ကို နေ့စဉ်နေ့တိုင်း အမြဲတစေ နိစ္စဓူဝ ဝတ္တရားတစ်ခုအဖြစ်သတ်မှတ်ထား၍ ပြုလုပ် သင့်ကြပေသည်။ **သေးငယ်သောဒါနအမှုတို့၌ အထင်မသေးသင့်၊ နေ့ပေါင်း လပေါင်း နှစ်ပေါင်း များလာသောအခါ ဒါနကုသိုလ် အထူအထည် စုမိ ဆောင်းမိဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ တစ်နေ့လှူသော ရေတစ်ခွက်သည် နှစ်ပေါင်း သုံးလေးဆယ် ကြာလာသောအခါ ရေဂါလန် ထောင် ပေါင်းများစွာလှူပြီး ဖြစ်လေတော့သည်။ တစ်နေ့ ပန်းတစ်ပွင့်လှူ သူသည် နှစ်ပေါင်းသုံးလေးဆယ်ကြာ လာသောအခါ ပန်းပွင့်ပေါင်း သောင်းဂဏန်းကျော် လာပေလိမ့်မည်။ တစ်နေ့ဆွမ်းဖွန်းမျှ ကပ်လှူ လောင်းလှူသူသည် နှစ်ပေါင်းသုံးလေးဆယ်ကြာလာသောအခါ ဆန် အတင်း ငါးဆယ်ခန့်ချက်ကပ်လှူ လောင်းလှူပြီး ဖြစ်ပေတော့သည်။ ဤကားလှူဖွယ်ဝတ္ထုပစ္စည်းအနေဖြင့် စုဆောင်းမိသည် ထုထည် ပမာဏကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။**

ဝတ္တရားတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြုသင့်

ထိုကဲ့သို့ နေ့စဉ်ပွားများ အားထုတ်ခဲ့သော ဒါန ကုသိုလ် စေတနာဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် အကြိမ်များကား သိန်းသန်းကုဋေမက မရေတွက်နိုင်၊ ကုသိုလ်စေတနာပေါင်း အသင်္ချေအသင်္ချာ စုဆောင်းမိ ပေတော့မည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဇရာထောင်း၍ သေရာညောင်စောင်းလဲ လျောင်းရသောအခါ မိမိပြုခဲ့သော ဒါနကုသိုလ်အစုစုကို အားကိုး အားထားရရှိပြီးဖြစ်၍ ရိက္ခာထုပ်အပြည့်အဝဖြင့် ခရီးထွက်ရသော ယောက်ျားသည် ရှေ့ဆက်ရမည့် လမ်းခရီးအတွက် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမ္မမှုရှိ ပျော်ရွှင်စွာ ခရီးထွက်နိုင်သကဲ့သို့၊ ဒါနကုသိုလ်ကောင်းမှု ထုထု ထည်ထည် စုဆောင်း ပြီးဖြစ်၍ တမလွန်ဘဝသို့ ကူးပြောင်းရာ၌ သေခြင်းတရားကို ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပြုံးပြုံး ရှင်ရှင် ရင်ဆိုင်နိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်နေ့စဉ်ပြုလုပ်ရသည့် ဒါန တစ်ခုခုကို ဝတ္တရားတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်၍ မိမိကိုယ်တိုင် မိမိ ကိုယ်ကို ဆုံးမပုံပြင်၍ ကုသိုလ်ဒါန ဆည်းပူးသင့်ကြပေသည်။

အိမ်တွင်းဒါနကုသိုလ်များ

လောကလူ့ဘောင် အိမ်ထောင်ရှင်တို့၏ တာဝန်ဝတ္တရအရ မိဘကိုလုပ်ကျွေးခြင်း၊ သားမယားကို ကျွေးမွေးခြင်း၊ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ အား ကျွေးမွေးခြင်း ပြုရာ၌ မေတ္တာတရားရှေ့ထား၍ ကျွေးမွေးပါက ဒါန မြောက်ကြပေသည်။ မိမိအကျိုးစီးပွားကို ရှေ့တန်းမတင်ဘဲ သူတစ်ပါး ကောင်းကျိုး အဓိကထားသည့် စိတ်စေတနာနှင့် ကျွေးမွေးပြုစုပါက အလှူဒါနပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။ မိမိအိမ်မှ နွားကို အစာကျွေးရာ၌ပင် နွားကို ခိုင်းစားလိုစိတ် အဓိကထားဘဲ လောလောဆယ် မိမိနွားအား ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဝဝလင်လင်စားစေလိုသောစေတနာထား၍ ကျွေးမွေးလျှင် ဒါနဖြစ်ပေသည်။ အလားတူ မိမိအိမ်ရှိ ခွေးများကို ကျွေးမွေးရာ၌ အိမ်ကို စောင့်ရှောက်ပေးလိမ့်မည်ဟူသော မျှော်လင့် ချက်ကို ရှေ့တန်းမတင်ဘဲ လောလောဆယ် သတ္တဝါများ ဝဝလင်လင်စား စေလိုသော စေတနာသန်သန်ထား၍ ကျွေးမွေးလျှင် ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်ပေ တော့သည်။ မိမိ သားမယားကို ကျွေးမွေးထောက်ပံ့ရာ၌ စေတနာ သန်သန်၊ စေတနာကောင်းကောင်းထား၍ ဖြုစင်သောစိတ်ဖြင့် ထောက်ပံ့ကျွေးမွေးပါက ဒါနကုသိုလ် ဖြစ်ပေသည်။ မိခင်သည် ကလေးငယ်အား နို့တိုက်ရာ၌ ကလေးငယ်ဝဝလင်လင်ရှိ၍ ချမ်းသာစေလို သော မေတ္တာစေတနာဖြင့် တိုက်ကျွေးခြင်းဖြစ်၍ စင်ကြယ်သော ဒါန ကုသိုလ်ပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။ ထိုကဲ့သို့ အိမ်တွင်းဒါနပြုရာ၌ စိတ်ထား တတ်ဖို့ များစွာအရေးကြီးပေသည်။ မေတ္တာတရားရှေ့မထားဘဲ သံယောဇဉ်အနှောင်အဖွဲ့ကို ရှေ့ဆောင်မှုပြုမိလျှင် ဒါနမမြောက်ဘဲ သာမန်အားဖြင့် ပေးကမ်းခြင်းတစ်မျိုးသာ ဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။ ဤအချက်ကို သတိမပြုမိသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိသားမယား ဆွေမျိုး သားချင်းများကိုသာ ကျွေးမွေး ထောက်ပံ့ပေးကမ်းခြင်းသည် ဒါနမြောက် သည်ဟုယူဆ၍ တစ်ဖမ်းတစ်ရံဖြစ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် အား လှူဒါန်းခြင်း၊ ပေးကမ်းထောက်ပံ့ခြင်း မပြုတော့ဘဲ သားမယားကောင်းစားရေး၊ ဆွေမျိုး ကောင်းစား ရေးကိုသာ သကြီးမကြီးလုပ်နေပေတော့သည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အိမ်တွင်းဒါနမှာ “သံယောဇဉ် တရား” ရှေ့ဆောင် နေသဖြင့် ဒါနမမြောက်ဘဲ သာမန် ပေးကမ်းခြင်းအဆင့်မျှသာ ရှိတော့သည်။ လူသားသည် မိမိစိတ်ကို မိမိလှည့်စားတတ်ကြသည်။ အမှန်စင်စစ် အိမ်တွင်းဒါနမှာ စင်ကြယ်သောဒါနဖြစ်ရန် ခက်ခဲ၍ **(စာမျက်နှာ ၃၃ သို့)**

တစ်ရှဉ်းရဘောင် နောက်တစ်ယောက် ထပ်လိမ့်ခြင်းပါဉ်း

ခင်သူဇာမြင့်

ဖြူမြို့နယ် သပြေလှရွာမှ ကျောင်းလာ နေသော ကိုရင်ဆေဒကသည် ကိုရင်ပညိန္ဒထံမှ စာရေးရန် ခဲတံခဏဌားယူပြီး စာရေးသည်။ နောက်... ခဲတံကိုပြန်မမေးဘဲ ပျောက်ရှုသွားသည်။ ကိုရင်ပညိန္ဒက ခဲတံပြန်ပေးရန် တောင်းသောအခါ ပျောက်သွား၍ မပေးနိုင်သေးကြောင်း သူဖခင် ကျောင်းလာက ပိုက်ဆံတောင်း ပြန်ဝယ်ပေးပါမည် ဟု ပြောထား၍ ကိုရင်ပညိန္ဒကလည်း ကျေနပ်ထား သည်။ သို့သော် ခဲတံက တစ်ပတ်လဲမရ၊ နှစ်ပတ် လဲမရ၊ တစ်လနေလဲ မရလေတော့ နောက် ကျောင်းသို့ လာရောက်သော ကိုရင်ဆေဒကအဖေ ဦးဖိုးခွေးနှင့် တွေ့၍ ထိုခဲတံကိုပြောပြသည်။ ဦးဖိုးခွေးက အဲဒါ ကိုရင်တို့နှစ်ပါး ကိစ္စပဲ တပည့် တော်နှင့် ဘာဆိုင်သလဲဟုပြောသဖြင့် ကိုရင်ပညိန္ဒ က ဒကာကြီး သူတစ်ပါးပစ္စည်းယူပြီး ပြန်မပေးဆပ် မပေးလျော်ရင် နောင်ဘဝ အဲဒီအိမ်မှာ ကျွန်ခံနွား ဖြစ်ရတယ်။ ယခု သားကလဲ လိမ်၊ ဖအေကလဲလိမ် လေတော့ နောက်ဘဝကျပ်တို့အိမ်၌ နွားတစ်ရှဉ်း ရတော့မပေါ့ဟုပြောရာ ကိုဖိုးခွေးက ထိုစကားကို မကျေနပ်ဖြစ်ပြီး ကိုရင်ပညိန္ဒက သူ့ကို ရိုင်းပြစွာ နွားဖြစ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုပုံကို ဆရာတော် အား လျှောက်ထားတိုင်ကြားလေသည်။

ဆရာတော်က ကိုရင်ပညိန္ဒကို သူဆုံးမ ပေးမည်ဟု နှစ်သိမ့်စကားပြောကြားလိုက်ပြီးနောက် ညနေ ဘုရားရှိခိုးပြီး၍ ဩဝါဒပေးချိန်တွင် ဆရာ တော်က ထိုကိစ္စကို ကိုရင်ပညိန္ဒနှင့် ကိုရင်ဆေဒက ကို စစ်ဆေးမေးမြန်းသည်။

အကြောင်းစုံသိပြီးသောအခါ ဆရာ တော်က ကိုရင်ဆေဒကက သူတစ်ပါးပစ္စည်းငှားယူ လျှင် ရိုသေစွာကိုင်တွယ်သုံးစွဲပြီး ရိုသေစွာပြန် ပေးရသည်။ အစားပြန်လျော်ပေးနိုင်က လျော်ပေး ရသည်။ မလျော်ပေးနိုင်က မေတ္တာရပ်ခံပြီးခွင့်လွှတ် ရန် တောင်းပန်ရသည်ဟု ဆိုဆုံးမပြီး ကိုရင် ပညိန္ဒကိုမူ တစ်ဘက်သားနှစ်နာအောင် ပျက်စီး အောင် ကျိန်ဆဲသည်သဘောမျိုး မဖြစ်ရလေ အောင် ပြောဆိုတတ်ရမည်။ ရဟန်းသာမဏေ ဆိုတာ ဒကာ ဒကာမများကို “မကောင်းမြစ်တား ကောင်းရာညွှန်လတ် အသစ်ဟောကြား၊ နာဖူး ထပ်မံ၊ နတ်ထံဝင်ရာ၊ မေတ္တာလည်းပြု၊ ရဟန်းမှ၊ ခြောက်ခုလွန်သေချာ”ဆိုတဲ့ ရဟန်း၊ ကိုရင်တို့

ကျင့်ရမည့် ကျင့်ဝတ်နှင့် အညီ ဒကာ ဒကာမ အပေါ် မေတ္တာထားကျင့်ရမည်ဟု ဆုံးမပြီး
ယခုမောင်ပညိန္ဒပြောပုံက ကျောက်တိုင် ရွာက ဖိုးသာချမ်း သားမောင်သာက သူ့အဖေကို တစ်ရှဉ်းရအောင် နောက်တစ်ယောက် ထပ်လိမ် ခိုင်းပါဉ်းအဖေလို့ ပြောသလို ဖြစ်နေပြီကွဲ့’ ဟု မိန့်ကြားရာ အနားရှိစာချဘုန်းကြီးက
‘အကျယ်ကလေး မိန့်ကြားပေးပါဘုရား’
လို့ လျှောက်ထားတော့ ဆရာတော်က
‘အေး ရှေးက ကျောက်တိုင်ရွာမှာ လယ်ပိုင်ရှင် သူဌေးဖိုးသာချမ်း ဆိုတာရှိသတဲ့။ သူ့မှာ သားလေးယောက် သမီး(၂)ယောက်ရှိပြီး သား အငယ်မောင်ဖိုးသာက သွက်သွက်လက်လက် ချက်ချက်ချာချာရှိပြီး ဗဟုသုတပညာလဲ လေ့လာ သတဲ့ တရားစာ ပုံပြင်စာတို့ကိုလဲ အဖိုး အဖွားတို့ ထံမှာ နားထောင် မှတ်သားလေ့ရှိသတဲ့။
တစ်နေ့မှာ ရွာလယ်က စာရင်းငှား ကိုသာကျော်က လယ်ပိုင်ရှင်ဦးသာချမ်းထံမှ လယ်ကလီခတွေ ပိုယူထားပြီး အလုပ်လဲလုပ်မပေး

ငွေလဲ ပြန်မဆပ်ဘူးတဲ့ ခဏခဏ သွားတောင်းတိုင်း မရ တော့ သားက သူ့ကြီးကို တိုင်ရန် သူ့အဖေကို ပြောသတဲ့။
အဲဒီအခါမှာ အဖေဖြစ်တဲ့ ဦးသာချမ်း က သားအကုသိုလ်ဒေါသတွေ ရှည်အောင်မလုပ်နဲ့။ သူတို့ ဖေဖေထံက ကြွေးယူထားပြီး ကြွေးမဆပ်လျှင် နောက်ဘဝမှာ ဖေဖေတို့ အိမ်မှာ ကြွေးဆပ်ဖို့ အတွက် နွားလာဖြစ်ရမှာကွဲ့လို့ ပြောသတဲ့။
အဲဒီအခါမှာ သားဖြစ်သူဖိုးသာက ဖေဖေဒီလိုဆိုလျှင် ယခုတစ်ယောက်ထဲဆိုတော့ နွားတစ်ကောင်ပဲရမှာ နွားတစ်ရှဉ်းရအောင် နောက် တစ်ယောက်ထပ်ပြီး လိမ်ခိုင်းပါဉ်းလား အဖေလို့ ပြောသတဲ့ကွဲ့။ ယခုလဲပဲ ပညိန်က ဆေဒက အဖေကို ဆေဒကတို့ သားအဖတစ်ရှဉ်းလာပြီး ကျွန်ခံနွားဖြစ်မယ်လို့ ကျိန်ဆဲပြောသလိုမျိုးကွဲ့’ ဟု မိန့်ကြားတော်မူလိုက်ရာ ဩဝါဒခံ ရဟန်းရှင် ကျောင်းသားတို့ တသောသောရယ်မောကြလေ တော့သည်။

ခင်သူဇာမြင့်

(စာဖျက်နာ ၃၂ မှ)
အားကိုးလောက်သော ဒါနမျိုးမဟုတ်ချေ။ သို့ရာတွင် တာဝန်အရ မလွှဲ မရှောင်သာပြုလုပ်ကြရာ၌ မေတ္တာစေတနာ၊ သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပေါ်နိုင်အောင် စိတ်ကိုပြုပြင်နိုင်လျှင် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း နည်းလမ်းကို အကြံပြုခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။
(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)
အရှင်သီလာစာရ(ပဲခူး)

အလှူထူးသည် နွေတန်ခူး ဂိဗ္ဗာန်အတာ

ယုဝတီရွှေဝါစိန်

(၁၉၉၄ ခု ဧပြီလ ၄ ရက် နံနက် ၉ နာရီ ၁၅ မိနစ် မြန်မာ့အသံ၊ မှတ်ဖွယ်မှတ်ရာ သုတအဖြာဖြာ အခန်းတွင်ဟောကြားခဲ့သော အသံလွှင့်ချက်ကို ပြန်လည်ဖော်ပြပါသည်)

တန်ခူးလ(ဝါ) မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့မှ ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့ထိ ရာသီအားဖြင့် မိဿရာသီ ဟုခေါ်ဆိုကြပါသည်။

မေသာ- ဟု ကမ္ဘာဦးအစက ခေါ်ဆိုကြ သည့် မူလဘာသာမှာ ဧ-သရကို က္လ-သရပြုလုပ် ပြီး မိဿရာသီဟုခေါ်တွင်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ယင်းရာသီမှာ ဆိတ်တို့နှစ်သက်သော ရာသီဆိတ်နှင့်တူသော အဆင်းရှိသည့် ရာသီဟူ ၍ ဇောတိသတ္တဗေဒင်ကျမ်းကြီးမှာ အဆိုရှိပါသည်။ ယင်းရာသီကိုပင် အဘိဓာန်ကျမ်းမှာ- စိတ္တကော-တန်ခူးလ ရမ္မကော-တန်ခူး လဟူ၍ နှစ်ပါးပြဆိုပါသည်။ စိတြာကွတ်နှင့် ယှဉ်၍ လပြည့်ခြင်းကြောင့်လည်း စိတ္တဟုခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ် ပါသည်။

“နာနာ ပုပ္ဖဖလ ဝိစိတ္တတာယ လောကာနံ ရမ္မံ ကရောတိတိ ရမ္မကော”

နာနာပုပ္ဖဖလ ဝိစိတ္တတာယ-အထူး အထူးသော အပွင့်အသီးတို့၏ ဆန်းကြယ်သော အဖြစ်ကြောင့်၊ လောကာနံ-လူတို့၏၊ ရမ္မံ-စိတ်နှလုံး ဓမ္မလျော်ခြင်းကို၊ ကရောတိ-ပြုတတ်၏၊ က္လတိတသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ရမ္မကော- ရမ္မက မည်၏ ဟု တန်ခူးလ၏ ဆန်းကြယ်ပုံကို ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြသည်။

အချို့ကလည်း မိန်ရာသီမှ မိဿရာသီ သို့ တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်အတာကူးခြင်းကြောင့် တာကူး လဟုဆိုကြပြန်သည်။

သင်္ကြန်ဆိုသည် စကားမှာ သကန္တဆို သည့် ပါဠိစကားမှ သင်္သကရိုက်လို သင်္ကြန္တ မြန်မာ လို သင်္ကြန်သို့ အဆင့်ဆင့် ဆင်းသက်လာပြီး အဓိပ္ပါယ်မှာ ကူးပြောင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ကူးပြောင်းခြင်းကိုပင် “မဟာသင်္ကြန်” ဟုခေါ်ကြ

ခြင်းဖြစ်သည်။

မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့မှစ၍ တနင်္ဂနွေ ဂြိုဟ်မင်းသည် မိဿရာသီသို့ ကူးပြောင်းရာ ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့မှာ မိဿရာသီကုန်ဆုံးပါသည်။

အဆိုပါ ရာသီ၏ ကြီးစိုးသော ဂြိုဟ်မှာ အင်္ဂါဂြိုဟ်ဖြစ်ပြီး အကောင်းဆုံးမှာ တနင်္ဂနွေဂြိုဟ် မင်းဖြစ်ပါသည်။ဆယ့်နှစ်ရာသီခွင်မှာ ရှေးဦးရာသီ လည်းဖြစ်ပါသည်။

မိဿရာသီအပြောင်းမှာ မဟာဝိသုဝ သင်္ကြန်ချိန်ကျပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရေပတ်ဖျန်း ကစားခြင်းကို အစဉ်အလာမပျက်အောင် ဆင်နွှဲ ခဲ့ကြသည်မှာ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကပင်ဖြစ်ပါ သည်။ **ကဝိလဝတ်သတ်ဝင်မင်းတို့သည် ရေကန် ကြီးများအနီးမှာ မင်းတံဆောက်ပြီး ရေဖျန်းပွဲ သဘင်ဆင်ယင်ကျင်းပကစားကြဖို့ မြို့ပြတည် ဆောက်ခြင်းပြုခဲ့ရာမှ ဒေဝဒဟပြည်ဟု မှည့် ခေါ်ခဲ့ကြောင်း သာသနာဝင်ကျမ်းများမှာ ပြဆို ခဲ့သည်ကို မှတ်သားမိခဲ့ပါသည်။**

မဟာရာဇဝင်ကျမ်းကြီးမှာလည်း ပုဂံ ပြည် နရပတေမင်းဟုခေါ်သော တရုတ်ပြေးမင်း လက်ထက်မှာ ဂိဗ္ဗာန်အတာသင်္ကြန်အခါ ရေဖျန်း သဘင်ဆင်ယင်ကျင်းပ ကစားကြရာမှာ နန်းတော် မှ မြစ်ဆိပ်တိုင်အောင် တစ်လျှောက်လုံး မင်းတံ ကနွားဆောက်ပြီး အကာအရံလုံခြုံစွာ နန်းတော် တွင်းက မိဖုရား မောင်းမမိသံတို့နှင့် ရေကစား ပျော်ရွှင်ကြသည်။ ထိုသို့ ကစားရာမှ မိဖုရား စောလုံကို အကျီစားသန်လိုက်ရာမှ အမျက်သို့ ရန်လိုပြီး မဖြစ်သင့်သော အမှု ဖြစ်ပွားခြင်းသည် လည်း သင်္ကြန်ပွဲသဘင် ပျော်ရွှင်ခြင်းပြုကြသူများ အတွက် သင်ခန်းစာယူသင့်ကြောင်းကို တင်ပြလိုက် ရပါသည်။

မိန်ရာသီတပေါင်းမှ ကြွပြောင်းလာပြီ ဖြစ်သော တန်ခူးလမှာ သာမောဗွယ်အသွယ်သွယ် တို့နှင့် ဆန်းကြယ်လှပလွန်းလှပါတိသည်။ အပူရှိန် ပြင်းတော့လည်း ရွက်ဟောင်းကြွေခြေလှုပ်၍ လေအသုတ်မှာ မြေပြင်မှာ ဝေ့ဝဲကာ ကျရှာလေ ပြီး တစ်ချို့သစ်ရွက်ကလေးများကမူ ရိုးညွှတ်စိမ်း လွဲလွဲမှာ ရွှေဝါရောင်တစ်ဝက် မြရောင်တစ်ဝက် စွက်ဖက်ပြီး လေအလာမှာ ကြွေရှာလှနိုးနှင့် မြင်ရ သူ ရှုတိုင်းမူးအောင် ဆန်းထူးလှပါပေသည်။

ဒါကြောင့်သာပဲ စစ်စခန်း တစ်နေရာ

မှာ ထွေထွေရာရာ တွေးတောပြီး ငေးမောရင်းနှင့် ဗျာပိုတတ်လေသည့် စာဆိုတို့၏ ဓလေ့အတိုင်း တောင်ငူခေတ်စာဆိုရှင်မင်းလေယုရန္တမိတ်သည် အင်းဝအနောက်ဖက် ကွန်မင်းတရားထံမှာ အမှုတော်ထမ်းရင်း စစ်တိုက် ဝါသနာထုံလေသည့် မင်းတရားကြီး စစ်တိုက်သွားလေရာ ဟံသာဝတီ သန်လျင် မုတ္တမ ဇင်းမယ်စသော နေရာအနှံ့ အပြားရောက်ခဲ့ကာ ဝန်းကျင်အလှအပ ပသာဒကို မျှော်တငေးမော တွေးတောကာ နွေရာသီအလွမ်း ရတုဖြစ်သော -

“ပုရစ်ပြာစီ စုလစ်အနီ ခုနစ်နာရီ” အစ ချီပြီး

“ဆန်း ထူ ဝါနီ၊ လှိုင်ခွဲပြီ”
“သွန်မြူး ဖြာစီအိုင်ခွဲပြီ”

အစချီ အချဉ်ရတုများကို စပ်ဆိုရာမှာ
“ပုရစ်ပြာစီ ချိန်သင့်ဗိုလှယ်”

ရာသီတပေါင်း၊ ပြောင်းအံ့မူးမူး၊ သန်းဦးအစွန်း၊ နွေသစ်ဆန်းတ၊ သွန်းလည်း ငြိမ်းလောင်း၊ ပုရိန်ပြောင်းသော်၊ ရွတ်ဟောင်း ကြွေစင်၊ ရွှေရည်ရှင်လည်း၊ မထင်သေးကြ၊ မြလည်းတဝက်၊ နည်းများဖက်၍၊ ခွေစွတ် ပြည့်သိပ် ဖူးလိပ်မြေစံ ပုလဲသန္တာ နီလာ ရောင်ခြည်၊ ရွှေရည်ရိုန်းရိုန်း၊ မြစ်မီးတလိုက် ညိုရောင်မြိုက်နှင့် ရစ်ဝိုက်လေညှင်း၊ ပြင်းယု ချင်းသော်ဖျားရင်းထက်အောက်၊ ရွတ်ခြောက် ကြွေစင်၊ ပင်တိုင်းမြင်၍ . .

မရွှင်နေစူး ရှုတိုင်းမူးသည် ဆန်းထူး ဝါနီ လှိုင်ခွဲပြီ”

ဟူ၍တပေါင်းလမှ တန်ခူးလရာသီ အကူး ဆန်းထူးလှသည့် နွေရာသီ၏ ရှုခင်းကို ကြည့်ရင်းမှ လွမ်းမောဖွယ် တေးပန်းချီခြယ်ခဲ့ပေ သည်။

ဂိဗ္ဗာန်အတာ သင်္ကြန်ခါနှင့် ရွှေဝါ ပိတောက် တို့ကလည်း ခွဲခြားထား၍မဖြစ်သလို ပိတောက် ရွှေဝါတစ်ခက်ကိုမှ နှစ်သက်လေဟန် ရှိသော **ကုန်းဘောင်ခေတ်စာဆိုရှင် ဦးကြော့ ကလည်း** တန်ခူးလရာသီမှာ အခါမိပွင့်တတ်လေ သည့် ရင်ခတ်ပန်း၊ ကံကော်ပန်းများကို ကျောခိုင်းပြီး တကယ်တန်းပြောရလျှင် ဘယ်ပန်းမှ စံမတူပါတဲ့ လေဟု သဘာဝတ္ထအခြေအနေ၏ ရှုချင့်စဖွယ် သာယာတင့်မောလှသော ရှုခင်းကို ကြည့်ပြီး တကယ်အလှကို ကန့်ကလျ စာပန်းချီခြယ်သခဲ့ပုံ က

“လတန်ခူးပေမို့ အလှထူးပါဘိ မြမြဖူးရယ်တဲ့ ခိုင်ရွှေဝါ၊ တကယ်တန်းသာဖြင့် ဘယ်ပန်းသော် စံမတူဘူ နန္ဒပူ ဖန်ဂူ ထိပ်မှာလ ပစေ့ကာ ချွေးတော်သိပ်ရတယ်၊ အေးရိပ်

(စာမျက်နှာ ၃၆ သို့)

■ ရွှေမျက်နှာပိုးမှအဆက်

အမွန်အမြတ်ထားအပ်သော အမွေများမှ

သူသည် စာကြည့်ခန်းအတွင်းမှ မထွက်နိုင်သေး။ အပြင် သို့ပင် မထွက်ချင်မိ။ စာကြည့်ခန်းနှင့် သူ့အတွေး၏ အကန့်အတွင်း လူးလာခေါက်တံ့ရှိနေခြင်းကပင် သူ့အတွက် သက်သာ သလိုရှိနေသည်။

သူသည် ခေါင်းငိုက်စိုက်ချရာမှ သက်ပြင်းရှည်တစ်ချက် ရှုသွင်းမှုတ်ထုတ် လိုက်ရင်း ဘယ်ဘက်နဲ့ရဲသို့ စောင်းငဲ့မော့ကြည့် လိုက်သည်။

“ဂဗ္ဘိသာရဆုံးမစာ” ဟူသော ခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည့် “သျှင်မဟာရဋ္ဌသာရ” ၏ အဆိုအမိန့်ကို တွေ့လိုက်ရပြန်သည်။ “ဘာသာစစ်” ၏ ဝိုင်းစက်စက်လက်ရေးဖြင့် ကူးယူ၍ မှန်ဘောင် သွင်းချိပ်ဆွဲထားခြင်း ဖြစ်သည်။ အချိန်ကာလကြာမြင့်ပြီဖြစ်၍ မင်အနက်ရောင်သည်ပင် နီကျင်ကျင်ဖြစ်နေ လေပြီ။

ပထမဆုံးစာပိုဒ်သည် “စရိုက် ညီထွေကျင့်တတ်စေ” ဖို့ ဖြစ်သည်။ ရောမမှာ နေလျှင် ရောမလိုကျင့်တတ်ဖို့၊ ခေတ်မီဖို့ ဆိုရာ တွင်လည်း မှန်ကန်စွာဖြင့် ခေတ်မီအောင် ကျင့်ကြံပေါင်းသင်း ဆက်ဆံတတ်ဖို့ ဖော်ကျူး ဟန်ရှိသည်။

- မြွက်ဆိုမှသာ၊ နှုတ်သံပြားသို့၊
- စီးပွားလိုယောင်၊ ရူပဆောင်လျက်၊
- မှားအောင်ပြစ်ရှု၊ ကြံတတ်စွာသား၊
- မေတ္တာချည်းနှီး၊ လူခွေးပြီးနှင့်၊
- တသီးတခြား၊ တစ်ပါးပြည်ရွာ၊
- မရှောင်သာ၍၊ မကွာ ပေါင်းဖော်၊
- ပြုငြားသော်လည်း၊
- အပေါ်ကားယှဉ်၊ အထဲကြည့်၍၊
- စိတ်ယဉ် နှိမ့်ချ၊ အာစာရဖြင့်၊
- ကာလအလိုက်၊ သူ အကြိုက်ကို၊ စရိုက်ညီထွေ
- ကျင့်တတ်စေတဲ့။

မကောင်းမှု၊ အကုသိုလ်မှု၊ အဓမ္မမှု တို့နှင့် ကြုံလာတိုင်း ကိုယ်ပေါင်းစိတ်ခွာနေ တတ်ဖို့၊ ရှောင်တတ်ဖို့ ဆိုမိန့်သည်ဟု သူခံစား နားလည်လိုက်မိသည်။

ဒုတိယစာပိုဒ်သည် “စဉ်ကြောင်း

ဝေးမြေ လွင့်တတ်စေ” ဖို့ ဖြစ်သည်။

သူတော် မဟုတ်၊ သူယုတ်တို့အား ရက်ရောစွာ စွန့်ခွာ ဖဲ့ကြဉ်ရန် ဆိုမိန့်ထား သည်ကို တွေ့ရပြန်သည်။

- အရှည်လင့်လင့်၊ အသင့်မျှော်လျက်၊
- ကြံခေါက် ရက်တည့်၊
- နှောင့်ယှက်သောဖြစ်၊ ဆံတရစ်မျှ၊
- အပြစ်မဲ့စွာ၊ လွတ်ခွင့်သာမူ၊
- ကန္တာ တောထဲ၊ ခရီးခဲဝယ်၊
- ကျားရဲသစ်ရှု၊ ဘီလူးသဘက်၊ ဘေးသူဖျက်အား၊
- ရက်ရက်ဆောစွာ၊ စွန့်လိုက်ခွာသို့၊
- မိစ္ဆာဖော်ပေါင်း၊ သူမကောင်းကို၊
- စဉ်ကြောင်း ဝေးမြေလွင့်တတ်စေတဲ့။

သူသည် အဆိုအမိန့်အဆုံးအမ များ၏ အဆီအနှစ်တို့တွင် နစ်မောနေမိသည်။ သူ၏ဘဝတစ်လျှောက် ဖြတ်သန်း ချိန်များတွင် ကြုံခဲ့ဆုံးခဲ့၊ သူပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော သူ၏ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောက်မှုတို့ဖြင့် ပြုခဲ့သမျှကို ပြန်လည် ဆန်းစစ် နေမိပြန်သည်။

ကမ္ဘာနှင့် အဝန်းစီးဆင်းဖြန့်ကြက် နေသော စီးပွားရေးစနစ် ကွန်ယက်ကြီးအတွင်း မိမိနိုင်ငံ၊ မိမိလူမျိုး၊ မိမိတို့ဘဝရှင်သန်တိုးတက် ရေးအတွက် သတိမူဖွယ်တွေ၊ ဆောင်ရန် ရှောင်ရန်တွေများစွာရှိနေလေပြီ။

မြန်မာမှုဟု ခံယူအပ်သည့် ဗုဒ္ဓ ဓမ္မအဆုံးအမ၊ တရားဒေသနာတွင် လူ နတ် ဗြဟ္မာ လောကသားအားလုံး၏အကျိုး၊ ကမ္ဘာ သားအားလုံး၏ အကျိုး၊ မိမိနိုင်ငံ၊ မိမိလူမျိုး၊ မိမိဒေသ၊ မိမိရပ်ရွာ၊ မိမိသားစုနှင့် တကွ မိမိကိုယ်တိုင်အတွက် လောကီ၊ လောကုတ္တရာ အကျိုးရယူဆောင်ရွက် နိုင်ရန် လက်တွေ့ ကျသည့် အဆုံးအမများရှိ၏။ ငြိမ်းချမ်း သောစိတ်၊ ရဲရင့်တည်ကြည်သော လောက အမြင်ကို ရယူလျက် တစ်ဘဝ၏ ဖြတ်သန်း ခြင်းကို သာမက၊ သံသရာတစ်လျှောက် အကောင်းတကာ အကောင်းဆုံး ဘဝများကို ရယူ၍ ဖြတ်သန်းသွားနိုင်ပါ၏။

တတိယစာပိုဒ်သည် “ဉာဏချွန်း ကွင်းမြဲစေမင်း” တဲ့။

ဒေါသအမျက် စောင်းမာန် တက်မှုကို၊ ဉာဏ်ပညာဖြင့် ချွန်းမိုးကွပ်သကဲ့သို့ ထိန်းချုပ်ပယ်သတ်ရန် ဆိုမိန့်ဆုံးမထားသည်။

- မကီဇောတ၊ ပြည်တန်မြင့်၊
- သိင်္ဂရွှေညာ၊ ရတနာလည်း၊
- အဝါလျှံလက်၊ ရောင်ခြည်ထွက်မှု၊
- စုံမက်ဝဲခြီး၊ အဖိုးကြီး၏၊
- တသီးဆိုဖွယ်၊ လူတို့ဝယ်လည်း၊
- ကြီးငယ်အမျက်၊ စောင်းမာန်ထွက်မှု၊
- ပေါင်းဖက်ဖော်နှီး၊ အများငြီး၏၊
- အတီးလက်သုံး၊ ဤသည်ထုံးကို၊
- ယူကြားပိုက်သွင်း၊ သားမောင်မင်းလည်း၊
- မှန်ပြင်းဒေါသ၊ စိတ်နာဂကို၊ ဉာဏချွန်းကွင်း
- မြဲစေမင်း ဟုဆိုသည်။

အောက်ဆုံးက စတုတ္ထစာပိုဒ်တွင် “နေ့ညမကင်း တွေ့စေမင်း” ဟု ဆိုမိန့်ထား သည်။

အထူးထူးအထွေထွေသောအတတ် ပညာတို့ကို ဆည်းပူးရှုဖွေရာ၌ လိုက်နာကျင့်သုံး အပ်သည်တို့ကို ဖော်ကျူးထားသည်။

- အဋ္ဌာရသ၊ သိပ္ပံကျေးဇူး၊ အထူးထူးကို၊
- ဆည်းပူးဖွေရှု၊ သင်သောခါလျှင်၊
- ဆရာကောင်းထံ၊ ကျိုးနွံတရုည၊ ရိပ်ခြည်
- ကြည့်လျက်၊
- တပည့်ကျင့်ဝတ်၊ ညီညွတ်စွာမူ၊ ကုန်အောင်ပြု၍၊
- အာယုဆုံးစွန့်၊ ပြောင်းချိန်တန်မှ၊
- ပြညွှန်ရိပ်ခြေ၊ ဆိုအံ့သည်ဟု၊
- ဆောက်တည်လျှို့ဝှက်၊ ပြင်မထွက်သား၊
- သိခက်ခဲလှ၊ ကိလိ၎်ကို၊ မှတ်ရလေအောင်၊
- ရည်စောင့် နှိမ့်ချ၊ ဆည်းကပ်ခံ၍၊
- နေ့ညမကင်း တွေ့စေမင်း” ဟု ဆိုသည်။

သျှင်မဟာရဋ္ဌသာရ (မြန်မာ ၈၃၀-၈၉၂) တို့၏ အဆိုအမိန့် အဆုံးအမ များစွာကို “ပျိုလင်္ကာ” ရသဖြင့် ဖော်ကျူး ခဲ့သည်မှာ များစွာ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းပေစွဟု သူကြည်နူးစွာ ခံစားနေမိပြန်သည်။

ရာစုသစ်၏အရက်ဦးကာလအား ဖြတ်သန်းနေကြသော လူသားသည် မည်သည့် ခေတ် မည်သည့်စနစ်ဖြင့် မည်သည့် ဒေသ မည်သည့်အရပ်၌ ရှင်သန်လာခဲ့ရ သည်ဖြစ်စေ၊ ရှင်သန်ဖြတ်သန်းနေရသည်ဖြစ်စေ၊ သူ၏ စိတ်နှလုံး၌ ပြည့်စုံမှု၊ သာယာချမ်းမြေ့မှု၊ ဖျော်ရွှင်မှုနှင့် လုံခြုံမှုများကို တောင့်တနေမည် ကတော့ အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။

“လူသားတစ်ဦး၏ “လိုအင်” ဆိုသည်ကတော့ အမျိုးမျိုး ရှိကြပေမည်။

မည်သို့ရှိစေ လူသားတစ်ဦးသည် သူ၏လိုအပ်ကို ဖြည့်ဆည်းရာ၌ နှလုံးသွင်းမှု၊ ကျင့်သုံးမှု မှန်ကန်ပါမှ ထိုလူသားနှင့် သူ၏လောက အတွက် ငြိမ်းချမ်းမှု၊ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုတို့ကို သမုတုပြု၍ ဖော်ဆောင် တည်ဆောက်နိုင်မည် မဟုတ်ပါလား။

“ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရသည် သူ၏ စိတ်နှလုံးတွင် ဝီပီပြင်ပြင် အခိုင်အခန့် တည်လာသည်။ သူငယ်ငယ်ကတည်းက အလွန်ပင် စွဲမတ်အားကျသော၊ လေးစား ကြည်ညိုသော စာဆိုပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ သူ၏ စိတ်နှလုံးတွင် စတင်၍ အခြေချခဲ့သော မျိုးစေ့ကား “သူ၊ စိ၊ ပု၊ ဘာ၊ ဝိ၊ လိ၊ သိ၊ ဓာ” အက္ခရာရှစ်လုံးဖြစ်သည်။ စာသင်သားတို့ အတွက် နက်နဲကျယ်ပြန့် လှသော ဆုံးမစာဖြစ် သည်။

သူ စိ ပု ဘာ၊ ဝိ လိ သိ ဓာ အက္ခရာစွဲသုံး
ဤရှစ်လုံးကို
သိကုံးပန်းသွင်း၊ နေ့တိုင်းဆင်လော့၊
စာသင်ဖျို့နု၊ အခြေပြုတို့၊
ဥဇုဘူတ၊ လုံ့လပြင်းစွာ၊ သူထက်ငါဟု၊
နှုတ်မှာရွှေ၊ ကြိုးပမ်းကလျှင်၊
သိပ္ပကျေးဇူး၊ အထူးသိမြင်၊ ပညာရှင်ဟု၊
မထင်မပေါ်၊ မကျော် ဇောဘဲ၊ တည်မှာလွဲအံ့၊
အရဲ ကြိုးကုတ်၊ စွန့်ရဲသုတ်သို့၊
အားထုတ်ခုံမင်၊ မသင်မအံ့၊ မကြံမမေး၊
ဆွေးနွေးရောနှော၊ ပြောဟောမဲ့ထွေ၊
ပေချပ်ရေဖြင့်၊
ကုန်စေဆန်းသာ၊ သင်ချေပါလည်း၊
ဘယ်မှာဂုဏ်ရှင်၊ ကျော်စောထင်ချိမ့်၊
စာသင်ဟူက၊ ကျမ်းထိုမျှကို၊
တွေ့ကမရွှောင်၊ ကြောင်ပုစွန်စား၊
ကျွတ်ကျွတ်ဝါးသို့၊
လွှသွားပမာ၊ ကျောက်ထက်စာသို့၊
လိုရာရအောင်၊ ကြံဆောင်လေ့ကျက်၊
အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ နှုတ်ဝယ်ရွှေ၊
ထားချေမှတည့်၊
တစ်စပေါ်လျှင်၊ ချည်စင်င်သို့၊
သဘင်ပွဲမှောက်၊ ဆိုရေးရောက်က၊
လန့်ကြောက်မရွံ့၊ သတိမြဲခိုင်၊
ကျောက် တိုင်ပမာ၊ ကေသရာသို့၊
ရွံ့ရှာမဲ့ကမ်း၊ ဆိုခင်းနည်းနာ၊ အပြာပြာကို၊
မကြာနှုတ်လျှောက်၊ ခန့်ချင့်ထောက်လော့၊

အံ့လောက်ဖွယ်သာ၊ ဂါထာပါဠိသား၊
စကားဝိုက်လည်၊ စဉ်ရှည်ရှေးတီး၊ စကားကြီးက၊
စသည်ထိုထို၊ ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ်၊ ဓာတ်ရပစ္စည်း၊
ထုံးနည်းပမာ၊ ဂါထာဆန်းဝိုက်၊ ကရိုဏ်းဌာန်စစ်၊
ဖွင့်လှစ်ငိုကာ၊ အဋ္ဌကထာပါဠိ၊ အောက်ထက်ညို၍၊
ကဝိလက္ခဏာ၊ အပြာပြာကို၊ သေချာဆည်းဆာ၊
ဆိုဝံ့ကလျှင်၊ ဘဝဤတွင်၊ ခုဖျက်မြင်လည်း၊
မထင်ဘယ်မှာ၊ ရှိဘိရာအံ့၊ သံသရာလည်း၊
ပမာကလွန်၊ အဆုံးစွန်မှု၊ ညီမွန်တုလွတ်၊
သုံးလူနတ်ဝယ်၊ အကျွတ်ဘယ်မှာ ဝေတော့မည်။”

သူ၏အသက် ၁၀ နှစ်သားခန့်က သူနှစ်ခြိုက်လွန်း၍ မပြတ်ရွတ်ဆိုခဲ့ဖူးသော ဆရာသခင်ကျေးဇူးရှင်၏ ဆုံးမစာကို သူသည် ပူဇော်ရင်း နုပျိုလန်းဆန်းမှုကို ကြည်နူးစွာ ခံစားနေမိလေတော့သည်။

အို ----- အမုန် အမြတ် ထား၍
နှလုံးသွင်းကျင့်ကြံအားထုတ်အပ်သော အဓမ္မ တို့ကဖြင့် မြောက်မြားစွာ။

ပြည်ထောင်စုဖွား တိုင်းရင်းသား များအားလုံးသည်လည်းကောင်း၊ မြန်မာမျိုးဆက် အားလုံးတို့သည်လည်းကောင်း “စံပြုနိုင်လောက် သည့် မြန်မာတို့၏ စိတ်နှလုံးဖြင့် ကမ္ဘာအလည် တွင် အတုယူဖွယ် မြန်မာအဖြစ်၊ ဖြစ်တည်ရစ် စေတော့” ဟု နှစ်ကူးနှစ်ဦးတွင် ခံစားမိနေသော သူ၏ လိုအင်တစ်ခုအတွက်၊ သူရှင်သန်နေရပါ ဦး တော့မည်။

ငြိမ်းချမ်းဦး

(စာမျက်နှာ ၃၄ မှ)

သာယာ၊ တစ်နှစ်တွင်၊ သည်တစ်လသာပ၊
တစ်လတွင် တစ်ရက်ထဲ ခက်ခဲတဲ့ ရက်ဗုဒ္ဓါ၊
ပွင့် ရွာကြံစုံ ဖြိုငြင် တွင်း မြဲမင်းလွင် ထန်
ကြိုးသင်းလတာချိန် ယံမတော့၊ ရွှေဝတ်ဆံ
ငုံ ထန်ညွှောက်ကယ်နှင့် ခါသကြိန်၊ ဝိမှာန်
ရောက်ပြန် တော့ သိရံသရေ ထိန်ဝေလို့
တောက်တဲ့ပြင်၊ လမ်းတစ်လျှောက် သင်းပါဘိ
ဆန်းသလောက် မလင်းနိုင်ဘူး၊ ပန်းပိတောက်
မင်း”

ဟူ၍ ဆွတ်ပျံ့ဖွယ်ကောင်းလှသည့် အတာရွှင်ခင်းနှင့် ဝန်းကျင်ပသာဒအလှမှာ လှမျိုးစုံ ကြွယ်လေသည့် ရွှေဝါပိတောက်ပန်းများ၏ လှပ ဆန်းကြယ် အသွယ်သွယ်သော ဂုဏ်ဒြပ်နှင့် ပေါင်း စပ်ကာရန်ဟပ်လျက် ကဗျာစပ်ဆိုခြင်းပြုခဲ့ကြပါ သည်။

သည်သို့ သည်နယ် စာရေးသူတို့၏

ကျေးဇူးရှင် စာဆိုတော်ကြီးများက ကိုယ်မြင်ရာ ရှုထောင့်မှနေပြီး ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် လွမ်းမော ဖွယ်အလှအပ သဘာဝများကို ဖတ်ချင့်စဖွယ် စာပန်းချီဖြယ် ခွဲကြသလို စာရေးသူမှာလည်း လတန်ခူး၏ ဆွတ်ပျံ့ဖွယ်အလှကိုရော သည်ဝိမှန် ဦး လတန်ခူး၏ အတာကျူးတဲ့ သကြိန်အခါမှာ ရှေးယခင်များက ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာကို ရှေ့ရှုပြီး ရေဖျန်းသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပကစား ကြသော အကြောင်းခြင်းရာများကိုပါ စာရေးသူရဲ့ ရှုထောင့်မှ တစ်စေ့တစ်စောင်း ကြည့်ပြီး အနုအလှ ကာရန်ယူဖွဲ့ ဆိုခဲ့ကြသော ရှေးခေတ်စာဆိုတော် ကြီးများ၏ နည်းနာနိဿယကို ယူပြီး သည်ဝိမှာန်နေ့ အတာလရဲ့ လှပပုံရှုခင်းကို လွမ်းချင်းအဖြစ် စာပန်းချီဖြယ်သမိပြန်တာကတော့-

- * ဩဝါ ဝိမှာန်ကာလ နွေအလှပပမို့
ရွက်ကျလွင့်ဝဲ ဗွမ္မကြ၍ . . .
လဲလျောင်းမြေမှာ ကြွေကာဝေဝေ
ကျင်းတော့တယ်။
- * မိန်ကြိုနှစ်ဦး ထူးစွပျိုမြစ် . . .
ဝန်းကျင်သစ်လို့ ရွက်ညစ်ညွှာကြွေ . .
ခက်နုတွေဝေ ပင်ခြေတလင်း
ရွှေရောင်ဝင်းသည် လေညှင်းလေပွေ။
ရှုပ်တိုက်နေ၍ ရွက်ကြွေစောင်းသံ
တီးခတ်ဟန်ပေါ့၊ တာသကြိန်ဦး မာလာ
ပွင့်ငုံ . . .
လှမျိုးခြံ၍ ဆန်းစုံငယ်ထူး
တောက်မြူးစိကြ လင်းတော့တယ်။
- * ခါနေ့ဦး ကြည်နူးဖွယ် တာသကြိန်
ငွေဖလားငယ်နှင့် ရေကစားကြည်ကြည်
နူး
မြူးကကြပြန် . . . ။
- * ရိုးရာဟန်မူ မပျက်တာမို့
သပြေခက်ကိုင်ဆောင်ကာ
မြန်မာမ ယဉ်ကျေး။
- * ပိတောက်ဝါလွင်
ချစ်တဲ့သူ ဆံကေဆင်ဖို့
လူညိုယဉ် ပြုံးဟန်နဲ့ရယ် လှမ်းတဲ့လို့
ပေး။
ရယ်လို့ ဝိမှာန်အတာ နွေအချိန်အခါဝယ်
တာသကြိန် ကစားကြတဲ့ မြန်မာမလေး မယဉ်ကျေး
တို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံကိုလည်း ပေါ်လွင်ချင်
တဲ့ ဆန္ဒနဲ့ သည်ဆောင်းပါး တင်ဆက်လိုက်ရပါ
သည်။

ယုတ်ရွေဝါစိန်

သင်္ကြာသင်္ဃာတည်း

အရှင်သုစိတ္တသာရ (ပုထိုးကျွန်းရတနာ)

ဝိမ္မန္တဖြစ်သော နေ့ရာသီကာလ၊ တပေါင်း၊ တန်ခူး စသောကာလများတွင် ရဟန်းခံ၊ ရှင်ပြုပွဲများကို ဗုဒ္ဓဘာသာအနွယ်ဝင် မြန်မာလူမျိုးတို့ ခြိမ်းခြိမ်းသံသံ ဆင်နွှဲကြသည်။ အထူးသဖြင့် မြို့ကြီးပြကြီးများတွင် နှစ်သစ်ကူးအတာသင်္ကြန်ကာလနီးလာလျှင် ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းခံ၊ ရှင်ပြုပွဲများကို အပြိုင်အဆိုင်အလှအယက် ပြုလုပ်လာကြသည်။ မိမိတို့ ရန်ကုန်မြို့ရှိ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း များနှင့် ဓမ္မရိပ်သာကြီးများတွင် သင်္ကြန် အခါတွင်း၌ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းများ၊ ရှင်သာမဏေများဖြင့် ပြည့်ကျပ်လျက်ရှိနေတတ်ပါသည်။

သင်္ကြန်ကာလ၌ ဗုဒ္ဓဘာဝတ်သူများရခြင်း၏ ပထမအကြောင်းရင်းမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မြန်မာလူမျိုးတို့သည် ကုသိုလ်ရေးကို အရာရာ၌ရှေ့တန်းတင် တတ်ကြသည်အားလျော်စွာ နှစ်ဟောင်းမှ နှစ်သစ်သို့ ကူးပြောင်းရာတွင် နှစ်ဟောင်းမှာပြုခဲ့သော အကုသိုလ်အညစ်အကြေးများကို သုတ်သင်ဖယ်ရှား ပြေပျောက်စေလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ လူသစ်၊ စိတ်သစ်၊ ဘဝသစ်ဖြင့် ကောင်းမှုကုသိုလ်တည်းဟူသော မင်္ဂလာကိုယူ၍ နှစ်သစ်ကိုကြိုဆိုခြင်း (ဝါ) ကူးပြောင်း ဝင်ရောက်လိုခြင်းတို့ကြောင့်လည်းကောင်း ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအကြောင်းရင်းမှာ မြို့ပြများ၏ အတာသင်္ကြန်ပွဲများတွင် လူငယ်၊ လူရွယ်အများစုသည် မူးယစ်သောက်စားပျော်ပါးမှုများကြောင့် မကြာခဏခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှုများဖြစ်ပေါ်လာတတ် ကြသဖြင့် သွေးထွက်သံယိုမှုများ၊ သေဆုံးများ၊ အချုပ်တွင်း၊ ထောင်တွင်းကျရောက်သွားရမှုများနှင့် ကြုံတွေ့ကြရပေရာ မိဘများမှာ သားသမီးများအတွက် ရတက်မအေးဖြစ်ကြရသည်။ သင်္ကြန် ရေပတ်ခံ ထွက်သော သားသမီးများ မည်သည့်ပြဿနာများဖြစ်ကြလေဦးမည်လဲဟု ရင်တမမနှင့် ဘုရားတနေကြရရှာသည်။

ထိုကဲ့သို့ အဖြစ်မျိုးများနှင့် မကြုံတွေ့စေရန် သင်္ကြန်ကာလနီးလာသည်နှင့် မိဘများသည်

သားယောက်ျားလေးများအတွက် ပူပန်ခြင်းမှ ကင်းဝေးရစေရန် သာသနာ့ဘောင်သို့ သွတ်သွင်းထားခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်လည်းရ၊ စိတ်အေးချမ်းသာဖြင့် နေနိုင်ကြရသည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်အပြင် လူလတ်ပိုင်းနှင့် လူကြီးပိုင်းတို့မှာ သင်္ကြန်ကာလရက်ရှည်ရုံးပိတ်သဖြင့် ရုံးဝန်ထမ်းများ ရုံးတာဝန်မှ အနားယူကာ ကျောင်း၊ ကန်ဘုရားများတွင် တရားဓမ္မကျင့်ကြံပွားများရန် ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းခံခြင်းမျိုးလည်း ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် သင်္ကြန်ကာလ၌ ဗုဒ္ဓဘာဝတ်သူပေါများရခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ တန်ခူးလကို 'ဗုဒ္ဓဘာဝတ်သီ' ဟူ၍ တင်စားခေါ်ဝေါ်ရမည်ဖြစ်ပေသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်း ခံပွဲများ ပြုလုပ်ရာတွင် တစ်ဦး၊ တစ်ယောက်တည်း သော်လည်းကောင်း၊ မိသားစုအလိုက်သော်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ကြသည်များရှိသကဲ့သို့ အသင်းအဖွဲ့အလိုက်၊ ဌာနအလိုက် စုပေါင်းပြုလုပ်ကြသည်များလည်း ရှိပေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာဆိုတာ ဘာလဲ

ဗုဒ္ဓဘာကို ပုဒ်ခွဲလျှင် (ဗု-လဘ) ဟု ပုဒ်ခွဲရသည်။ ဗု- ခဲယဉ်းစွာ။ လဘ- ရခြင်း။ ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာ ဆိုသည်မှာ ခဲယဉ်းစွာရခြင်းဟု မှတ်ယူရမည်။ မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဒေသနာတော်တွင် လူတို့အတွက် ရခဲခြင်း (ဗုဒ္ဓဘာ) တရား ငါးပါးရှိပါသည်။

- (၁) ဗုဒ္ဓပုဂံဒေသ ဗုဒ္ဓဘာ- ဘုရားအဖြစ်ကို ရခဲခြင်း။
- (၂) မနုဿတ္တဘာဝ ဗုဒ္ဓဘာ- လူ့အဖြစ်ကို ရခဲခြင်း။
- (၃) သဒ္ဓါသမ္ပတ္တိ ဗုဒ္ဓဘာ- သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံမှုကို ရခဲခြင်း။
- (၄) ပဗ္ဗဇ္ဇိတဘာဝ ဗုဒ္ဓဘာ- ရဟန်းအဖြစ်ကို ရခဲခြင်း။
- (၅) သဒ္ဓမ္မသဝန ဗုဒ္ဓဘာ- သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားရခဲခြင်း။

(သီလကွန် အဋ္ဌကထာ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့်) အထက်ဖော်ပြပါ ဗုဒ္ဓဘာတရားငါးပါးမှ 'ပဗ္ဗဇ္ဇိတ ဗုဒ္ဓဘာ-ရဟန်းအဖြစ်ကို ရခဲခြင်း' ဟူသော အကြောင်းအရာကို အခြေခံ၍ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ပြီးသော ယောက်ျားသားများသည် ရဟန်းဘောင်၌ ရာသက်ပန် မနေနိုင်သော်လည်း အခိုက်အတန့်မျှ ရဟန်းဘောင်သို့ဝင်ရောက်၍ တရားအားထုတ်ခြင်းကို ဗုဒ္ဓဘာရဟန်းဝတ်သည်ဟု သတ်မှတ်ခေါ်ဆိုကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။

သင်္ကြန်ဝတ်ရုံမျှဖြင့် ကုသိုလ်ရနိုင်သလား။

သာသနာ့ဘောင်သို့ဝင်၍ သင်္ကြန်ဝတ်ရုံမျှဖြင့် ကုသိုလ်ရမည်ဟု ထင်လျှင်ကား အမှားကြီးမှားပေလိမ့်မည်။ ရှင်သာမဏေသော်လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသော်လည်းကောင်း၊ ရှင်ကျင့်ဝတ်၊ ရဟန်းကျင့်ဝတ်ကို ကောင်းစွာစောင့်ထိန်း၍ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်နိုင်မှသာ ကုသိုလ်ရနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မိမိ၏တပည့်သာဝကတို့အား သာသနာတော်၏ အနှစ်သာရတို့ကို မပျက်မစီးထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်စေရန်နှင့် မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ရနိုင်စေရန် တင်းကြပ်သော ဝိနည်း၊ စည်းကမ်းဥပဒေတော်ကို ပညတ်တော်မူခဲ့သည်။ ထိုသို့ပညတ်တော်မူခဲ့သော ဝိနည်းကျင့်ဝတ်တို့မှ တစ်ပါးပါးကို ချိုးဖောက်ခဲ့မိသော် အာပတ် (အပြစ်) သင့်စေဟု ချမှတ်တော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

'စည်းကမ်းသည် လူ၏တန်ဖိုး' ဆိုသကဲ့သို့

လူ့ဘဝတန်ဖိုးမြင့်မားစေရန်မှာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းသည် အလွန်အရေးကြီးလှပေသည်။ ဘယ်အရာမဆို စည်းကမ်းမရှိလျှင် ပရမ်းပတာဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ အထူးသဖြင့် သာသနာတော်ကဲ့သို့သော သန့်စင်မွန်မြတ်သော နေရာဌာနမျိုးတွင် ပို၍ပင် အလေးအနက်ထားရမည်သာဖြစ်သည်။ သာသနာ့ဘောင်၊ သာသနာ့လောကသည် ဥပမာအားဖြင့် တင်စားရလျှင် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူနေသော ဝါဂွမ်းဆိုင်ကဲ့သို့ အနည်းငယ်မျှသော အညစ်အကြေးလေး စွန်းထင်းသွားကာမျှဖြင့် ညှိုးငယ်ညစ်နွမ်းသွားတတ်ပေရာ ဂရုတစိုက်စောင့်ရှောက်နိုင်ပါမှ စင်ကြယ်သော အရာမျိုးဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သာသနာ့ဘောင်သို့ဝင်ရောက်ရာဝယ် ဝိနည်းပညတ်တော်အတိုင်း စင်ကြယ်စွာ မစောင့်ထိန်းနိုင်လျှင် အာပတ် (အပြစ်) သင့်မည်ဖြစ်သည်။ အချို့သူများမှာ အပျော်သဘောမျိုးဖြင့်

သဒ္ဓါတရားမပြည့်စုံဘဲ သင်္ကန်းဝတ်ကြသည်လည်း ရှိသည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် အကုသိုလ်သာပွားပေလိမ့် မည်။ ထိုသို့အပြစ်အာပတ်များမှ ကင်းစင်ရလေ အောင် သင်္ကန်းဝတ်တော့မည်ဆိုလျှင် ရှင်ရဟန်း တို့၏ ကျင့်ဝတ်ကို နားလည်တတ်ပွန်ထားရမည် ဖြစ်သကဲ့သို့ သင့်ရောက်သော အပြစ်အာပတ်တို့ ၏ ကုစားနည်းကိုလည်း သိထား၊ တတ်ထားရမည် ဖြစ်သည်။ ရှင်တစ်ပါး၊ ရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်လာလျှင် မိမိဝတ်ရုံထားသောသင်္ကန်း၊ မိမိစားသောဆွမ်း၊ မိမိ နေထိုင်ရသောကျောင်း၊ မှီဝဲရသောဆေး စသော ပစ္စည်းလေးပါးတို့ကို နေ့စဉ် 'ပစ္စဝေက္ခဏ' ဆင်ခြင် ရသည်။ တစ်နေ့မဆင်ခြင်လျှင် တစ်နေ့အပြစ်သင့် သည်။ (မှတ်ချက်။ ။ ပစ္စဝေက္ခဏာလေးပါး ဆင်ခြင်ပုံမှာ ရှင်ကျင့်ဝတ်စာအုပ်ငယ်များတွင် ပါရှိ ပါသည်။)

ဝိနည်းကျင့်ဝတ်၊ သိက္ခာပုဒ်များတွင် ကျူးလွန်မှု အပြစ်သင့်ရောက်ခြင်းနှင့် မဆင်ခြင်မိ၍ အပြစ်သင့်ခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ အကယ်၍ အပြစ်အာပတ်သင့်လျှင် သာမဏေဖြစ်က ဒဏ် ထမ်းရသည်။ ရဟန်းဖြစ်က ဒေသနာကြား၍ ကုစားရသည်။ (မှတ်ချက်။ ။ သေးငယ်ပေါ့ပါးသော သိက္ခာပုဒ်များကိုသာဆိုလိုသည်။) ဤအချက်များကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် သင်္ကန်းဝတ်ရုံမျှဖြင့် ကုသိုလ် မရနိုင်။ ဝိနည်းတော်အတိုင်းနေထိုင်၍ ရဟန်းတရား ကို ပွားများအားထုတ်နိုင်ပါမှ ကုသိုလ်ရမည်ဖြစ် သည်။

ရှင်ရဟန်းအဖြစ် သင်္ကန်းဝတ်တော့မည်ဆိုလျှင်

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အချို့သည် သာသနာ့ ဘောင်သို့ သွတ်သွင်းခြင်း၊ ဝင်ရောက်ခြင်းပြုကြရာ တွင် ပေါ့ပေါ့ဆဆ ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ပြုလုပ်လာကြ သည်ကိုလည်း တွေ့ရပြန်သေးသည်။ ရှင်ရဟန်းတို့ အတွက် ပရိက္ခရာရှစ်ပါး အပြည့်အစုံပါရှိရသည်။ ပရိက္ခရာရှစ်ပါးဆိုသည်မှာ (၁) သင်းပိုင် (ခါးဝတ်)။ (၂) ဧကစီ (အပေါ်ဝတ်)။ (၃) ဒုက္ကဋ် (နှစ်ထပ်သင်္ကန်း)။ (၄) သပိတ်။ (၅) ခါးပန်းကြိုး။ (၆) ပဲခွပ် (သင်တန်း ဓား)။ (၇) ရေစစ်။ (၈) အပံ့အပိုအပ်ချည် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ (သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ-၁၆၃)

(မှတ်ချက်။ ။ ရှင်သာမဏေဝတ်သူများ အတွက်မူ ဒုက္ကဋ် (နှစ်ထပ်သင်္ကန်း) မလိုပါ ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးပြည့်ရန် စမ္မဒဏ် (သားရေပိုင်း)ကို ထည့်ပေး ကြသည်။

ထိုပရိက္ခရာရှစ်ပါးတွင် သင်တန်းဓားကို အစစ်မဟုတ်ဘဲ ပလပ်စတစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော သင်တန်းဓားအတူကိုသာထည့်ကြသည်။ စင်စစ် သင်တန်းဓား (ဓားမောက်) မှာ ရှင်ရဟန်းတို့အတွက် ဆံ၊ မုတ်ဆိတ် ရိတ်ပယ်ရန်နှင့် တပူပြုလုပ်ရန်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သောအရာဖြစ်သည်။ ဤဓားတုဖြင့် မည်သို့စခန်းသွားမည်နည်း။ စမ္မဒဏ်ခေါ် သားရေ

ပိုင်းမှာလည်း ခင်း၍ထိုင်ရလောက်အောင် ကြီးမား ရမည်ဖြစ်သော်လည်း စက္ကူကို ကော်ရည်သုတ်လိမ်း ထား၍ လက်တစ်ဝါးခန့်သာ အဖြစ်သဘော ပြုလုပ် ထားပေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဆရာတော်ကြီးများ က "အေး... အတုနဲ့ပြုလုပ်မှတော့ ရတဲ့ကုသိုလ်လည်း အတုပဲဖြစ်မှာပေါ့" ဟု မိန့်တော်မူကြသည်။ နောက် တစ်ခုသတ်ပြုရန်အချက်မှာရဟန်းပွင့်အဖြစ်ကို ယူရာတွင် အချို့က သင်္ကန်းပရိက္ခရာကို သူတစ်ပါး ထံမှ ခေတ္တငှားရမ်း၍ ယူလာတတ်ကြပြီး ရဟန်းဝတ် ကြသည်။ လူပြန်ထွက်မှ ကာယတံရှင်ထံ ပြန်ပေးကြ ကြောင်းကိုလည်းကြားသိရသည်။ ရဟန်းပြုမည့်သူ တို့ သိထားရမည်မှာ ကိုယ်ပိုင်သပိတ်သင်္ကန်းမဟုတ် ဘဲ ရဟန်းခံလျှင် မိမိလည်းရဟန်းမဖြစ်နိုင်။ ရဟန်း ခံပေးသူ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှာလည်း အာပတ်သင့်သည် မို့ ဤအပြုအမူမျိုးကို လုံးဝမပြုလုပ်မိရန် အထူးပင် အရေးကြီးလှပေသည်။

ကျေးလက်တောရွာများတွင် မောင်ရင် လောင်းတို့သည် အယူကာလမတိုင်မီ တစ်လလောက် ကပင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ ရှင်ကျင့်ဝတ်များကို လာရောက်သင်ယူကြလေ့ရှိသော်လည်း မြို့ပြများ တွင်မူ အများစုမှာ ကြိုတင်၍ သင်ယူခြင်းမရှိကြဘဲ အချိန်ကျမှ ကျောင်းသို့လာ၍ သင်္ကန်းဆည်းကြသည် ကသာ များပေသည်။ ထို့ကြောင့် ရှင်ကျင့်ဝတ်၊ ရဟန်းကျင့်ဝတ်တို့ကို မတတ်ကြသဖြင့် နေချင်သလို နေမိကြရာမှ နေရင်းထိုင်ရင်း အပြစ်သင့်နေကြသည် ကို မသိကြချေ။ သင့်သောအပြစ်တို့ကိုလည်း မြေ ဖျောက်နည်းကို မတတ်ကြ။ ဆရာတော်များက သင် ယူကျက်မှတ်ရန်ပြောသော်လည်း မလိုက်နာကြပြန်။ ဤသို့ဖြင့် သတ်မှတ်ရက်ပြည့်သွားသောအခါ လူထွက်သွားကြတော့သည်။ သူတို့၏အသိစိတ်ထဲမှာ တော့ ကုသိုလ်တွေအမြောက်အမြားရရှိလိုက်ပြီဟု ယူဆသွားကြပုံရပေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် ဒုလ္လဘဝတ်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင် နေသူတို့အဖို့ သာသနာ့ဘောင်၌ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ် ထာဝရမနေနိုင်ကြ၍ တဒင်္ဂအခိုက် အတန်မျှ ဝင်ရောက်၍ ရဟန်းတရားကို အားထုတ် ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ရခြင်းမှာ **ဝတ်ကြောင် ဘဝဖြင့် တစ်သက်လုံးပြုလုပ်၍ရသော ကောင်းမှု ကုသိုလ်၏ အတိုးသည် ရဟန်းဘဝဖြင့် တစ်ရက် မျှ အားထုတ်၍ ရသောကုသိုလ်အကျိုးကို လိုက်မခံသောကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။** နတ်ရွာ၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ရလိုသောသူသည် ရဟန်းဘဝဖြင့် တရားအားထုတ်၍ ကုသိုလ်ယူခြင်းက အမြတ်ဆုံး၊ အကောင်းဆုံးဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် ရဟန်းတို့ဘဝ သည် ကုသိုလ်အရာ၌ အကျိုးရမှုကြီးမားသည် မှန် သော်လည်း အရင်းအနှီးပေးဆပ် ရမှုမှာလည်း များပြားသည့်အချက်ကို သတိပြုရမည်ဖြစ်သည်။

ဒုလ္လဘရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူသူတို့သည် မိမိတို့ သင်္ကန်းဝတ်ဆဲကာလ၌ အပြစ်ကင်းစင်စွာဖြင့် တစ်ရက်ဆို ဆိုသလောက် စင်ကြယ်စွာ ရဟန်း တရားကို အားထုတ်နိုင်ပါမှ ဒုလ္လဘဝတ်ရကျိုးနပ် မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သာသနာတော်ကို အမှီပြု၍ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာ၌ ကောင်းကျိုးချမ်းသာအမျိုးမျိုးကို လိုလားကြကုန်သော အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးသမီး ကောင်းသမီးတို့သည် သာသနာ့အမွေကို ခံယူရာ၌ လည်းကောင်း၊ သာသနာ့ဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ရာ၌ လည်းကောင်း ပေါ့ပေါ့ဆဆ၊ ဖြစ်ကတတ်ဆန်း သဘောမထားကြဘဲ အထူးပင် အလေးအနက် ထား၍ ပြုအပ်သော အမှုကို စွဲအဝဝကို တိကျမှန်ကန်စွာ ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ကြီးမြတ်သောအကျိုးတရား တို့ကို ပြည့်ဝစွာ အရယူသင့်ပါကြောင်း စေတနာ ကောင်းဖြင့် ရေးသားတင်ပြလိုက်ရပေသတည်း။

အရှင် သုစိတ္တသာရ (မုတ်ကျွန်းရတနာ)

အလင်းလမ်း

အိုဘယ့်
ခရီးသွား နောင်တော်များတို့
ဖယောင်းမီးစာ လေပါမုသာ
ဖြစ်တည်အစွမ်း အလင်းလမ်း၊
ကြောင်းကျိုးတမူ ကောင်းဆိုးယူသည်၊
လောကဓမ္မ သစ္စာတည်း။

အိုဘယ့်
ခရီးသွား မိတ်ဆွေများတို့
သစ္စာတရား ပျက်သုဉ်းငြားမှု
မဂ္ဂင်တရား ယာဉ်ရထားလဲ
လမ်းချော်သွေတိမ်း ပန်းတိုင်ယိမ်းလို့၊
ချုပ်ငြိမ်းနိဗ္ဗာန် ကွယ်လိမ့်မည်။

အိုဘယ့်
ခရီးသွား ဧည့်သည်များတို့
တစ်ဘူတာဝင် တစ်ဘူတာထွက်
နာရီချိန်ရထား
စက္ကန့်တွေဝါး မြို့ကာသွား၊
အရွယ်တွေ ရော်ရွက်အလား၊
မဟာမြေဝသုန်မှာ ခ၊ ယဝဝံတွား၊
ဘယ်သူကမျှ မလွန်ဆန်နိုင်သော
အနှိုင်းမရှိ ဗုဒ္ဓရဲ့ အကြွင်းမဲ့တရား။

ထွန်းဝင်းထွန်း

လွဲတဲ့ဖူးစာ နက္ခတ္တဇာတ်

•••••

- * ရှေးသရောခါ၊ ပြည်ဗာရာ၊
ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုခါ။
ဗာရာပြည်မှ သတိုးသား
မိန်းမတောင်းဖို့သွား။
- * မသွားခင်မှာ ထိုလုလင်၊
သူ့ဆရာထံ အမြန်ဝင်။
မင်္ဂလာကိစ္စ သူတင်ပြ၊
အခါကောင်း မကောင်း သိလိုလှ။
- * စောစောကတော့ မတိုင်ပင်၊
ကိုယ်ထင်ရာကို လုပ်ပြီးလျှင်။
ပြင်ဆင်ပြီးမှ လာ၍ပြော၊
အဲ့ဒါ ဘာသဘော။
- * ဒေါသထွက်ပြီး သူ့ဆရာ၊
မလုပ်အပ်သည် လုပ်လိုက်ရာ။
သည်ကနေမှာ အခါမကောင်း၊
နတ်ဖြန်ခါကိုပြောင်း။
- * ကျိုးကြောင်းမသိ မိန်းကလေးရှင်၊
လူကြီးမိဘ အစုံအလင်။
အားလုံးပြင်ဆင် မျှော်စောင့်စား
အချိန်လွန်၍သွား။
- * သတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်မှာ၊
သတိုးသားလောင်း ရောက်မလာ။
ထိုအခါ အကြံဖြစ်၊
တစ်ပါးသူနဲ့ ပေးစားပစ်။
- * နေ့သစ်နတ်ဖြန် ရောက်သောအခါ၊
မိန်းမတောင်းဖို့ လာသတဲ့ဗျာ။
လူယုတ်မှာ လူ့အန္တ၊
လာလမ်းအတိုင်း ပြန်ကြရ။
- * ပြောထားပြီးမှ ကတိမတည်
သင်တို့ဖက်မှ ပျက်ခဲ့ပြီ။
ငါတို့သည် သတိုးသမီး
တစ်ခြားသူနဲ့ ပေးစားပြီး။
- * အသည်းကျွဲခတ် လွန်နာကျင်၊
သတိုးသားလောင်း ဘက်ကလျှင်။
အခြေအတင် စကားများ၊
နှစ်ဘက်အဖွဲ့သား။

- * အကြောင်းတရား တိုက်ဆိုင်စွာ၊
ပညာရှိတစ်ယောက် ရောက်၍လာ။
သွက်လက်ချက်ချာ ဆိုဆုံးမ၊
အမှန်အတိုင်း ပြောကာပြ။
- * နက္ခတ္တသမား စကားယုံ၊
နက္ခတ်ကောင်း မကြုံ။
နက္ခတ်ဆုံအောင် ရက်ကိုလွှဲ၊
အားလုံးအကုန်လွှဲ။
- * ဉာဏ်မဲ့လှတဲ့ မင်းတို့ဟာ၊
စဉ်းစားချင့်ချိန်မရှိပါ။
နက္ခတ်တာရာ ယုံကြည်မိ၊
ဘာမျှ အကျိုးမရှိ။

အတိတ်၏ ပုံရိပ်

ယခု ဤဇာတ်ကို ဖြတ်ဖုဒ္ဒဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူနေစဉ် “တစ်ယောက်သော အာဇီဝက” ကို အကြောင်းပြုလျက် ဟောကြားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သာဝတ္ထိပြည်ရှိ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို ဇနပုဒ်တွင်နေသည့် အမျိုးသားတစ်ယောက်က ၎င်း၏ သားအတွက်တောင်း၍ တစ်ခုသော နေ့ရက်၌ လာရောက်ယူရန် ရက်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ထိုနေ့ရောက်လျှင် ၎င်း၏ ဆရာဖြစ်သော အာဇီဝကကို သည်နေ့သည်အခါမှာ မင်္ဂလာပြုရန် ရက်ကောင်းရက်မြတ်ဟုတ် မဟုတ် သွားရောက်၍မေး၏။ ထိုအခါ “အာဇီဝက” သည် သူ့ကို အရင်လာ၍ မတိုင်ပင်ဘဲ အားလုံးကိုယ့်သဘောနှင့်ကိုယ်လုပ်ပြီးခါမှ လာ၍ပြောရကောင်းလားဟု စိတ်ကွက်၍သွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် “အာဇီဝက” သည် သည်နေ့မှာ နေ့ကောင်းဖြစ်ပါလျက်၊ သည်နေ့အခါမှာ ရက်မကောင်း၊ နက္ခတ်မကောင်းသင်တို့ ယနေ့သွားလျှင် မုချပျက်ကိန်းရှိသည်ဟု မဟုတ် မမှန် သော စကားကို ဆိုလေသည်။ ထို့ကြောင့်သတိုးသမီးရှိရာသို့ သွားမည့် ဇနပုဒ်သားတို့သည် သည်နေ့မသွားဘဲ နတ်ဖြန်မှသွားမည်ဟု ရက်လွဲလိုက်ကြသည်။

သတိုးသမီးဘက်၌မူ ဤနေ့သည် ချိန်းဆိုထားသည့် နေ့ရက်ဖြစ်၍ မင်္ဂလာအခမ်းအနားနှင့် တကွ ဧည့်ခံကျွေးမွေးဖို့နှင့် အလုံးစုံသော မင်္ဂလာကိစ္စအဝဝကို စီစဉ်ပြီးဖြစ်လေသည်။ အချိန်တန်၍ သတိုးသားဘက်မှ ရောက်မလာသော် သည်နေ့ အဖို့ လာတော့မည်မဟုတ်သည်ကို မှန်းဆမိကြသည်။

မင်္ဂလာကိစ္စအဝဝကလည်း အားလုံးပြင်ဆင်ပြီးဖြစ်နေ၍ သတိုးသမီးကို တစ်ခြား အမျိုးသားတစ်ယောက်နှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားပေးလိုက်လေသည်။

နောက် နေ့၌ ဇနပုဒ်သားတို့ ရောက်လာ ကြသည်။ အလာကောင်းသော်လည်း အခါနှောင်း ခဲ့ပြီ။ ဇနပုဒ်သားတို့သည် ကိုယ့်ဘက်က အပြစ်၊ ကိုယ့်ချို့ယွင်းချက်ကို ကိုယ်မမြင်ဘဲ သာဝတ္ထိသားတို့နှင့် စကားများကြသည်။ နောက်ဆုံးတွင်မူ ဇနပုဒ်သားတို့သည် သတိုးသမီးကို မရဘဲ လက်လျော့ပြီး ပြန်သွားရသည်။

“အာဇီဝက” ၏ စနက်ကြောင့် သူတို့ မင်္ဂလာကိစ္စပျက်စီးရသည်ဆိုသော အကြောင်းသည် ရဟန်းတို့အလယ်၌ ပြောစရာ စကားဖြစ်၍နေသည်။ တစ်ခုသော တရားသဘင်၌ ရဟန်းတို့ ထိုအကြောင်းကို ပြောဆိုနေကြစဉ် မြတ်စွာဘုရားရှင် ကြံချီလာပြီး မည်သည့်အကြောင်းကို ပြောဆိုနေကြသနည်းဟု မေးတော်မူရာ ရဟန်းတို့က ‘အာဇီဝက’ ၏ အကြောင်းကို ပြောဆိုနေကြခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြန်လည်လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားက ထိုအာဇီဝကမှာ လူတို့၏ မင်္ဂလာကိစ္စကို ဖျက်လိုဖျက်ဆီးလုပ်ခဲ့သည်မှာ ယခုမှ မဟုတ်သေး။ ရှေးကလည်း လူတို့၏ မင်္ဂလာကိစ္စကို အန္တရာယ်ပြုခဲ့ဖူးလေပြီဟု မိန့်ကာ အတိတ်ကိုဆောင်သည့်အနေဖြင့် ယခု နက္ခတ္တဇာတ်ကို ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

ဇာတ်ပေါင်းသော် ယခု ‘အာဇီဝက’ သည် အရင်ကဆရာအာဇီဝက၊ ယခု ထိုအမျိုးသား တို့သည် ယခင်က အမျိုးသားတို့သာလျှင်ဖြစ်၍ ယခု ငါဘုရားက ထိုစဉ်က ပညာရှိဖြစ်ဖူးပြီဟု ဇာတ်ပေါင်းတော်မူပါသည်။

**ဇော်နောင်
ကျမ်းကိုး
နက္ခတ္တဇာတ်
ငါးရာ့ငါးဆယ် ဇာတ်နိပါတ်
(ညောင်ကန်ဆရာတော်)**

ဓမ္မဝီရသည် ဗုဒ္ဓ၏ ထေရဝါဒဓမ္မ တရားစစ် တရားမှန် ထွန်းကားရန်ဖြစ်သည်

ဓမ္မဝီရဇာတ်

DhammaVira Journal

ဓမ္မဝီရ
ရသအမှန်၊ တရားမှန်သာ
အားခွန်ပြည့်ဝ၊ နှလုံးလှ၍
ဘဝအနေ၊ အလှဝေလျက်
အနေလည်းတတ်
အသေမြတ်အောင်
မချွတ်ထောက်ပုံ၊ ကူညီအံ့။

ဇော်နောင်

International Religious network media NEWS

Dhamma Dew

Buddhist Principles For Human Dignity

လူ့ဂုဏ်သိက္ခာဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဝါဒဓမ္မ အခြေခံကျင့်ဝတ်များ

By Most Venerable Dr.K.Sri Dhammananda, Nayake Maha Thera, JSM,Ph.D,D.Litt.

TRANSLATED Into Myanmar Language

By Dhamma Vira Thandar, ITBM University, Yangon.

ဓမ္မဝီရ-သန္တာ ဖြန့်ဆိုတင်ပြသည်

(Continue from last week)

Humans are the only living beings who can cultivate and develop the mind to its maximum level.

Such a living being is called manussa (human). the word "man" is also derived from the word mana meaning mind. Thus one who has a mind to think is called man.

ဤကမ္ဘာမြေလောက၌ အသက်ရှင်ရပ်တည်နေကြသော သက်ရှိ သတ္တဝါများအနက် လူတို့သည် စိတ်သဘာဝကို စွမ်းနိုင်သမျှ အများဆုံးသော ပမာဏအဆင့်အထိသို့ ရောက်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ကြလေသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် နားလည်လက်ခံထားကြသည့်အတိုင်း သက်ရှိ သတ္တဝါများအနက် ၎င်းကို “မနုဿ(လူသား)” ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြလေသည်။ ဤ ‘မနုဿ(လူသား)’ ဟူသော ဝေါဟာရစကားလုံးမှာ ‘မန’ ဟူသည့် ပါဠိဝေါဟာရစကားဖြစ်ပြီး အနက်အဓိပ္ပါယ် “စိတ်” မှ ဆင်းသက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ ဤနည်းအားဖြင့် သက်ရောက်သည့် အကျိုးတရားအဖြစ် တစ်ဦး တစ်ယောက်သောသူသည် “စိတ်” ဖြင့် ကြံစည်တွေးတော ပြုမူ ခံစားတတ် သည်ဆိုပါက ၎င်းအား “လူ” ဟူ၍ ခေါ်ဆိုသတ်မှတ်ကြလေသည်။

● စာမျက်နှာ ၂၃ သို့

အစုံအစုံတရားတော်

❖ စိတ်နှင့်စပ်ဆိုင်သမျှ သဘောတရားတို့သည် (ကြံစည်ခြင်း၊ ပြောဆိုခြင်း၊ ပြုလုပ်ခြင်းဟူသမျှတို့သည်) စိတ်သာလျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ စိတ်သာလျှင် အကြီးအမှူးရှိကုန်၏။ စိတ်ဖြင့်ပြီးကုန်၏။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် ပြစ်မှား လိုသော (မကောင်းသော) စိတ်ဖြင့်ပြောမူလည်းပြောအံ့၊ ပြုမူလည်းပြုအံ့၊ ကြံစည်မူလည်း ကြံစည်အံ့၊ ထိုသူ့နောက်သို့ လှည်းဘီးစက်သည်ဝန်ကို ဆောင်သော နွား၏ခြေရာသို့ အစဉ်လိုက်သကဲ့သို့ ဆင်းရဲသည် အစဉ် လိုက်လေ၏။

❖ ဤလောက၌ ရန်တို့သည် ရန်တုံ့မူခြင်းအားဖြင့် ဘယ်သော အခါမှ မငြိမ်းကုန်၊ ရန်တုံ့မမူသဖြင့် ရန်ငြိမ်းခြင်းသည် ရှေးအစဉ်အလာ ဓမ္မတာ သဘောပေတည်း။

❖ လူမိုက်တို့သည် ဤလောက၌ မိမိတို့ အမြဲမနေ သေရဦးမည်ကို မအောက်မေ့၊ မဆင်ခြင်ဘဲ ခိုက်ရန်ပွားကုန်၏။ ပညာရှိတို့သည် ကား မိမိတို့ အမြဲမနေရ သေရဦးမည်ကို သိမြင်ဆင်ခြင်ကြ၍ သူမိုက်တို့ကို မတုဘဲ၊ ခိုက်ရန်ငြိမ်းအောင်ပြုကုန်၏။

❖ မကောင်းမှုပြုသောသူသည် ဤဘဝ၌လည်း ပူပန်ဆင်းရဲရ၏။ နောင်ဘဝ၌လည်း ပူပန်ဆင်းရဲရ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန်နှင့် တန်သော ဘဝတို့၌လည်း ပူပန်ဆင်းရဲရ၏။ ငါသည်ယုတ်မာ သော မကောင်းမှုကို ပြုမိချေပြီဟု နှလုံးမသာမယာပူပန်ဆင်းရဲ ရ၏။ ထိုသူသည် အပါယ်လေးပါးသို့ သွားရသည့်အခါ သာ၍ ပင် ပူပန်ဆင်းရဲရ၏။

❖ ကောင်းမှု ပြုသောသူသည် ဤဘဝ၌လည်း နှစ်သက်ရ၏။ နောင်ဘဝ၌လည်း နှစ်သက်ရ၏။ ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန် နှစ်တန် သော ဘဝ တို့၌ နှစ်သက်ရ၏။ ငါသည် ကောင်းမြတ်သော အမှုကို ပြုရပေသည်ဟု နှစ်သက်ရ၏။ ထိုသူသည် ကောင်းသော ဘဝသို့ ရောက်သည့်အခါ သာ၍ပင် နှစ်သက်ရ၏။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ-ပထမကျော် အသျှင်သေဌ်လ၏ ဓမ္မပဒ ပါဠိတော် (မြန်မာပြန်)မှ ကောက်နုတ်ချက်